نەونەمامە لەچك سورەكەم

رۆمان

نوسینی : جەنگیز ئەیتماتۆڤ
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: تۆفیق عەبدول

چاپی یەكەم
سلێمانی/ خانەی چاپو بڵاوكردنەوەی قانع/ 2004

وەرگێر: تۆفیق عەبدول

نوسەر: جەنگیز ئەیتماتۆڤ

نەونەمامە
لەچك سورەكەم

رۆمان

نوسینی : جەنگیز ئەیتماتۆڤ
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە : تۆفیق عەبدول

چاپی یەکەم
سلێمانی/ خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی قانع/ 2004

- کتێب: نەونەمامە لەچك سورەكەم
وّمان
- نوسینی: جەنگیز ئەیتماتۆڤ
- وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: تۆفیق عەبدول
- نەخشەسازی: ئازاد حاجی
- کۆمپیوتەر: ڤینۆس تۆفیق عەبدول
- چاپ: خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی قانع – 8 -
- سەرپەرشتیاری چاپ: عەتا عەلی
- ژمارەی سپاردن: ژمارە (302)
- تیراژ: 1000 دانە
- نرخ: 2250 دینار

ئەم كتێبە لە زنجیرە بڵاوكراوەكانی خانەی چاپو بڵاوكردنەوەی قانعەو مافی چاپكردنەوەی پارێزراوە

نوسەر

ئەو رۆمانەی لە پرۆسەی ئازاد كردنی عێراقدا
دە ستە خوشكەكەی بە دیل گیرا!

كاتی لە چاپدانی رۆمانی (چیای سەگە بازوو)، لە پێشەكیەكەیدا ئـەوەم راگەیانـدبو كـە سـەرقا ڵـی وەرگێرانـی رۆمـانێكی تـری ئـەم كەڵـە نوسەرەم لە زمانی ئنگلیزیەوە بەناونیشانی(To have and to Lose) كەئۆڵگا شارتز كردویەتی بەئنگلیزی ومن نـاوم نـابوو(لـە دەسـتم چوو).بەڵێنم بە خوێنەران دابوو كە ئەبێتە بەرهەمیداهاتوم.

ئەویٚ رۆژیٚ وچـانێكی باشـم لیٚ كردبـو بـە كـوردی، ئـەلیاس لـە سـەرو بەنـدی هێنـانی كادیچـادا بـوو، بـەلاٚم ئاسـیل هێشـتا سـەری خـۆی هەڵنەگرتبو..زۆر لێی گەرمو دڵخۆش بوم ، وای بۆ ئەچوم كەس ئەو بەرهەمـەی ئـەیتماتۆڤی نـەدیبێت بـە تایبـەتیش دوای گـەران وپشـكنینی نزیكەی بیست پێگە لە ئینتەرنێت سەبارەت بە كەرگیزیا و ژیان وكۆی بەرهەمەكانی ئەم نوسەرە وئەو بابەتانەی

لە سەری نوسراون، هیچم دەربارەی ئەم بەرهەمەی بەرچاو نەكەوت.

لە سەردانێكدا بۆ دەزگای سەردەم، باسی ئەو رۆمانەم لای هاورِیٚی ئـازیزو دڵنشـین و وەرگێـری بـە توانـا كـاك ئـازاد بـەرزنجیكرد، دوای دەست خۆشی لێكردنم ، كاك ئازاد تەئكیدی كرد كە ئەو ناونیشانەی نە بە عەرەبی و نە بە فارسیش نەدیوە، كە هەندێك لە رِوداوەكـانم بـۆ بـا س كرد، رِایگرتم و ئەو ئەوی تری بۆ تەواو كردم. سەرسام بوم! چاوی رەشم كاڵ بووەوە. ووتی ئە و رۆمانەم بە عـەرەبی خوێندۆتـەوە ، بـەلاٚم بەو ناونیشانە نیە، هەرچەندی كرد ناونیشانەكەی بیر نەكەوتەوە. من ئیتر ساردبومەوە،وازم لە تەواوكردنی هێنا..پاش ماوەیـەك كەوتمەگـەران بە دوای دەقەعەرەبیەكەیدا لەسلێمانی و هەولێر و راسپاردنی هەندێك برادەر بۆ گەران لە موصلٚ و بەغداش...وەرە هـەواڵی بەرهـەمێك بپرسـە ناوی نەزانیت! !.ئەو سەر ئێشەیە پتر لە ساڵێكی خایاند.ناچارگەرامەوە سەری و تەواوم كرد.

لە كاتێكدا ئەگەرام بە دوای كەسێكی خەت خۆشدا بۆم پاك نوس بكات ،هاورِیٚ و هاوكارێكی كەلار–یم بە ناوی كاك مەجید،دەسـتی كردبـە پا كنوسی..نزیكەی 30 لاپەرِەی لیٚ كردبوو،كەبەرێكەوت لە سەر شۆستەكەی بەر دەركی سـەرا دەقـە عەرەبیەكـەم چـنگ كـەوت ،تـەنیا بـە پێنج دینار، دوو رۆمانی جەنگیز ئەیتماتۆڤ لە یەك كتێبدا بە ناونیشانی(شجیرتی فی مندیل احمر) كە چیرۆكنوسی عێراقی بە ناوبانگ (غائـب طعمة فرمان) كردویەتی بە عەرەبی.

پاكنوسەكەشم پەك خست!.

كاتێـك بـە كارمەنـدی یـەكێك لـە رێكخراوەكـانی نەتـەوە یـەكگرتوەكان كەوتمـە هەولێر،لـە تـەنیایی وبـیٚ تاقـەتی و بـیٚ ئیشـیی دوای دەوامدا،سەرەتا هەستام بە بەراورد كردنی دەقە عەرەبیەكەو دەقە ئنگلیزیەكە و دیاریكردنی ئەو جیاوازیانەی لـە هەردوكیانـدا هەیـە..سـەیرم كرد ئەوەندە بە زمانێكی پاراو و ئەوەندە بە ئەمانەتەوە كراوە بە عەرەبی بە حالٚ هەست بە جیاوازی ئەكەیت لەهەندیٚ شـوێنی كەمـدا نـەبێت كەلەیـەك ناچـن و لەیـەك دوورن،بۆیـە منـیش هـاتم كوردیەكـەی خـۆمم لـە گـەلٚ عەرەبیەكـەدا دێـرِ بـە دێـرِ بـەراورد كردەوە،ئـەوەی لـە ئنگلیزییەكەداهەبوو، لە عەرەبیەكەدا نەبوو، وەكو خۆی هێشتمەوەو ئـەوەی لـە عەرەبیەكەداهەبوو،لـە ئنگلیزیەكـەدا نەبوو،خسـتمە سـەری و خۆشم هەرچی زانیم خزمەتی زمانی كوردی و چێژی خوێنەری كورد ئەكات بەرهەمەكەم پیٚ رازاندەوە– من هەمیشـە بەرهـەمێك كەخوێنـەر وا هەست نەكات بە كوردی نوسراوە بە وەرگێرانێكیسەركەوتوی نازانم – و وازم لە ناونیشـانی (لـە دەسـتم چـوو) هێنـاو كـردم بـە (نەونەمامـە لەچك سوورەكەم) .

ئەو پرۆسەی باسم كرد،بە دڵنیا ییەوە زۆر لە وەرگێرِانەكە قورستر بوو،بەلاٚم دڵنیای كردم كە بەرهەمەكەم پوختترە.

دوای ئەوە دام بە كچە گەورەكەم ڤینۆس خان، لە كەناڵی كوردسات لە كاتی پـەرژاندا بۆم كۆمپیوتەرایز بكات .

چۆن دەستە خوشكەكەی بەدیل گیرا ؟!

خۆم بۆ نەگیرا لەو تەنیا ییەی هـەولێردا بـیٚ ئـیش دانیشـم ،ئـەوەبوو شـانۆگەری (مشـەخۆرەكان)م ئامـادە كـرد و كاتێـك كەوتـە نمـایش، بەهاوكاری كاك ئازاد بەرزنجی و كاك هادی المەهدی نوێترین بەرهەمی جەنگیز ئەیتماتۆڤم دەست كەوت،كە دەمێك بوو عەوداڵی بووم .

ئەو رۆمانە بەستە زمانە ! – كە جاریٚ ناوی نابەم –وەكو دیار بێت ئەجەلی هاتووە و نەخۆشیەكی كوشندەیەتی،زۆرم پەلە بوو بە هانایـەوە

بچم و بیگەیەنمەچاپ،بەجۆرێك كارم تیا ئەكرد هیوای ئەوەم پەیدا كردبو لە پێش نەونەمامەكەمدا فریای چاپی بخەم…پرۆسەی ئـازاد كردنـی عێراقی هات بە سەردا .

مانگی ئازاری پڕ خێر و خۆشی هـات و پرۆسـەی ڕزگـار كردنـی عێـراق دەسـتی پێكـرد..ئێمـەی كارمەنـدانی ڕێكخـراوە بیانیـەكان مۆڵـەت درایـن..هاتمـەوە سـلێمانی،وەكو زوربـەی وەرگێـر و زمانزانـەكانی كـورد كەوتمـە كـار كـردن لـە گـەڵ ڕاگەیانـدن وكەناڵـە بیانیـەكانی ناوچەكە.سەرەتا وەك وەرگێر لە ڕۆژنامەی(TIMES) ی لەندەنی و دواتر ڕۆژنامەیـەكی كالیفۆرنیـایی و لـە كۆتایـدا دانـرام بـە لۆجسـتیك و ڕێكخەری بەرنامەی كـاری ڕۆژانـەو وەرگێـڕی تیمێـك لـە كـەناڵی(CNN) یئەمـەریكی..هەمیشـە لـە یەكـەمین كامێراكـانی ڕیـزی پێشـەوەی ڕزگاركردنی ناوچەكانی خورماڵ و بانی مەقان و سەنگاو وقادركەرەم وكەركوك وخانەقین و..هەندێك ناوچەی هەولێر و بەغدا بوین.

لەو كاتانەدا ڕۆمانە دیلەكەم پێ بوو، تـەنیا پـانزە بیسـت لاپەڕەیـەكم مـابو،وتم لـەكاتی دەست بەتاڵیـدا چـەند بـۆم بكـرێ ئیشـی لێ بكـەم و ئـەو تۆزەش تەواو بكەم.

بەغدا گیراو پەیكەرەكەی صدام سەری پێ شۆڕكراوخۆیشی وەكو لە سەر یەكێك لە دیوارەكانی بەغدا بینیم نوسرابو(دلع والله دلـع…عـاف الدوله و شلع) ،ئیتر هەرگیز لە خەیاڵی ئەوەدا نەبوم بەشی من بەعسیودیكتاتۆریەت مـاوەو لـە نزیكـەی 25 ملیـۆن خـەڵك و پـاش 35 سـاڵ كوشتن و بڕین من ئەبم بە دواین كوردو عێراقی كە تێ هەڵدانی بەعس ئەخۆم.

ئەوەبو ڕۆژی11 /2003/4 كە تەنیا موصڵ و تكریت مابون بگیرێن،ئێمەلە كەركوكەوە دزەمان كردو،بەنیاز بوین لە دەورو پشتی تكریـت خۆمان حەشاردەین ولەگەڵ پەلامارو دەست پێكردنی پرۆسەی ڕزگاركردنیدا دەست بكەین بە وێنە گرتن و یەكەم (خبر عاجـل)ئێمـە بیـدەین. دوایئەوەی زیاتر لە 60 كیلۆمەتر ناوچەیڕزگارنەكراومان بەجێ هێشتبوو،كەوتبوینە پشت هێـزە شـپرزەكانی عێـراق و چـەندین سـەربازگەی نەگیراومان وێنە گرت،قەدەر نەیهێنا ! لەنزیك نا حیەی (العلم) كەوتینە بۆسەیەكی فیدائیەكانی صدام و گیراین ! ! .

وەرە كوردێك و سێ ئەمەریكی لە بار و دۆخێكی ئاوادا بكەونە ناو كەمینی مەفرەزەیەك فیدائی بەعسی تكریتی ! !

دوای لێدان و ئیهانە كردنێكی خۆیان ئاسا،لە كەناری ئەم بەرەوەی مـەرگ ، برابوینەكـەناری ئـەو بـەرو دوا چركەسـاتەكانی ژیانمـان بـەڕێ ئەكرد. بڕیاریان دابو من لەوێدا گوللەباران بكەن و هاوڕێكانم ببەن بۆ تكریت بۆلای عیزەت دوری .

لەو كاتەدا كە خۆم كلاشینكۆفێكی لەسەرپێ لەسەر سنگم ویەكێكی تر لە دواوە لە سەر ناو شانم بو،جانتاكەیان هێنام و شـتەكانی ناویـان پشكنی،بینیم دەفتەریڕەشكاریی ڕۆمانەكەی ئەیتماتۆڤ لە خۆم خوێن تیا نەماوترو ڕەنگ هەڵبزڕكاوترو تینو ترو ئەژنۆ شـكاوتر زیـڕەی دێـت بەدەستیانەوە..سەمای هەمەجیانەی بەعسیانەیان بە دەورماندا ئەگێڕا ،گوایـە هـەم سـیخوڕە كوردەكـەو هـەم هـەموو ئـەو ڕاپۆرتانەیكـە بـە كوردی بۆ ئەمەریكای نوسیوە كەوتونەتە داویان ، پەڕە پەڕە هەڵیان ئەدایەوە و هەلهوڵەیان ئەكێشا.

بە هەر موعجیزەیەك بو،خۆم و هاوڕێكانم لە مردن ڕزگار كردو بە سەڵتی گەڕاینەوە ناوچە ئازاد كراوەكان،بەلأم ڕۆمانەكەو كەرەسـتەو كـەل و پەلەكانیان بردین بۆ تكریت بۆ لای عیزەت دوری..بۆیە بەڵێن بە خوێنەران و ئـەیتماتۆڤیش ئـەدەم ئـەو ڕۆمانـە لـە ئەسـیری ڕزگـار بكـەم و بیهێنمەوە ناو ماڵ و كەس وكاری خۆی ..ناو كتێبخانەی كوردی وبیكەمە بەرهەمی داهاتو.

هیوادارم خوێنەری بەڕێز كاتی گرتنەكەمان ئاگای لە (خبر عاجل) ەكە بوبێت و بابەتی (تۆفیق عەبدول و سی ئێن ئێن چۆن ڕزگاریـان بـوو ؟)ی لە ژمارە 119 ی ڕۆژنامەی هاولأتیدا خوێندبێتەوە !كە نزیكەی پەنجا كەناڵ و ڕۆژنامـەو پێگـەی ئینتـەرنێت لـە جیهانـدا باسـیان كـردو میدیای كوردی هێشتا نەیبیستوە ! .

تۆفیق عەبدول

سلێمانی 2004

لەجیاتی پێشەكی

بەپێی كاری رۆژنامەگەریم، ئەبوایە جار بەجارێك سەر لەدێهاتە دووره دەستەكانی (تیان شان) بدەم لە كەرگیزیا، رۆژێكی بـەهاری نزیكـەی ساڵ ونیوێك لەمەوبەر كە لە مەڵبەندی ناوچەی نارین بووم بەپەلە بانگ كرامەوە بۆ نوسینگەی ڕۆژنامەكە، وارێكەوت چـەند دەقیقەیـەك پـێش ئەوەی بگەمە گەراج پاصەكە دەرچووبوو. لەبەر ئەوە ئەبوایە نزیكەی پێنج سەعات چاوەڕوان بكەم تـا پاصـێكی تـر پڕئـەبێت و دەرئەچـێت،

ناچار بووم بچم بۆ دەرەوەی شارۆچكەكە لەسەر جادەكە دەست لەهەر ئوتومبێلێك ڕابگرم بەڵكو سوارم بكەن، لەوپێچەدا كە دوو ڕێگاكە ئەدەنەوە لەیەك، لەنزیك بەنزینخانەكە لۆریەك وەستابوو، تازە گازی تێكردبوو، شۆفێرەكەی سەرقاپی تانكیەكەی ئەنایەوە. دڵم خۆش بوو،شوشەكەی پێشەوەی نیشانەی SU[*] لە سەر بوو، كەواتە لەهێڵی بازرگانی دەرەكی ئیش ئەكات، لەوەئەچێت لەچینەوە هاتبێ و بچێ بۆ (ڕیباچیە). لەوێشەوە هەمیشە ئوتومبێل زۆرە بۆ (فرۆنزە). بەشۆفێرەكەم ووت:

– ئەرێ ئەڕۆیت تا (ڕیباچیە) هەڵم بگریت؟. ڕاست بوەوەو ئاوڕێكی دایەوەو لەسەر شانیەوە بە تیلەی چاوێك تێی ڕوانیم و بەنەرمیەكەوە ووتی:

- نەخێر ئاغام.. زویر مەبە ناتوانم كەس هەڵبگرم.

سەرم سوڕما، پێشەكەی چۆڵەو كەسی تیا نییە ئیتر بۆ ناتوانێت لەگەڵ خۆی هەڵمبگرێ؟!:

– من ڕۆژنامەنوسم، كارەكەم دواكەوتن هەڵناگرێت، چەند ئەفەرموی ئەیخەمە سەرچاوم.

ـ مەسەلەكە پارە نییە ئاغام..، بەتووندی قسەكەی پێبڕیم و نووكە شەقێكی لەتایەكەی پێشەوە هەڵدا،... جارێكی تر بێ پارە هەڵت دەگرم، بەڵام ئەم جارە پێت ناخۆش نەبێت، ئێستا لۆریەكانی ترمان دێن و یەكێكیان سوارت ئەكەن، من ناتوانم.

دیار بوو جێگاكەی دانا بوو بۆیەكێك لەڕێگا بیخاتە پێشەوە:

- ئەی ئەگەر لەدواوە دانیشم؟

- لەدواوەش ناتوانم.. زۆر داوای لێبوردن ئەكەم ئاغام.

سەیرێكی كاتژمێرەكەی كرد و بەپەلە سەركەوت. قسەم نەما، شانێكم هەڵتەكاند و بەحەپەساوییەوە سەیری كرێكاری بەنزینخانەكەم ئەكرد، ژنێكی ڕوسی بەتەمەن بوو، هەموو ئەوماوەیە لەدەلاقە بچوكەكەی ژوریچكەكەیەوە سەیری ئەكردین، سەرێكی لەقاند وەكو بڵێ: پەستی مەكە.. وازی لێبێنە. بەلامەوە سەیر بوو! . شۆفێرەكە خۆی كوتایە ناو پێشی لۆریەكەی و جگەرەیەكی نابەلێوییەوە بێ ئەوەی دایگیرسێنێت، ماشێنەكەی ئیش پێكرد. تەمەنی دەوری سی ساڵ ئەبوو، تادەست هەڵبڕی كەڵەگەت بەڵام بەحاڵ چەمابوەوە، هێشتا دوو دەستە گەورە بەهێزەكەیم لەیادە كە (كەمەی جڵەو)ەكەی پێ گرتبوو، لەگەڵ دووچاوە پێڵوە ماندووەكانی. پێش ئەوەی پێ هەڵبگرێت، دەستێكی هێنا بەدەم و چاویداو ڕوانینێكی سەیر ڕوانیە ڕێگا شاخاویە سەختەكەی بەرامبەری،هەناسەیەكی هەڵكێشاو دەرچوو.

ژنەكە لە ژووریچكەكەی هاتە دەرەوە، دیار بوو ئەیویست دڵنەوایم بكات:

نیگەران مەبە ئێستا لۆری تر دێن. من هیچم نەووت:

- ئەو قوڕ بەسەرە لێی قەوماوە، چیرۆكێكی درێژە، ماوەیەك لای ئێمە بوو لێرە لەبنكەی بارخانەكە.

بۆم نەلوا گوێ لەكرێكاری بەنزینخانەكە بگرم چیرۆكەكەم بۆبگێڕێتەوە، ئوتومبێلێكی (پوبیدا) هات و هەڵی گرتم. پاش ماوەیەكی كەم نزیك دەربەندی (دۆڵۆن) بە لۆریەكە گەیشتینەوە، باڵی لێ پەیدا بوبو، بەخێراییەك دەڕۆیشت هیچ شۆفێرێكی بە ئەزمونی بەجەرگی تیان شان ناتوانێت والێی بخورێت، ئەو لۆریە بەستەزمانە لەو پێچانەدا بەدەست ئەو كابرایەوە ئەیزیڕاند و ئەكەوتە سەرشان بێ ئەوەی هێواشی بكاتەوە، بەقەڵەمباز هەورازەكانی ئەبڕی و بە خۆهەڵدان لە نشێوەكاندا نوقم ئەبوو.چادرەكەی لێ بوبو بەباڵ و لەهەردوو دیوەوە ئەشەكایەوە. لەگەڵ ئەوەشدا گەیشتینە سەری و پێشی كەوتین. ئاوڕێكم دایەوە. چ كابرایەكی بەجەرگ و سەركێشە ! ئەیەوێت بەم خێراییە مل شكێنە بگاتە كوێ؟!.

وەكو پیشەی هەمووكاتێكی دەربەندەكە بەفر پروشەی ئەكرد، لەنێوان لاسامەی دڵۆپی باران و بەفرە لوكەكەوە لەپشت شوشەكەوە دەم و چاوی هەڵبزركاوی شۆفێرەكەم بەدی كرد، جگەرەیەك لەنێوان ددانەكانیدا بوو لەكاتێكدا بەبڕواوە بەتوندی جڵەوی لۆریەكەی گرتبوو، دەستی بەسەر كەمەكەدا ئەخلیسكاو ئەهات وئەچوو. نەلەدواوەی لۆریەكەو نە لە پێشەوەی كەسی تیانەبوو.

دوای ئەوەی لەناوچەی نارین گەڕامەوە زۆری نەبرد ناردیانم بۆ ناوچەی (ئوش) لەباشوری كەرگیزیا، وەك چۆن ڕۆژنامەنوسان هەمیشە كاتیان بەدەستەوە نییە، چەند هەناسەیەك پێش ئەوەی شەمەندەفەرەكە دەربچێت.. بەپەلە گەیشتمە وێستگەكەو خۆم كرد بەفارگۆنەكەدا، بێ ئەوەی ئاوڕ لەو سەرنشینە بدەمەوە كەلەتەنیشتمەوە دانیشتبو و ڕووی كردبوە پەنجەرەكە. كە شەمەندەفەرەكەش

[*] واتا Soviet Union....ت.ع

كەوتەڕێ ئەو هـەر لای نەكردبوبـە لای منـەوە.. ڕادیۆكـە پارچـە مۆسـیقایەكی ئـامێری (كۆمـۆز)ی پـەخش ئـەكرد، ئـاوازێكی ناسـراو بـوو، بەستەیەكی كەرگیزی بوو، كە گوێم لێ ئەبوهەمیشە وائەهاتە خەیاڵم كە ئەسپ سوارێكی تەنیا پێش خۆر ئاوا بوون، لەسـەر ڕێیـەكی دوور، لە دەشتێكی فراواندا، بەدەم بیركردنەوەوە، بەدەنگێكی نزم لەبەر خۆیەوە ئەیڵێت.. بەستەیەك لەناخی دڵەوە و بەدەم خەیاڵەوە. جاچـەند زۆرو نەخشینن ئەو خەیاڵانەی بەمێشكی مرۆڤێكدا دێن، كاتێك بەتەنیا هەر خۆیەتی و دەوروپشتی كپەو بێجگە لە دەنگی سمی ئەسپەكەی گوێی لە هیچی تر نیـیە ! ! لەرەی ژێی كۆمۆزەكە وەكو خوڕەی ئاوێكی ڕوونی سازگار ئەهاتـە گـوێ كەبەسـەر وورده زیخێكـی خـڕدا ڕێ بكـات. ژێكـان گـۆرانی خۆریـان ئـەووت ،ئەوكاتـەی لەپشـت هەڵەتەكانـەوە ئـاوا ئـەبێت و شـیناوێكی تـەنك ئەڕژێنێتـە بـەر پێـی خـۆی و، كەروێشكەی كۆرپە گیا نارنجی ئـەكات و، توولـە ڕێـی خەنـەیی بەپـەڕو پـۆڵی زەرد تـەیمان ئـەكات. دەشـتەكەش گـوێی لـەدەنگی ئەسـپ سوارەكەیەو لەگەڵیدا ئەیڵێتەوەو لەگەڵیدا بیر ئەكاتەوە. لەوانەیە ئەسپ سوارەكە جارێك بەڕاستی بەو دەشتەدا ڕۆیشـتبێت، بینیبێتـی ڕۆژ لەوسەری دەشتەكەوە– پێش ئاوابوون – ئاگرێكی خستبێتەوە و لەپڕ ڕەنگی پاوانەكـەی گۆڕیبێـت بـەڕەنگی پەڵەگـەنم.. بینیبێتـی بـەفر لەچیاكان ڕەنگیان مەیلەو پەمەیی هەڵگەڕابێت و لەپڕ، دوای كۆچی دوا گورزە تیشك ڕەش داگەڕابن.

لەپەنجـەرەی شـەمەندەفەرەكەوە هـەر پەڵـە گەنمـە شـامی پـڕی قـەوزەیی و درەختـی بـەری و كـەپری مێـو بـوو ئەگەڕانـەوە بـۆ نـاو ئاوایی.گالیسكەیەكی دوو ئەسپیی پڕ بوو لەشەوەر، ئەهات لەهێڵـە ئاسـنەكە بپەڕێتـەوە، وەسـتاو، منـاڵێكی لاوازی ڕەشـكەلە فانیلەیـەكی بۆری دڕاو و پانتۆڵێكی كورتی لەبەر دابوو لەسەر گزرەكە هەستایە سەرپێ و بەدەستە باریكەكانی سڵاوی لەفارگۆنەكان ئەكرد.

ئاوازەكـە نـەرم تـر و نایـاب تـر لـەجیاتی دەنگـی سمـی ئەسـپەكە تێكـەڵ بـە چكەچـكی شـەمەندەفەرەكەو دەنگـی پێچـكەكانی ئـەبوو. هاوگەشتەكەم هەردوو ئەنیشكی نابووە سەر مێزە بچكۆلەكەو بەهـەردوو دەسـتی دەم و چـاوی داپۆشـیبوو.. وائـەهات بەخەیاڵـدا ئـەویش لەدڵی خۆیدا گۆرانی ئەسپ سوارە تەنیاكەی ئەوتەوە. نەتئەزانی دڵی تەنگە یان بیر ئەكاتەوە، چـونكە ڕواڵـەتی دیـاربوو نـوقمی دەریایـەك خەفەت و لێكدانەوەیە. ئەوەندە بێهۆش بوو ئاگای لەوە نەبوو من لەتەنیشتیەوە دانیشتوم. شێوەم ئەكرد..هەوڵمدا دەموچاوی ببیـنم. ئـەم كابرایەم لەكوێ دیوە ؟ ! هەتا دەستە ئەستورە مواوییە ئەسمەرە پەنجەدرێژەكانی ئەوەندە لام ئاشنا بوو وامئەزانی دەستی خۆمن.

كێ بێت؟ ! كێ بێت؟ !. لەو هەناسەیەدا بیرم كەوتەوە ئەمە ئەو شـۆفێری لۆرییەیـە كـە لەگـەڵ خۆیـدا هـەڵی نـەگرتم.. گومـانم لای خـۆم نەهێشت كە ئەوە، كتێبێكم دەرهێنا.. بابەتەكە ئەوە ناهێنێت بیری بخەمەوە، بێگومان ئێستا دەمێكە لـەبیری نـەماوم.. شـۆفێر چـەندەها حاڵەتی وایان دیوە، چەندین ڕێبواریان لەسەر ڕێگا بەجێهێشتوە.

ڕۆژ گەیشتە ئاوا بون ئێمە قسەمان لەگەڵ یەك نەكرد، لەدەرەوەی پەنجەرەكە خەریك بوو تاریك دائەهات، كابرا پاكەتێك جگەرەی دەرهێنـا و دانەیەكی دەرهێناو پێش ئەوەی پێی بكات هەناسەیەكی قوڵی هەڵكێشا ئینجا سـەری هـەڵبڕی و بەسەرسـوڕمانەوە تێـی ڕوانـیم، دەسـت بەجێ ڕەنگی سور هەڵگەڕا، دەنكە شقارتەكە بەدەستییەوە ووشك بوو. ناسیمییەوە.

—سڵاوت لێبێ ئاغام. بەزەردەخەنەیەكی خۆ بەتاوانبارزانیەوە پێی ووتم و.. دەستم برد تەوقەمان كرد:

— دیارە بەڕێزت ڕێت دوورە ؟

—بەڵێ یەكجار دوور! بەئەسپایی دوكەڵەكەی دەركرد و پاش كەمێك بێدەنگی.. ئەچم بۆ (پامیر) :

— پامیر ! ... كەواتە باشە زۆر بەیەكەوە ئەبین، منیش لە (ئوش) دائەبەزم:

— بەمۆڵەت ئەڕۆیتەوە یان نەقڵ بوویت ؟؟

—بڵێم چی.. !

—جگەرە ئەكێشیت؟.

هەردووكمان دوكەڵمان بەبا ئەكرد و نوقمی بێدەنگی بووین، لەوەئەچوو هیچ كاممان لەوە زیاتر قسـەمان پێنـەمابێت.. هاوڕێكـەم جـارێكی تر خۆی دایەوە دەست لێكدانەوە، ملی نابوو بەلارەوەو لەگەڵ لەرەی شەمەندەفەرەكەدا بـە ئاسـتەم ئەجولایـەوە، وائەهاتـە بەرچـاوم لەگـەڵ ئەو جارەی پێشوو كە دیم زۆر گۆڕاوە، لاواز تر بووە، ڕواڵەتی خامۆش تر بووە. سێ چرچ كەوتۆتە نێو چەوانی.. برۆكانی هاتونەتـەوە یـەك و دابەزیونەتە سەر كۆتایی كۆڵەكەی لوتی.هاوڕێی گەشتەكەم لەپڕ زەردەخەنەیەكی ووشك گرتی و پرسی: ئاغام وابزانم ئەو جارە زۆر لێم زویر بویت ! :

- من بیرم نایەت ئاغام.. نازانم كام جارە.

ئەوەم ووت بۆئەوەی برادەرەكەم هەست بەشەرمەزاری نەكات.. بەلأم تێڕوانینێك تیَ ڕۆانیم پەشیمانی لیَ ئەتكا، ناچار بووم دانی پیا بنێم:

– ئا، ئەو جارە !.. هەر بیریشم نەمابوو، هەموو شتێك لەڕیَ و باندا ڕوئەدات.. بۆتۆ هێشتا لەبیرتە؟!:

– لەوانەیە ئەو ڕۆژە نەبوایە هەر ڕۆژێكی تر ڕوییدایە هەربیریشم نەكەوتایەتەوە. بەلأم ئەو ڕۆژە..!:

–چی ڕویداوە؟!.. كارەساتێكت بەسەر نەهاتبێت!:

- كارەسات نا، بەلأم شتێك لەو جۆرە.

ئەوەی ووت و ئەگەڕا ووشە بدۆزێتەوە.. دوایی پێكەنی، یان خۆی ناچاركرد پێبكەنیَ:

– خۆزگە ئەمڕۆ بوایە بۆكوێت بویستایە سوارم ئەكردی.. بەلأم ئەوەتا خۆم خەلَك سواری كردوم:

– گرنگ نییە تۆ خانچی و من كاروانچی جارێك هەر بەیەك ئەگەین:

–جاكوا وابوایە، هەربەباوەش سوارم ئەكردیت.

بەگاڵتەوە پێم ووت:

- كەواتە قەرزاریت؟.

دوای ئەوەی تۆزێك ڕوی گەشایەوە وەلأمی دایەوە :

– پیاو قسە ئەكات ئاغام:

–بەلأم بابێینەوە سەر ئەوەی ئەوجارە بۆهەلَت نەگرتم ؟ ئەوەم ووت و یەكسەر ڕواڵەتی ڕەش داگەڕا، سەری دانەواند و بێدەنگ بوو.. پڕ بەگەڕوی دووكەڵەكەی هەڵئەمژی و یاری بەسوتوەكەی ئەكرد...هەستم ئەكرد ئەم پرسیارەم نەكردایە باشتر بوو، دامابووم چۆن ئەو هەڵەیە ڕاست بكەمەوە. جگەرەكەی كوژاندەوەو بەزۆر لەخۆ كردنێكی ئاشكراوە:

– لەڕاستیدا نەمئەتوانی، ئەبوایە كوڕەكەم سواربكردایە، لەسەر ڕێگەكە چاوەڕێی ئەكردم.

بەسەر سوڕمانەوە پرسیم:

– كوڕەكەت ؟؟:

– باوابلێین.. پێت سەیر نەبێت، نازانم چۆنت بۆباس كەم.جگەرەیەكی تری داگیرساند ودیار بوو دڵی وەك مەنجەڵ ئەكوڵا، لەپڕ دانی بەخۆیدا گرت و سەیرێكی كردم و بەسەرهاتەكەی خۆی بۆ گێڕامەوە.

بەمجۆرە بەختم هێنای بەكامی دڵی خۆم گویَ لە چیرۆكی شۆفێرێك بگرم، كاتمان زۆر بوو،شەمەندەفەرەكە بە دوو شەو و دوو ڕۆژ ئەوجا ئەگاتە (ئوش).نەپەلەم لیَ ئەكرد و نەبەپرسیار قسەكانم پیَ ئەبڕی.. چاكتر وابوو كابرا خۆی چۆن ئەیەوێت وابیگێڕێتەوە، سەرلەنویَ تالأوەكەی بچێژێتەوەو لەبیركردنەوەدا نوقم ببێتەوە.. بەئارەزووی خۆی لەناوەڕاستی ڕستەكاندا بوەستێت. بەلأم خۆ تیَهەڵنەقورتان لە داستانەكە زۆر ماندوی كردم. چونكە هەرچەندە بەڕێكەوت ئەم كابرایەو ئەو كەسانەم ناسی كە چارەنووس لەگەلَ ئەم شۆفێرەدا كۆیكردبونەوە.. بەلأم بەپێی پیشەكەم وەكو ڕۆژنامەنوسێك ئەمتوانی چیرۆكەكە جوانتر دابڕێژم و زۆر لە شتەكان ڕونتر بكەمەوە و بیرسم و لەهەندیَ شوێندا تام و چێژی زیاتر بدەم بەڕووداوەكان.

وام بەباشتر زانی سەرەتاگویَ لە چیرۆكە كە بگرم تا كۆتایی و ئەوجا دایبڕێژمەوە. بەلأم نەخێر ئەوا دەست بەرداری ئەو خەیاڵە بووم و فەرموون گویَ بگرن قارەمانەكانی ئەم چیرۆكە خۆیان بۆتان بگێڕنەوە.

چیرۆكی شۆفێرەكە

ئەم شتەی كەڕوویدا هەرگیز لەخەیاڵی كەسدا نەبوو، ئەوكاتە تازە لەخزمەتیسەربازی گەڕابوومەوە.. لەسەربازیدا لەبەتالیۆنی گواستنەوە بووم، پێشتریش دوای ئەوەی دە ساڵی خوێندنم تەواو كردبوو شۆفێری لۆری بووم، بەمناڵیش بەهەتیوی لەهەتیو خانە بەخێوكرابووم.. عەلی

بەگ جانتۆرین ی هاورێم ساڵێك پێش من تەسریح بوبو، لەوێستگەی ئوتومبێلی بارهەڵگری (ریباچیە) كاری ئەكرد.. یەكسەر بەجانتاكەمەوە چوم بۆلای ئەو.

لەسەربازی هەر دووكمان ئاواتمان ئەوەبوو بەیەكەوە لە(تیان شان) یان (پامیر) كاربكەین، كارمەندانی بارخانەكە پێشوازییەكی گەرمیان لێ كردین.. لەبەشێكی ناوخۆیی لای خۆیان نیشتەجێیان كردم..زیلێكی تازەیان دایە دەستم، شوختی پێوەنەبوو.. زیلەكەم هەمیشە وەكو مرۆڤێك سەیر ئەكرد و مامەڵەم لەگەڵدا ئەكرد و یەكێك بوو لەمۆدێلە هەرەباشەكان، مەكینەیەكی بەهێزی لەسەر بوو.. راستە هەرگیز باری تەواویان بۆ بار نەئەكردم چونكە رێگای تیان شان وەك خۆت ئەزانی لەسەختترین رێگاوبانە شاخاوییەكانی جیهانە، پرە لە هەوراز و دەربەندو بەندەن و سەرەوخواركەو شیو و دۆڵ و هەڵەت و هەزار بەهەزار.. بەقەدەر گلۆڵەیەك بەنی ئاڵۆسكاو لۆفەی تیایە. لەگەڵ ئەو هەموو ئاو و كانیاوەی لەو شاخانەدایە، ئەبێت هەمیشە ئاوت پێ بێت، چونكە لەو رێگا پێچاوپێچ و تونـاو تونانەدا مەكینە هەر زوو ئەیكولێنێت.. هەر لەبەر ئەوەشە لەوانەیە ببینیت كەلەگۆشەیەكی پێشەوە بەدووشیشی راست و چەپ شوێنی دەبەیەكی بۆ كراوەو سۆندەیەكی ئاوی لێ شۆربۆتەوە.

هەمیشە مێشكی خۆم ئەگوشی و بیرم لەوە ئەكردەوە شێوازێك دابنێم بارەكەم زیاد بكەم، بەڵام بواری گۆرینی هیچ شتێك نەبوو چونكە شاخ شاخەو سەر بۆكەس دانانەوێنێت. لەكارەكەم رازیبوم، شوێنەكەم بەدڵ بوو، چونكە هەتا بڵێی دڵگیربوو.. بنكەی باركردنەكەمان ئەكەوتە سەر كەناری دەریاچەی (ئیسیك — كوڵ)[*] ، كاتێك گەشتیارە بیانییەكان ئەهاتن بۆ سەیران تێر سەیری نەئەبوون، چەندین سەعات بەرامبەرمان ئەوەستان.لەدڵی خۆمدا ئەمووت دەریاچەكەمان لەهەموو دەریاچەكانی جیهان دڵرفێن ترە. دەریاچەی وەك ئیسیك —كوڵتان لەكوێ دەست ئەكەوێ!.

لەسەرەتاوە كە دامەزرام تەنیا یەك شتم بەلاوە ناخۆش بوو، ئەوەندەمان ئیش هەبوو نەمئەپەرژا سەری خۆم بخورێنم ، چونكە بەهار بوو.. وەرزی كاركردن بوو، كۆمەڵە هەرەوەزییەكان سەرقاڵی بوژاندنەوەی زەوی و زارەكانیان بوون، ئاو بوەستایە نەئەوەستان.. بەڵام ماشێن و ئامێرێكی كەمیان لەبەر دەستا بوو، بەشێك لەماشێنەكانی بنكەكەمان نێردران بۆ یارمەتی دانی كۆمەڵە هەرەوەزییەكانی جوتیاران. هەركەسێك تازە دابمەزرایە ئەیانناردبۆ ئەوێ ئیش بكات،منیشیان نارد. لەوێش زۆری نەبرد رەوانەی لادێكانیان كردم.. لەدێیەكەوە بۆ دێیەكی تر. ئەمزانی كاركردن بۆلادێكان زۆر گرنگ و پێویستە، بەڵام رێگاو بانی زۆر ناخۆش بوو، منیش تەنیا شۆفێرێكم و زیلێكم پێیە، بەقەد چاوم خۆشم ئەوێ، وامئەزانی خۆم بەناو ئەوداروبەرد و تاسە و خڕ و چەقەدا ئەرۆم، هەموو جارێك كە ئەچەقیمە قوڕو لیتەیەك مەرگی خۆم بە ئاواتە خواست. رێگای واپیس و نەفرەتیم لەخەویشدا نەبینیبوو.. رێگا نەبوو مۆتەكە بوو!. رۆژێكیان پارچە كۆنكرێتێكم باركردبو بۆكێڵگەیەكی هەرەوەزی بۆدروستكردنی گەلەخانێكی مانگا بەخێوكردن، ئاواییەكە بە بناری شاخێكەوە بوو، رێگاكەی بەناو دەشتێكا بۆسەر ئەكەوت. هیچ گرفتم نەبوو، رێگا وشك بوو، تەنیا بەرد هاوێژێكم مابوو بگەمە بەر ئاوایی، لەپڕ گەیشتمە جۆگەلەیەكی جۆماڵ نەكراو، لەژێر زەبەندەكەوە هەندێ ئاوی تیا وەستابوو.. تومەس زەوییەكە دەڵانویەتی..! هەروویستم بپەڕمەوە، چەقیم و پەرە ئوتومبێل چوار پەلی داچوو.. مێرگێك بوو حوشتری قوت ئەدا.. زۆرم هەوڵدا دەربچم بەڵام بێ سوود بوو، لۆری چنگی لەزەوی گیر كرد و جوڵەی لێبرا.. ئەوەندەم گاز قەپات كرد و ستێرن بادا كاتێكم زانی پەكی كەوت.دابەزیم خۆم كرد بەژێر ئوتومبێلەكەدا.. لە قوڕ و عارەقدا نوقوم بوبوم، تفم ئەكرد و جنێوم ئەدا بە شانس و ناوچەوانی خۆم و ئەوەی ئوتومبێلی دروست كردوە. گوێم لەدەنگی پێ بوو.. لەسەر پشت كەوتبوم و ئەژنۆم هەڵنابوو، سەرم بۆدەرەوە لار كردەوە، تەنیا جوتێك بوتی لاستیكم دی، بوتەكان گەیشتنە لای من و وەستان..ئیمان لەكەللەما نەما،كێیەبەدیارمەوە وەستاوەو سەیر ئەكات،وائەزانێت سینەمام !:

- مەوەستە برۆ ملت بشكێنە!.

لەژێر لۆریەكەمەوە هاوارم كرد. چاوم بەرز كردەوە گۆشەی كراسێكی ژنانەی كۆنی قوراویم دی! وادیارە پیرێژنێكەو چاوەروانە لێببمەوەو لەگەڵ خۆما تا ناودێ سواری بكەم. پێم ووتەوە..مەوەستە پۆرێ من ئەمرۆ ئەمە جێمەو بەم زوانە نارۆم:

— من پورێ نیم.

بەهەندێ شڵەژان و پێكەنینەوە ووتی. منیش بێ سێ ودوو ووتم: ئەی جنۆكەیت؟!

[*] دووەمیت گەورەترین دەریاچەی سروشتییە لە جیهاندا پانییەكەی نزیكەی 60 كم‌و درێژی 700كم دەبێت....ت.ع

نەخێر:

– كچم، كچ.

بەتیلەی چاو سەیرێكی بوتەكانم كردەوە و بەشەیتانیەكەوە ووتم:

جاخوابكا لە مەیمون نەچیت!.

پێڵاوەكان لەجێی خۆیان جوڵان و لە ئوتومبێلەكە چوونە دواوە، خەریك بوو ئەڕۆیشتن. خێرا لەژێر لۆریەكە هاتمە دەرەوە.. سەیرم كرد گەورە كچێكە بیخەیتە سەر چاوی كوێر چاكی ئەكاتەوە.. چاو و برۆ ڕەشێك، قەد باریك، بالاَ نەونەمامێك، لەچكێكی سوری بەسەرەوە بوو، چاكەتێكی شان داچەكاوی لەبەردا بوو، دیاربوو چاكەتی باوكیەتی.. بێدەنگ وەستابوو، چاوی تێبڕیووم..منیش وەكو داهۆڵ وەستابووم، لەبیرم چوبوەوە هەموو گیانم قوڕو چەورەییە!.

ووتم: باشە.. باشە خراپ نیت!..

لەڕاستیدا ئەتووت خەڵفە چنارە.. بەشۆخیەوە لەسەری ڕۆیشتم..

خۆزگە تۆزێك كەڵەگەت تر ئەبویت.كە كچەكە وەرچەرخایەوە، بێ ئەوەی ئاوڕ بداتەوە تیژ تێ پەڕی.

– ئەوە بۆ وای كرد؟؟.. پەستم كرد یان شەرمی كرد!

دڵم داخورپا، تازە وەك تیر پێكامی.. ویستم ڕابكەم دوای بكەوم، بەلاَم پەشیمان بومەوە. ئیسپانەو شتەكانم كۆكردەوەو خۆم هەڵدایە ناو ئوتومبێلەكەم، ئەچومە پێشەوە و ئەهاتمە دواوە..چەند جارێك هەمبەڵەم پێكرد، هەرپەلەم بوو دەربچێ و دوای بكەوم. مەكینە ئەیشێراند و تەكانی ئەدا و لەشوێنی خۆی نەئەجولاَ.. كچە بەرەبەرە لێم دوورئە كەوتەوە.. هاوارم ئەكرد و جنێوم ئەدا بەبێ ئەوەی بزانم لەگەڵ كێمە.

- دەبڕۆ ئاسمان!.. شەقم برد! گوێت لێمە؟!.

تا هێزم تیا بوو گازم قەپات كرد، ئوتومبێل دووكەڵی ڕەش و خەستی دەرئەدا، خزا، پاشی فرێدا، دەستم ڕاست كردەوە، پێم لێداگرتەوە، وەك موعجیزە لە جۆگەكە دەرچووم.. لەخۆشیدا خەریك بوو باڵم ئەگرت.

كەوتمە سەر ڕێ..بەپارچە پەڕۆیەك دەم و چاوم سڕی، دەستێكم هێنا بەقژمدا،گەیشتمە لای كچەكەو وەستام.. دەرگای سەكنم كردەوەو بە ئازاییەكەوە كە نازانم لەچیەوە سەرچاوەی گرتبوو ووتم:

–فەرموو سەركەوە.

كچەكە نەوەستا بەڵكو لەسەر لەنجەو لاری خۆی بەردەوام بوو.. خێسەیەكی كرد.

– ئاه.. بخۆ دەردت بێت! شوێنەواری ئازایەتی لەگیانما نەما، دوای كەوتمەوەو ئەم جارە داوای لێبوردنم لێكرد:

– تورە مەبە مەبەستم هیچ نییە.. وەرە سەرەوە..

بەلاَم هیچ وەلاَمێكی نەدامەوە، لێی ڕەت بووم و ئوتومبێلەكەم لادایە لاوەو بازم دایە خوارەوە..چومە ئەو دیو، دەرگاكەم كردەوەو دەستم درێژ كرد كە بفەرموێت .. گەیشتە لام، بەوریاییەوە سەیری ئەكردم وەكو بڵێت چیت ئەوێ بۆ وازم لێناهێنی ؟. هیچم نەوت.. ئیتر نازانم بەزەیی پێمدا هاتەوە یان لەبەر شتێكی تر بوو، سەرێكی ڕاوەشاند و بێدەنگ سەركەوت...

ڕۆشتین.نەمئەزانی بەچی سەری قسە دابمەزرێنم..هەرچەندە ئەوە یەكەم جارم نەبوو كچ بناسم و قسەی لەگەڵدا بكەم، بەلاَم نەمئەزانی ئەم جارە بۆ دەمم گۆ ناكات و هۆكەی چییە؟.

كەمەی جڵەوەكەم بائەداو بەلاچاو سەیرم ئەكرد، پەلكەی قژە ڕەشە نەرمەكەی وەكو ڕەشمار بەناوشانیدا هەتا ناوقەدی هاتبونە خوارەوە، هەردوو چاكی چاكەتە زلەكەی هەڵدابوەوەو خستبونیە كۆشیەوە، خۆی گرد كردبوەوەو خۆی خزاندبوە قوژبنەكە، بۆ ئەوەی بەرم نەكەوێت و دەستم نەیگاتێ.. چاوەكانی بەبێ بروایییەوە تێ بڕیبوم، لەگەڵ ئەوەشدا زۆر ناسك و رووكراوە بوو ئەیویست نێوچەوانی بدا بەیەكدا بەلاَم لێی نەئەهات..ڕێكەوت لەیەك هەناسەدا سەیری یەكتریمان كردو چاوەكانمان یەكیان گرت، زەردەخەنەیەك گرتی. لەوچركەیەدا سامم شكاو هاتمە زمان:

–ئەوە بۆلای ئوتومبێلەكەمدا وەستایت ؟:

- ویستم یارمەتیت بدەم.

بەپێكەنینەوە ووتم

- یارمەتی ؟!.. لەڕاستیدا زۆر یارمەتیت داوم، تۆ نەبویتایە ئەبوایە ئەمشەو لەناو ئەوقوڕەدا بومایە ..

تۆ هەموو كاتێك لێرەوە یەیت ؟:

—بەڵێ، لەكێڵگە هەرەوەزییەكە ئیش ئەكەم.

بەدڵ خۆشییەوە ووتم:

—زۆر چاكە !.

فریای خۆم كەوتم و ڕاستم كردەوە.. ڕێگاكە زۆر چاكە. لەوچركە ساتەدا لۆریەكەم دای لەجۆگەلە كۆنێك و تاسەیەكی بەهێزی كرد، شانمان دای لەیەكتری (وەی!)یەكی كرد، نەمئەزانی سەیری كوێ بكەم، خۆی ڕاست كردەوەو دەستی كرد بە پێكەنین، منیش بەهەلم زانی و دامە قاقا، بەدەم پێكەنینەوە ووتم:

—نەمئەویست بێم بۆكۆمەڵەی هەرەوەزی، ئەگەر ئەمزانیشاگردێكی وەكو تۆم ئەبێت بەتووشەوە لەگەڵ بەرپرسی هێڵەكاندا قێڕەقیڕم نەئەكرد.

ئای ئەلیاس!... بەگلەیی لەخۆكردنێكەوە بۆم ڕون كردەوە مەبەستم خۆمە.. خۆم ناوم ئەلیاسە:

—منیش ناوم (ئاسیل)ە.

لەئاواییەكە نزیك بووینەوە، جادەكە خۆشتر بوو، هەوا لەجامەكەوە ئەهاتە ژوورەوەو دەسرۆكەكەی سەری ئاسیلی ئەشەكاندەوە، قژە خاوەكەی پەخشان ئەكرد.

بێدەنگ بووین.. هەستمان بەخۆشیەكی منالانەكرد. چۆن دڵخۆش و كامەران نابیت فریشتەیەك سەعاتێك لەوەو پێش نەت ئەناسی ئێستا لەتەنیشتەوە دانیشتوەو شانی ناوە بەشانتەوە؟! ئێستاش ناتەوێت بیر لەهیچ شتێكی تر بكەیتەوە ئەو نەبێت.من نازانم ئاسیل هەستی بەچی ئەكرد، بەلام چاوەكانی ئەتریقانەوە، ئاواتە خوازبوون ڕێگای ئاوایی هەرگیز كۆتایی نەیەت بۆ ئەوەی هەرگیز لەیەك جیانەبینەوە.. بەلام تایەو تەگەر ئەوەنە نەفامن.. ئەوەچوزانن؟!.

لەپڕئاسیل بەراچڵەكینەوە ووتی: ڕاوەستە.. دائەبەزم.

ئیستۆپێكم كرد:

— ماڵتان لێرەدایە؟!:

— نەء.

— نازانم بۆ دوودڵ و شڵەژاو دیاربوو،..

— بەلام لێرە دابەزم باشترە.

—جابۆچی؟.. ئەتبەمەوە بەرماڵەوە.

بێئەوەی بواری بدەم شتێك بڵێ، ڕۆیشتم.

ئاسیل بەپاڕانەوەوە ووتی:

— نە سوپاست ئەكەم، لێرە دائەبەزم:

—فەرموو.

بەتۆنێك كەزۆر لەگاڵتە نەچێت ووتم:

—ئەگەر سبەینێ لەهەمان شوێندا چەقیمەوە یارمەتیم ئەدەیت ؟. فریانەكەوت وەلامم بداتەوە، دەرگایەك كرایەوەو پیرێژنێك هاتە سەرجادەكەی بەردەممان، تۆزێك بەپەلەو شڵەژاو دیار بوو،هاواری كرد:

—ئاسیل ئەوە لەكوێی چەتیو؟..ڕ اكە كچێ بەپەلە خۆت بگۆڕە.

دەستێكی گرت و بەچپە پێی ووت:

- خوازبێنی كەرت هاتوە.

ئاسیل تێكچوو، دەستی شل بوو، چاكەتەكەی لەسەر شانەكانی داچەكی، ئینجا كۆیكردەوەو بەگوێڕایەڵی دوای دایكی كەوت، لەناو دەرگاكەدا ئاوڕی دایەوەو سەیرێكی كردم و دەرگاكە یەكسەر داخرا. سەیرم كرد لەلاكۆڵانەكە چەند ئەسپێك بە زینەوە بەستراونەتەوە، شەلاڵی عارەقن، دیاربوو لەدورەوە هاتبون، تۆزێك خۆم هەڵبڕی، لەودیو دیوارە قوڕەكەی حەوشەكەوە بینیم چەند ژنێك سەرقاڵ دێن و دەچن و، نزیك ئاگردانەكە سەماوەرێكی گەورە دەم كراوە، لەبەرهەیوانەكەشدا دوو زەلام خەریكن كاوڕێك كەوڵ ئەكەن.. دیاربوو بەپێی داب و نەریت پێشوازی لەخوازبێنی كەران ئەكەن.

من هیچ ئیشێكم نەبوو بیكەم جگە لەوەی بچم بارەكە دابگرم. دەمەو ئێوارە گەڕامەوە بارخانەكە.ئوتومبێلەكەم شۆرد و بردمە گەراج، ماوەیەكی زۆر داڵغە بردمیەوە.. ئەگەڕام بەدوای شتێكدا خۆمی پێوە خەریك بكەم.. نازانم ئەو ڕوداوەی ئەمڕۆ بۆئەوەندە كاری تێكردم؟!. هاتمە سەر ئەوەی لۆمەی خۆم بكەم، (بەتەمای چیت)؟ شێتی تۆ؟! چ پەیوەندییەكی بەتۆوە هەیە؟ دەزگیرانتە؟ خوشكتە؟ دووكەس بەڕێكەوت لەرێگایەك یەكتان گرت و تا ناودێ هەڵت گرت، ئێستا پێوەی ئەتلێیتەوە، ئەڵێی حەوت ساڵە پەیمانتان بەیەكتری داوە، بەڵكو ئەو هەر نەیەوێت بیرت لێ بكاتەوە.. وائەزانیت پیاو دەست ناكەوێ ؟ نەخێر ئەو دەزگیرانی شەرعی خۆی هەیەو تۆ هیچ نیت.. شۆفێرێكی لەسەر ئەو ڕێگایە لەناو سەدان شۆفێردا.. ئەبێت هەر شۆفێرێك یەكێكی سوار كرد حەزی لێ بكات؟ دوای ئەوە تۆ چۆن حەق ئەدەیت بەخۆت، خۆت بكەیت بەخاوەنی مەسەلەكە. خەڵك شوو ئەكەن، ژن دێنن، شایی ئەكەن، چ پەیوەندی بەتۆوە هەیە؟ تف لەهەموو شتێك بكەو بڕۆ ماشێنی خۆت بئاژوو، ئەوەیان كاری تۆیەو بڕایەوە.

بەڵام كۆست كەوتنەكە لەوەدا بوو چەند خۆم خەڵەتاند ئاسیلم لە بیر نەچووەوە، هەر شتێك پەیوەندی بەلۆریەكەمەوە هەبوو تەواوم كرد.. ئەگەر بچم بۆ (بەشی ناوخۆییەكە) پڕە لەقسەو گاڵتە و دەست بازی، شوێنێكی پشوودانیشی تێدا بوو، بەڵام ڕێم لەبەر نەچوو، حەزم كرد بەتەنیا بم.. لەسەر بۆنیتی ئوتومبێلەكەم درێژبووم و دەستم خستە ژێر سەرم،(جانتای) یەكی شۆفێرمان هەبوو، تۆزێك لەولای منەوە لەژێر ئوتومبێلەكەیدا خەریك بوو، لەچاڵەكە هاتە دەرەوەو ئحم —ێكی كرد و پرسیاری كرد:

—ها قارەمان خەون بەچییەوە ئەبینی.. بەپارەوە؟!.

چارەم نەئەویست، تابلێی چروك بوو، دەس بڕو ساختەچی. ئەو وەكو ئێمە لەخەوتنگەكە نەئەمایەوە، لای ژنێك ژوورێكی بەكرێ گرتبوو وەك باسیان ئەكرد بەڵێنی پێدابوو مارەی بكات و هەر هیچ نەبێت بچێتە سەرماڵی حازر، پشت گوێم خست و وەڵامم نەدایەوە.

لەحەوشەكەدا لەشوێنی شتن و چەوركردنەكە هاوڕێكانم كردبوویان بەهەڵلاو دەنگە دەنگ، شۆفێرێك چوبوە سەر بۆنیتەكەی و صۆندەی ئاوەكەی كردبوەوە.. قاقای پێكەنین و هاواركردنی شۆفێرەكانی تر ئەو ناوەی پڕ كردبوو، ئاوەكە ئەوەندە بەهێز بوو كەس خۆی لەبەردا نەئەگرت، ئەیانویست كابرا لەبۆنیتەكە بخەنە خوارەوە، ئەویش هەڵئەبەزییەوەو وەكو ڕیزی ڕەشاشی منالان ئاو پرژێنی ئەكردن.. ئاوەكە وەكو قامچی پشتیسوورهەڵئەگەڕاندن، كڵاوەكانیان ئەكەوتە خوارەوە، بەهەر چوار لادا بڵاوەیان لێ ئەكرد، لەپڕ دەمی صۆندەكەی بەرەو ژوورئەكرد، پریشكی ئاوەكە هەتاوەكە لێی ئەدا ئەبوو بەپەلكە زێڕینە.

سەیری ئەو دیمەنەم ئەكرد، سەیرم كرد (كادیچا)ی بەرپرسی دەرچوون و هاتن لەولاوە وەستاوەو ڕاناكات، یەك دەنك ناترسێ!.بە فیزێكەوە وەستاوە وەكو بڵێت ئاو نایگاتێ یان ناوێرن تەڕی بكەن. جوتێك بووتی درێژی لەپێدا بوو، لەوكاتەدا خەریكی قژی بوو، دەمی پڕ بو لەتەوقەو پێئەكەنی، پریشكە زیوینەكانی پەلكە زێڕینەكە وەكو ئاوونگ ئەنیشت لەقژی..كوڕەكان پێ ئەكەنین و ئەوەی سەر ئوتومبێلەكەیان هان ئەدا: ئادەی بیكە بەسەریا.. ئادەی تەڕی كە. كادیچا لاچۆ..

شۆفێرەكە نەیئەوێرا ئاوەكەی پیا بكات، بەڵكو چواردەوری ئاوڕشێن ئەكرد.. من بومایە لەجیاتی ئەو لەتەوقی سەریەوە تابەری پێی تەڕم ئەكرد.. بڕواناكەم لەمن توڕەببوایە، بەڵكو پێ ئەكەنی و هیچی تر..هەمیشە تێبینیم ئەكرد وەكو ئەوانی تر مامەڵەم ناكات، بەڵكو زۆڵانە نەرمی لەگەڵدا ئەنواندم ، زۆری پێخۆش بوو جاربەجارێك دەست بازیم لەگەڵدا ئەكرد و دەستم ئەهێنا بەقژی دا، چونكە پێی خۆشبوو لەگەڵیدا درێژەی ئەدا بەقسە، كە ئەشچوو بەگژما پێی تێك نەئەچوم، بەڵام ئەگەر منیش هەڵە بوومایە هەر ئەو پەشیمان ئەبوەوە. جارێكیان لەگەڵ خۆمدا بردم بۆ سینەما و هەتا ماڵەوەشم گەیاندەوە، چونكە ماڵەكەی لەسەر ڕێی خەوتنگەكەمان بوو.. كاتێك ئیشێكم بوایە لەنوسینگەی دەرچوون و هاتن، یەكسەر ئەچومە ژورەوە بۆلای، لەكاتێكدا ڕێگای ئەوەی بەكەسی تر نەئەدا، بەڵكو هەموویان ئەبوایە لەپەنجەرەكەوە قسەیان لەگەڵدا بكردایە. بەڵام ئەم چركەیە نامبزوێنێ.. بابرادەران پێی ڕابوێرن. كادیچا دوایین تەوقەی لەقژی داو فەرمانی

كرد:

- یاری كردن بەسە.

لاوەكەی سەر لۆریەكە سلاَوێكی سەربازی بۆكرد و صۆندەكەی فرێدا:

- بەڵێ هەڤاڵ لێپرسراوی بەشی دەرچوون. بەپێكەنینەوە لەسەر ئوتومبیلەكە دایان گرت.

كادیچا هات بۆگەراجەكە بۆلای ئێمەو لەنزیك لۆریەكەی جانتاییەوە وەستا، وەكو چاو بۆیەكێك ورد بكاتەوە، لەسەرەتاوە بەهۆی ئەو تەیمانە شیشە كون كونانەوە كە گەراجە ئەكات بەچەند بەشێكەوە نەیبینیم، جانتای ملی لەچاڵەكە دەرهێناو بەرێزێكی پڕ مەراییەوە ووتی:

– ئەم كاتەت باش مانگی چواردە:

– ئاە جانتای ئەمە تۆی؟! ...

بەتەوسەوە سەیری پاوپوزی ئەكرد.

كادیچا ناوچەوانێكی نارەزایی دابەیەكدا..

سەیری چی ئەكەیت؟!.

لوتی پێلاَوەكەی خشان لەلا رومەتی.

لەو بروایەدام هەر كەسێكی تر بوایە بەو سوكایەتییە ئەمرد.

بەلاَم ئەم بسكەی سمێڵی ئەهات، وەك خەلاَت كرابێ خۆی كردەوە بەچاڵەكەدا. كادیچا منی بینی :

– شوێنەكەت خۆشە ئەلیاس؟:

– ئەڵێی لەسەر پەڕی قو راكشاوم.

دەموچاوی نابەتەیمانە شیشەكەوە وبەهێواشی پێی ووتم:

– وەرە بۆنوسینگە بۆلام:

– بەسەرچاو.

ئەو رۆیشت و منیش هەستام و خۆم ئامادەكرد بۆرۆیشتن.

جانتای جارێكی تر لەچاڵەكەی هاتە دەرەوە بەچاوداگرتنەوە ووتی:

– بەراستیی نانت كەوتە رۆنەوە:

–بەلاَم بەتۆ چی ؟!

وامزانی تورە ئەبێت و لەچاڵەكە دێتە دەرەوە ودەچێت بەگژما، منیش ئارەزوی دەنگە دەنگم نەبوو، بەتایبەتی شەڕ كردن لەگەڵ جانتای، لەبەر ئەوە پیشم خواردبوەوە نەمئەزانی چیبكەم. بەلاَم جانتای گوێی نەدایەو بەبۆڵەوە وتی:

- گرنگ نییە، یەك ئەبینینەوە.

نوسینگەی دەرچون و هاتن چۆڵ بوو:

–ئەوە كوا لەكوێیە؟!

لام كردەوە خۆمدا بەكادیچادا، بەلا شانی دەرگاكەوە وەستابوو، سەری خستبوو بەپشتا، چاوەكانی لەنێوان برژانگەكانەوە ئەبریسكانەوە، گەرمی هەناسەی هات بەروما، خۆم بۆنەگیرا، چومە پێشتر، بەلاَم كشامە دواوە، هەستم كرد ناپاكی لە ئاسیل ئەكەم، هەرچەند ئەوە لەخۆیدا بیانویەكی سەیرە. بەبێزارییەوە لێم پرسی:

- بۆچی بانگت كردم؟!.

كادیچا بەبێدەنگییەوە سەیری ئەكردم:

–ها؟!.

بەبێ ئارامییەوە پرسیارەكەم دووبارە كردوە:

- ئەوە بۆ ئەوەندە مۆنیت.. یان لەوانەیە یەكێكیتر دڵی بردبیت؟!.

شلەژام، ئەم قسەيەى بۆكرد.. لەخۆيەوە چوزانێت!! لەو چركەيەدا پەنجەرەكە كرايەوەو جانتاى وەكو قاز ملى هێنايە ژوورەوە.. چرچچاوى دابەيەكدا:

—هەڤاڵ بەڕێوەبەرى نوسينگە ئەگەر بەئەركى نەزانيت. بەتەوسێكەوە ئەمەى وت و وەرەقەيەكى دايە دەست.

كاديچا بەمۆرەوە سەيرێكى جانتاى كرد و بەهەڵشاخانێكەوە وەڵامى دامەوە:

— ئەى كێ پسوڵەى دەرچونەكەت بۆوەرگرێ.. ناتەوێت خۆم بۆت بێنم؟!.

دەستێكى پێوەنام و چوە سەر مێزەكەى..

— ها بگرە!.

پسوڵەى دەرچونەكەى دايە دەستم.. لێم وەرگرت. بارەكەم بۆهەمان كۆمەڵەى هەرەوەزى بو، دڵم داخورپيا، بابچمەوە بۆ ئەوێ دواى ئەوە ئەزانم ئاسيل ... نازانم بۆچى ئەبێت بەتايبەتى من بنێرن لەم كێڵگەيەوە بۆ ئەو كێڵگە! بەڕاستى زۆرم بەلاوە ناخۆش بوو ديسانەوە جارێكى تريش پەينى كيميايى و خشت باربكەم بۆ كێڵگەكان:

— ناچم. پسوڵەكەم فڕێدايە سەر مێزەكەو.. هەر من بچم.. هەر من بچەقم و.. ببم بەپەند؟!.. باشۆفێرێكى تر بچێت:

- دەنگت هەڵمەبڕە.. فەرمانەكە بۆ هەفتەيەكەو ئەگەر پێويست بكات درێژ تريشى ئەكەمەوە. كاديچا بەتوڕەبونەوە ووتى.

منيش بەهێمنى پێم ووت :

—من ناچم.

كاديچا وەك پيشەى هەميشەى هاتە سەرقسەكەى من:

—باشە قسە لەگەڵ بەڕێوەبەر ئەكەم.

مێزەكە فەرمانى دەرچونەكەم لەسەر هەڵگرت. يانى نەچم و هەتا هەتايە ئاسيل نەبينم؟!.. چۆن ئەتوانم خۆم بگرم! تێگەشتم بەدرێژى ژيانم پەشيمانى ئەكێشم.. چى ئەبێت با ببێت! بابڕۆم. فەرمانى دەرچوونەكەم لەسەر مێزەكە هەڵپڕوچكاند:

—باشە بمدەرێ.

جانتاى لەپەنجەرەكە وە دايە هاڕەى پێكەنين:

—سڵاو لەنەنكت ئەكەم!.

هيچم نەوت، حەزم ئە كردبدەم بەدەميا، دەرگاكەم لەدواى خۆمەوە پێوەدا و ڕۆشتمەوە بۆ خەوتنگەكە. ڕۆژى دوايى چاوم لەسەر ڕێگاكە هەڵنەئەگرت.. لەكوێيە؟!! بڵێى نەونەمامە لەچك سورەكەم ببينم؟بۆ شۆڕەبى باڵاى بەدەم شەماڵەوە ناشنێتەوە؟.

خەڵفە چنارە دێمييەكەم.. باپێڵاوەكانى لاستيك بن، باچەكەتى باوكى لەبەردا بێ، ئەوە گرنگ نييە.. ئاسيل پەرەى دڵمى پێكاوە. ئاسيل بەهەموو شتێكەوە جوانە.. ئەم كچە چۆتە خوێن و گيانمەوە. بەم بەردا ڕوانيم بەو بەردا ڕوانيم.. ديار نەبوو. گەيشتمە گوندەكە، ئەوە ماڵەكەيانە.. ئيستۆپێكم كرد.. تۆبڵێى لەماڵ بێ؟چۆن بانگى بكەم و چى پێ بڵێم؟!. ئاخ.. لەوانەيە بەبينينى شاد نەبم! پێم نا بەجەرگى خۆمدا و چووم بارەكەم دابگرم، لەكاتى داگرتندا هەموو ناخم پڕ بوو بو لەهيوا.. لەكاتى گەڕانەوەدا ئەيبينم. بەڵام كە گەڕامەوە نەمبينى.. ڕومكردە كێڵگەكەيان كەلەچەپەكێكدا بوو دوور لەئاوايى.. لەكچێكم پرسى ووتى نەهاتوە بۆ ئيش. لەدڵى خۆمدا وتم ماناى ئەوەيە بەئەنقەست نەهاتوە بۆ ئيش بۆئەوەى توشى نەبم، زۆرم پێ ناخۆش بوو.. بەدڵ شكاوىيەوە گەڕامەوە بۆبنكە.

ڕۆژى دوايش بەهەمان ڕێگادا رۆيشتمەوە، بەئومێد نەبوم چاوم پێى بكەوێت.. لەڕاستيدا چى پێويستيەكى بەمنە؟.. من بۆتەنگ بەئافرەتێك هەڵچنم كە مارە كراوە؟ لەگەڵ ئەوەشدا بڕوام نەئەكرد چيرۆكەكەمان بگاتە ئەم ئاستە. هەتا ئێستاش كچانى لادێ بەبێ ڕەزامەندى خۆيان ئەدرێن بەشوو، چەندين جار ئەم مەسەلەيەم لەڕۆژنامەكاندا خوێندۆتەوە بەڵام سودى چييە— بۆچى بۆشيرى ڕژاو بگريم؟.. دواى تاوێك سەرپێچى و شەڕ كردن ڕازى ئەبن و بەزۆر ڕەوانەى ماڵى مێردەكانيان ئەكەن، سەرناهێننە دواوەو ژيانيان ئەگۆڕێت بەدۆزەخ. زۆر لەم جۆرە بيرۆكانە لەمێشكمدا وروژان.

ئەوكاتە گيارەشى بەهار بوو لاپاڵەكان بەگوڵاڵە سورە ڕازابونەوە، لەمناڵيمەوە حەزم لەگوڵاڵە سورە بوو، خۆزگە ئێستا يەك چەپكم لێ ئەچنىو ئەمدا بە ئاسيل، بەڵام لەكوێ ئەيبينى؟!.. لەپڕ تەماشام كرد، بڕوام بەچاوم نەكرد.. ئەوە ئاسيلە، لەلاڕێگەكە لەسەر تاوێرێك

دانیشـتوە، لەهــەمان شـوێندا كەئـەو ڕۆژە لۆریەكـەمی تیاچـەقیبوو، وەكـو چـاوەڕوانی‌یەكێك بێـت. بـەرەورووی چـووم، بـەترس و لـەرز و حەپەساوییەوە لەتاوێرەكە هاتـە خـوارەوە، دەسـرۆكەكەی لەسـەری كـردەوەو لەدەسـتیدا ئەیگوشـی.. ئاسـیل ئـەمجارە كراسـێكی جـوان و جووتێك پێلاوی پاژنە بەرزی لە پێدا بوو، ماوەكە دوور بوو، خێرا ئیستۆپێكم كرد.. لەهەڵچوندا دڵم هاتە بوە گەروم :

—ئاسیل چۆنیت؟:

— خۆشبیت. بەدەنگێكی كزەوە وەڵامی دامەوە..

دەستم درێژ كرد تا دەستی بگرم و سواری بكەم بەڵام ڕوی وەرچەرخاند و لەسەر خۆ بەڕێگەكەدا ڕۆشت.. واتە نایەوێت لەلامـەوە دابنیشـێت. بەلۆریەكە بەهەمان ڕەوتـی ئـەو لەتەنیشـتیەوە ئەڕۆیشـتم، دەرگاكـەم بـۆكردەوە.. بـەم شـێوەیە تاوێـك بەیەكـەوە ڕۆیشـتین، ئـەو بـەگوێی ڕێگاكەداو من لە پێشی لۆریەكەدا، بێ ئەوەی كەسمان هیچ بڵێین ... باسی چی بكەین؟؟ ئینجا پرسیم:

— دوێنێ هاتبوی بۆ كێڵگەكە؟:

— بەڵێ، بۆ ؟؟:

— بۆهیچ، هەر ئەپرسم:

— پێویست ناكات بیّی بۆئەویّ:

— ویستم بتبینم. هیچی تری نەوت.. ئەو خوازبێنییە نەگریسە هەموو بیركردنەوەی داگیر كردبوو، ئەمویست بزانم چی كـراوەو چـۆن كـراوە، ئەمویست لێی بپرسم، بەڵام زمانم نەیئەهێنا، لەترسی وەڵامەكەی تۆقیبوم. ئاسیل نیگایەكی كردم:

— ئەوە ڕاست بوو؟!.

سەرێكی لەقاند:

—ئەم.

كەمەی جلّەوەكە بەدەستمەوە ئەلەرزی.

پرسیم: كەی ئەتگوێزنەوە؟:

— بەم زوانە. بەدەنگێكی بیستراوەوە وەڵامی دایەوە..

ویستم پێی پیابنێم و دەربچم بەرەو شوێنێك كەس نەزانێت، لەجیاتی پێ بنێم بەپێگازەكـەدا پـێم نـا بـە كلاجەكـەدا، توتومبیلەكـە قرەیـەكی لێوەهات. ئاسیل خۆی لادا، بێ ئەوەی داوای لێ بوردنی لێبكەم— چونكی شتی‌وام لەبیر نەمابوو— :

— ووتم یانی جارێكی تر یەكتر نابینینەوە؟!:

— نازانم بەڵكو:

—ئاسیل وەرە سەركەوە:

—نەء. بڕۆ نزیكی ئاواییە.

دوای ئەوە هەموو جارێك لەسەر ڕێگاكە چاومان بەیەك ئەكەوت. وەكو شتەكە ڕێكەوت بێت، هەموو جارێ ئەو بەقـەراغی ڕێگاكـەدا ئەڕۆیشـت، منیش لەناو لۆریەكەمدا.. جەرگ برە بەڵام چار چی‌یە!

دەربارەی دەزگیرانەكەی هیچم نەپرسی، چونكە یەكەم جوان نەبوو دوەمیش خۆم نەم ئەویست، ئەویش بەپیّی قسـەی خـۆی دەزگیرانەكـەی زۆر نەئەناسی، لەدایكیەوە خزمیان بـوو، لەدێیـەكی سـەختی كوێسـتان ئـەژیان، لەكۆنـەوە كـچ گۆڕینـەوەیان لەنێوانـدا بـوە، ئەگـەر خـراپم نەوتبێت، بۆئەوەی كەسایەتییان تێكەڵ بەڕەچەڵەكی تر نەبێت.

باوكی ئاسیل بیری لەوە نەكردبوەوە بێجگە لەم خزمانە بیدا بەكەسی تر بۆیە من هەر بۆم نەبوو باسی خۆم بكەم. من كێم.. خـەڵكی كـوێم.. ئەم شۆفێرە بێ كەس و كارە لەكوێوە هاتوە؟!. من خۆم پرِكێشی ئەوەم نەئەكرد شتی وا بدركێنم.

ئاسیل ئەو ڕۆژانە كپ و بێدەنگ بوو، هەمیشە شتێكی هەبوو بیری لێ بكاتەوە، من خۆم بەهیوای هـیچ نـەبووم، تـازە چارەنوسـی براوەتـەوە، یەكتر بینینمان جیّی هیچی نەئەگرت، لەگەڵ ئەوەشدا هەردووكمان وەك منـداڵ لـەبیری خۆمـان ئـەبردەوەو خۆمـان لێ گێـل ئـەكرد، هەمیشـە یەكتریمان ئەبینی، لەبەر ئەوەی نـەمان ئـەتوانی یـەكتر نـەبینین، هەریەكـەمان هەسـتی كردبـوو بـەبێ ئـەوی تـر نـاژی، پێـنج ڕۆژ بـەو جـۆرە

ماینەوە.

بەیانییەك زوو لەگەراج بووم ئەمویست باریكەم، لەپڕ بانگ كرام بۆ نوسینگە:

- مژدەم بەرێ. كادیچا بەڕویەكی خۆشەوە بەردەمی گرتم.. گواستراویتەوە بۆ هێڵی (سینگیانگ).

هەواڵەكە وەك خەنجەرێك بدەی لەناوشانم وابوو، ئەم ڕۆژانەی دواییی دوعام ئەكرد هەتا هەتایە لەڕێگای كۆڵخۆزەكە ئیش بكەم. ڕێگای چەند ڕۆژێكی پێدەچێت، كێ دەزانێ كەی دەگەڕێمەوە بۆلای ئاسیل! چۆن لەپڕ ئەو ماوە درێژە وون ببم بێ ئەوەی ئاگاداری بكەم؟!.

كادیچا هەستی كرد:

- چییە ئەڵێی پێت ناخۆشە؟.

بەدوودڵییەكی ئاشكراوە پرسیم :ئەی كۆمەڵ هەرەوەزییەكە؟ خۆ هێشتا ئیشەكانیان تەوا نەبوە.

كادیچا بەسەرسوڕمانەوە شانێكی هەڵتەكاند.. بەڵام تۆ پێشتر ئەتوت حەز ناكەی لەوێ ئیش بكەیت.

هەڵم دایە: ئەوە ئەو كاتە بوو.

لەسەر كورسییەك دانیشتم و تیا مابووم، نەمئەزانی چی بكەم. جانتای هات. دیار بوو ئیشەكەی منیان سپارد بوو بەو، گوێم هەڵخست، وای بۆئەچوم جانتای نەیەوێت بچێت، چونكە لەناوخۆدا پارەی زیادەی بۆ خەرج نەئەكرا، بەڵام بۆنەگبەتی من فەرمانی باركردنەكەی وەرگرت و ووتی: كادیچا بۆكوێم بنێرێت ئەچم، هەتا ئەگەر بۆ ئەوپەڕی دنیاش بێت.. بەتایبەتی ئێستا بەرخیش هەراش بوە، بەڵكو لەولادێیانە بەرخێكت بۆبێنم. ئەوجا منی بینی:

—ببورە من لە هێڵەكەی تۆ ئیش ئەكەم:

— بچۆ دەرەوە. بە بێزارییەوە پێم ووت، بێ ئەوەی سەر هەڵبڕم.

كادیچا دەستی خستە سەر شانم ووتی:

- بۆلێرە دانیشتوی ئەلیاس ؟

پێم ووت:

— كادیچا ئەبێ بچم بۆ كێڵگەكە.. بەڵكو بمنێریت بۆ ئەوێ:

— شێت بویت.. بەبێ فەرمانی دەرچون چۆنت ئەنێرم؟. بەگومانەوە سەیری دەم وچاوی كردم.. دوای ئەوە بۆچی ئەتەوێت بچی؟!.

وەڵامم نەدایەوە. بێدەنگ هاتمە دەرەوە، بەرەو گەراجەكە چووم، جانتای بەلۆریەكەوە دای بەلامدا، بەپێ ڕابواردنەوە چاوی لێ دائەگرتم، خەریك بوو دەعامییەكم لێدا. مێشكم جەنجاڵ بوو، وەستام، بیرم كردەوە..هیچ چارەیەكم نەدۆزیەوە.

چوم بۆ بەنگەڵەی باركردن، چەند ئوتومبێلێكی كەمم لە پێشەوە بوو، هاوڕێكانم بانگیان كردم جگەرەیەك بكێشم، بەڵام دانەبەزیم. چاوم ئەنوقاند ئاسیل ئەهاتە بەرچاوم، بێهوودە لەسەر ڕێگاكە چاوەڕوانم ئەكات، ڕۆژێك، دوان، سیان، دێتەوە هەمان شوێن. دوای ئەوە ئەبێ چیم پێ بڵێ؟!. سەرەم نزیك بوەوە.. لۆریەكەی پێش منیان بار ئەكرد، پاش ماوەیەك چومە ژێر سلنگەكە، لەدڵی خۆمدا ووتم بمبورە ئاسیل.. بمبورە نەونەمامە كۆرپەكەم!

لەپڕ خەیاڵێك هات بەسەرمدا: ئەتوانم بچم پێی بڵێم و بگەڕێمەوە.. هیچ ناقەومێت ئەگەر چەند سەعاتێك لەگەشتەكەم دوا بكەوم، دوای ئەوە مەسەلەكە لەبەڕێوەبەری بنكەكە ئەگەیەنم و یارمەتیم ئەدات. وادابنێ پەنچەرییەكە.ئەگەر لێشم تێنەگەشت با سزام بدات، سەرزەنشتێكم بۆ دەربكات. بەڵام ناتوانم نەچم.. ئەڕۆم. ئوتومبێلەكەم ئیش پێكرد بۆئەوەی بێمە دواوە، بەڵام لۆری ترم لەدواوە بوو، لۆریەكەی بەردەمم بارەكەی تەواو بوو. شۆفێری سلنگەكە ووتی:

- وەرە پێشەوە. : ئەلیاس،

تازە تەواو! سلنگەكە لوتی بەسەرما شۆڕ كردەوە، كار لەكار ترازا!.. بۆزوتر بیرم لەمە نەكردبوەوە؟! لۆری تازە باركرا.. قوڕی كوێ بكەم بەسەرمدا؟! لەو كاتەدا كارمەندەكە هات، فایلەكەمی بەدەستەوە بوو،سلنگەكە لەئاوێنەكەوە ئەملاو ئەولای ئەكرد، خەریك بوو وردە وردە دائەبەزییە ناو بۆدیەكەم.. لەو چركەیەدا هاوارم كرد:

ڕاوەستە!.

مەكینەكەم نەكوژاندبوەوە، لەبەر ئەوە ئوتومبیل وەكوكێچ لەژێر سلێنگدا دەرچو. لەدوامەوە بوو بەهاوار و فیكە لێدان و جنێو دان.. كردم بەناو ڕاڕەوی كەل و پەلە هەڵچنراوەكان و دارو تەختەو كۆمەڵێ خەڵوزی هەڵڕژاودا. بەسەر كەمەی جلەوەكەوە ووشك بوبوم، زەوی بەرگەی نەئەگرتم، لەگەڵ لۆریەكەدا بەم دیو دیودا ئەكەوتین، بەڵام بەوە ڕاهاتبوم.خێرا گەیشتم بە جانتای، سەری لەجامەكەوە هێنابوە دەرەوە، لەسەرساميدا چاوی زەق بوبو، ناسیمیەوە. ئەبوایە كە بینیمی بەو خێراییە ئەڕۆم ڕێگاكەی بۆ چۆڵ بكردمایە، بەڵام ئەوە جانتای نییە ! مانای ئەوەیە نایەوێ تێپەڕم، من چومە سەر خۆڵەكەو لەتەنیشتیەوە بە بەیارەكەدا ئەڕۆیشتم.. جانتای زیاتر پێی لێدائەگرت و ئەیشكاندەوە سەرم، ماوەیەك بەو جۆرە پێشبڕكێمان كرد، ئەو لەسەر جادەكەو من لەسەر خۆڵەكە، هەردووكمان بەسەر كەمەكاندا نوشتابوینەوەو خێسەمان لەیەكتر ئەكرد و جنێومان بەیەكتر ئەدا. هاواری لێكردم:

بۆكوێ.. بۆ وا ئەكەی؟!.

بەمستە كوڵە هەڕەشەم لێ كرد.

لەبەر ئەوەی لۆریەكەم خاڵی بوو پێشی كەوتم و بەجێم هێشت.

ئاسیلم نەدی.. كە گەیشتمە ناودێ هەناسە بڕكێكم پێ كەوتبوو، وەكو بەڕاكردن هاتبم قوڕگم ووشك بوبو، كەسم نەدی، نەلەحەوشەی ماڵەكەیانداو نەلەكۆڵانەكەدا، جگە لە ئەسپێكی زین كراو كە بەگوێسوانەكەوە بەسترابوەوە: چی بكەم؟! بڕیارمدا چاوەڕێ‌ی بكەم. لەدڵی خۆمدا ووتم:

– لۆریەكە ئەبینێت و دێتە دەرەوە.. بۆنیتەكەم هەڵدایەوەو سەرم كرد بەناو مەكینەكەدا وەكو شتێك چاك بكەم ، بەلاچاویش سەیری دەرگاكەم ئەكرد، زۆری نەبرد دەرگاكە كرایەوە، دایكی و پیاوێكی ڕیش ڕەشی بەتەمەنی تێكسمڕاو هاتنە دەرەوە، پیاوەكە كراسێكی بازەو هێلەكێكی مەخمەڵی لەبەردا بوو، قامچی‌یە كی جوانی بەدەستەوە بوو،سورە سوری ڕومەتی ئەهات، دیاربو لەسەر چا خواردن هەڵسابوو، بەرەو شوێنی ئەسپەكە چوون و دایكی ئاسیل بەڕێزەوە ئاوزەنگی‌یەكەی بۆگرت و یارمەتی دا سواری ئەسپەكە بێت،

ووتی: ئێمە زۆر بەخوازبێنییەكەتان دڵخۆشین.. خەمتان نەبێت ئێمەش لای خۆمانەوە ئەركتان ناخەینە بەر، هەرچیمان لەدەست بێت بۆكچەكەمانی ئەكەین.. سوپاس بۆخوا دەست كورتیش نین:

–بەڵێ، (بابیجە)* هەرچی ئێوە بیكەن بۆ ئێمە زۆرەو جێ‌ی ڕێزە. ئەویش وەڵامی دایەوە، لەكاتێكدا خۆی چاك ئەكرد ئیسراحەت تر لەسەر زینەكە دابنیشێ.. خوا بوك و زاوامان بێوەی بكات سەبارەت بەكەل و پەلیش دڵ لە دڵ مەدە ئەوە بۆ منداڵی خۆمانە، خۆ بێگانە نییە.. ئەمەش یەكەم جارمان نییە ژن و ژن خوازیتان لەگەڵدا بكەین.. (بابیجە) سەری تۆ خۆش بێت ڕێكەوتین لەسەر ڕۆژی هەینی ؟!

–: ڕۆژی هەینی ڕۆژێكی پیرۆزە.. دڵنیابن، خوات لەگەڵ بێت.. سڵاو لەكەیبانوت ئەكەم.

لەدڵی خۆمدا ووتم: ڕۆژی هەینی بەهیوای چی بن! ئەمڕۆ چەند شەممەیە؟ چوار شەممە !. بەڕاست! دوو ڕۆژی تر داگیری ئەكەن ؟ئاخ كەی ئەم نەریتە كۆنەی ژیانی ئێمەی لاوانی كردوە بەدۆزەخ كۆتای پێ دێت؟!...

كابراكە بەنەرمەغار ڕوی كردە شاخەكە. دایكی ئاسیل چاوەڕوانی كرد تا دوور كەوتەوە. ئەوجا ڕوی كردە من و سەیرێكی نادۆستانەی كردم و ووتی: ئەوە چی ئەكەی هەموو ڕۆژێ لەم بەرو بەردەرگایە..وائەزانی ئێرە كاروان سەرا (caravan serai)یە؟!.. بڕۆ جارێكی تر لەم ناوە نەوەستیت.. گوێت لێیە؟.. لەگەڵ تۆمە.

مانای وایە هەستی كردوە:

- شكاوم. بۆڵەیەكم لێوەهات و تا ناوقەدم كرد بەناو مەكینەكەدا. نەء ناڕۆم تا نەیبینم. پیرێژنەكە ورتە ورتێكی لێوەهات و چوە ژورەوە.

هاتمە دەرەوەو لەسەر چەمەنلغەكە دانیشتم، جگەرەیەكم داگیرساند، كچێكی بچكۆلە بەرەو ڕوم هات،بەدەوری لۆریەكەدا هەنگە شەلێ ئەكرد، لە ئاسیل ئەچوو. بلێ‌ی خوشكی بێت!. بەدەم هەڵقونینەوە ووتی:

– ئاسیل ڕۆیشت.

– بۆكوێ.؟؟ گرتم.

---

* بۆ ڕێز لێنان لە ئافرەت بەكاردێت وەكو (باجی) یان (دادە)ی كوردی...ت.ع

– بۆكوێ چوو ؟؟

– چوزانم.. بەرم دە !. ڕای كرد و زمانێكی لێ دەركێشام.

بۆنیتەكەم داخستەوەو لەپشت كەمەكەوە دانیشتم.. بۆكوێ بچم و كوێی بەدوادا بگەڕێم!. كاتی ئەوە هاتبوو بگەڕێمەوە. هێواش ئـەمروانی.. گەیشتمە پێدەشت، لای پردێكی بچـكۆلەوە لەسـەر جۆگەیـەك وەسـتام.مێشـكم لـەكار كـەوتبوو.. نەمئـەزانی چـی بكـەم.. هاتمـە خـوارەوەو لەشەكەتیدا خۆمدا بەزەویدا : ئای كە ڕۆژێكی شومە ! نە ئاسیلم دی.. نەبارەكەشم برد.

لەبیركردنەوەدا نوقم بووم. من لەم جیهانەدا نە هیچ ئەبیستم و نـە هـیچ ئـەبینم. نـازانم چـەند ڕاكشـابووم.. بـیرم ئـەكردەوە، سـەرم هـەڵبڕی، سەیرم كرد لەژێر ئوتومبیلەكەوە لەودیوەوە هەردووقاچی كچێكم بینی، جوتێ پێڵاوی پاژنە بەرزی لەپێ دا بوو.:

خۆیەتی! دەست بەجێ ناسیمەوە. تەزویەكی خۆشی بە گیانمدا هات..گویم لە تەپەی دڵیخۆم بوو، هەستامە سەرچۆك.. بـەڵام هێزیـان تیـا نەبوو هەستمە سەرپێ، جارێكی تر و لەهەمان شوێنی جاران دا كە بۆیەكەم جار یەكمان بینی.. بەدووقاچە پێڵاو پاژنە بەرزەكەم ووت:

– مەوەستە پورێ. ئاسیل لەمەبەستم گەیشت

–من پورێ نیم !.

–ئەی جنۆكەیت؟؟

–نەخێر كچم!.

–جا خوا بكات لە مەیموون نەچیت!.

بە یەكەوە دەستمان كرد بە پێكەنین، ڕاست بوومەوە،بەرەو ڕوی چووم، ئەویش هات بەپیرمەوە. بەرامبەر یەك وەستاین. جوانترین كـچ لـە دنیادا.. ئەڵێیت خەڵفە چنارەو بە دەم شنە باوە ئەشنێتەوە..كراسێكی قۆڵ كورتی لە بەردابوو، دوو كتێبی لە بن دەست دا بوو پێم ووت:

–چۆنت زانی لێرەم؟.

لە كتێبخانە هاتمە دەرەوە جێ تایەی لۆریەكەتم لە سەر جادەكە دی..

–بە ڕاستە ؟!.

ئەوەم لە ووشەی خۆشم ئەوێیت بەلاوە گرنگتر بوو..یانی خۆشی ئەوێم و بیری لەلام بووە، بۆیە شوێن تایەی ئۆتۆمبیلەكەمی ناسیوەتەوە...

ئیتر بەلە هاتم بۆ ئێرە، دڵم خەبەری دابوو ئێستا چاوەڕوانم ئەئەكەیت.دەستیم گرت:

سەركەوە ئاسیل،با تۆزێك بە ئۆتۆمبیلەكە بڕۆین.

بێ دوو دڵی ڕازی بوو.

خۆمم لە بیرچووەوە، هەموو شتێكم لە بیر چووەوە.. وەكو دەسـتێك هـەموو مەترسـی و خـەم و خەفەتـەكانمی سـڕیبێتەوەو هـیچ نەمابێتـەوە تەنیا هەردوكمان نەبێت،تەنیا خۆشی و كامەرانی ئێمەو ئاسمان و جادە نەبێت. دەرگاكەم بۆ كردەوە، سوارم كرد..لەسـەر كەمەكـە دانیشـتم، بێ هیچ مەبەستێك ڕێگامان گرتە بەر..نەمان ئەزانی بۆچی و بۆ كـوێ و ئەچـین! ئـەوە گـرنگ نـەبوو بەلامانـەوە، گرنگ ئەوەیـە لـە تەنیشـت یەكەوە دانیشتوین، سەیری چاوی یەكتری ئەكەین و دەستی یەك ئەگوشین..

ئاسیل تەپلە سەربازیەكەمی ڕاست كردەوە (كە دوو ساڵ زیاتر بوو لە سەرم ئەكرد):ئاوا قۆزتری!.

ئەوەی ووت و بە نازەوە سەری نا بە شانمەوە. لۆریەكە دەشتی گرت بە كۆڵـەوە، پێشـبركێی لەگـەڵ باڵنـدەدا ئـەكرد..جیهـان هـەمووی لـە گەڵماندا ئەجوولا..هەموو سروشت بە ڕاكردن ئەهات بە پیرمانەوە :چیاو كێڵگە و دارستان .... شەماڵ ئەیدا لـە ڕوومـان..ئـەوان بـەرەو ڕووی ئێمەو ئێمە بەرەو ڕووی ئـەوان. ڕۆژ بەسـەر سـنگی ئاسمانـەوە بسـت بەبسـت لـە گـەڵمان ئـەهات و بـە جـێی نـە ئەهێشـتین..پـێ ئەكـەنین، ئەتریقاینەوە.هەوا بۆنی سێپەڕەو كەنێرەی ئەهێناوپڕ بە سییەكانمان هەڵمان ئەمژی .... پۆڕێك كە لە گوێی ڕێگاكە چینەی ئـەكرد، هەڵسـاو بە نزمی لە تەنیشتمانەوە بەسەر ڕێگاكەدا ئەفڕی، وەكو پێشبركێمان لە تەكدا بكات. گەیشتین بە دوو سوار، ئەسپەكانیان سـڵەمینەوەو لایـان دایە گوێی ڕێگاكە، دوای ئەوە بە هاوارو دەست ڕاوەشان دوامان كەوتبوون.

-هیی ڕاوەستە!

ئەسپەكانیان دابوە بەر قامچی و چوار ناڵەیان ئەكرد.

ئەبێت کێ بن؟!. من نازانم !.لەوانەیە ئاسیل بیان ناسێت !..زۆری پێ نەچوو بە جێمان ولە تەپ وتۆزدا وون بوون.

گالیسکەیەك لـە پێشـمانەوە بـوو، ئـەویش لارێـی گـرت وکـوڕو کچـێکی گـەنجی تیـابوو، دەسـتیان خسـتبووە سـەر شـانی یـەکتری. خۆیـان بەرزکردەوە و ئێمەیان بینی، هەردوکیان بە دەست ڕاوەشاندن سڵاویان لێ ئەکردین سەرم لە جامەکە هێنایە دەرێ و هاوارم کرد

–زۆر سوپاستان ئەکەین.

دەشتەکە کۆتایی هات و گەیشتینە سەر قیرەکە.جادە بەرگەی نەئەگرتین، قەف قەف ئەبوو بەژێر ئۆتۆمبیلەکـەوە و لـوول ئـەبوو.دەریاچـەکە لێمانەوە نزیك بوو، لە ڕێگاکە دەرچووم و دەستم شکاند، بە ناو زەوییەکی بەیاری زەبەندا، بەرەو کەناری دەریاچەکە.لە سەر گردێك بەرامبەر ئاوەکە وەستام..شەپۆلە شینە کەفاوییەکان وەکو بە داوێك بەیەکـەوە بەسـترابنەوە یـەك لـە دوای یـەك ڕوویـان ئـەکردە کـەنارە زەردەکـەو لەسەر لمەکە گیانیان دەرئەچوو.خۆر لە کەل چوو بەو دیوا،لە دوورەوە ڕوبەری ئاوەکە ئەنگۆرەیی ئەینوانـد.. لەمبەریشـەوە بـەفری لوتکـەی چیاکانی بەرامبەر خۆر نشین، بوبو بە هێلێك نەیئەهێشت زەوی و ئاسمان تێکەڵ بێن..چـەند پەڵـە هـەورێکی پەمـەیش لـەئاسمان تۆرابـوون‌و بەرەو دۆڵەکان دائەکشان:

– سەیرکە ئاسیل ئەوە(قازوقولنگ)ە.

دەریاچەی ئیسیك – کوڵ لە پایزو زسـتانا نەبوایـە قـازوقولنگی تیـا نـەبوو، بەدەگمـەن بـەهاران لـەوناوە ئـەبینران.ئـەڵێن ئـەوە قـەل مـراوی باشورەو ئەچێت بۆ باکور و نیشانەی خۆشی‌یە.. پۆلێك قازی سپی بەسەر دەریاچە نارنجییەکەدا فڕین، پۆلێك باڵندەی وردیـش لەئاسمانـەوە داهاتنەوە، لەپڕ هەلسـانەوە.. هەنـدێك مـراوی و مریشـکە ڕەشـەو نەورەسـیش وەکـو تەختـە سـەرئاو کـەتبون و باڵـەکانیان بڵاوکردبـوەوە و کردبویان بەشڵپە شڵپ‌و جیکە جیك و زیکە زیك.. دەنوکیان لەسەروپۆپی یەکتری ئەدا.

دەستم شکاند، لەپڕ وەکو فەرمانیان پێ کرابێت هەموویان پێکەوە ئەیاندا لەشەقەی باڵو لـەئاسمان دا لەیـەك جیائەبونـەوە و.. هـەر توخمـە بەلایەکدا، بەیەك ریز ڕویـان ئـەکردە کەنداوەکـە،تا بەلاپاڵەکـەوە شـەو بەسـەر بـەرن.بـەبێ دەنگـی لەپشـت لۆریەکـەدا دانیشـتبوین، سـەیری قولنگەکانمان ئەکرد..وەکو هەموو شتێك لەنێوانماندا بڕابێتەوە، هەڵم دایەو ووتم:

- سەیری ئەو بەنگەڵانە بکە لەو بەرەوە لەسەر کەنارەکە، ئـەوە بنکەکەمانـە! ئەمـەش .. بەدەسـت ئیشـارەتم بـۆ پێشـی لۆریەکە کرد.. ئەمەش ماڵەکەمانە. پێکەنیم.. هیچ شوێنێکم نەبوو بۆی بەرم.

ئاسیل سەیری چاوەکانی کردم و باوەشی پیاکردم و سەری نا بەسنگمەوە، تاوێك پێئەکەنی و تاوێك ئەگریا..

– خۆشەویستەکەم.. گیانەکەم.. من ماڵم ناوێ بەس خۆزگە دایکم و باوکم لێم تێ ئەگەیشتن..ئەگەر لەدوا ڕۆژیشدا بوایە..

تازەهەتا ماون خەفەت ئەخۆن، من ئەزانم.. بەڵام تاوانی منی تیایە؟؟.

هێدی هێدی تاریك داهات، هەورەکان بەری ئاسمانیان گرت و بەرەو ئاوەکە شۆڕ ئەبونەوە، دەریاچەکە دەستی کرد بە دابەش کردنـی وردە شەپۆلی ڕەش. تاریك بوو، ئاسمان چەخماخەی ئەداو هەورە بروسکە هەر جارەی لایەکی ڕونـاك ئـەکردەوە، وەکـو بـەدوای شـتێکدا بگـەڕێت. هەور ئەیگرماند..: تاوێك بارانی بەهار بەڕێوەیە، قازو قولێنگ بەخۆڕایی نییە ڕویان کردۆتە ئێرە. لەو بڕوایەدا بـووم تـەڕو توشـی تـا لوتکـەی چیاکان بەخەیان بەرنادات و دوایان ئەکەوێت.

گرمە و ناڵە و هەورە بروسکە چـاویان لێـك نەئـەنا، بـارانێکی بـەخوڕ وەك شـوڵ تـەیمان ئەهاتـە خـوارەوە، دەریاچـەکە مـاخۆلانی پێکـەوت، شەپۆلەکانی پەلاماری یەکیان ئەدا و یەکترییان بەرەو کەنارەکە ڕاوئەنا، ئەمە یەکەم زریانی بەهارەو یەکەم شەوی ئێمەشە.

ئاو تاڵ تاڵ بە جامی پێشەوەی ئۆتۆمبێلەکەدا ئەهاتە خوارەوە، شریخەو بروسکەی چەخماخەیەك دەریاچە فراوانـە ڕەشـەکەی کـرد بـە ڕۆژی نیوەڕۆ، خۆمان نوساندبوو بەیەکەوە، بە چپە قسەمان بۆ یەکتری ئەکرد.. هەستم کرد ئاسیل لە ترسـاو لـە سـەرمادا ئەلـەرزێت، چـاکەتەکەی خۆمم پیادادا، توندتر باوەشم پیاکرد و گوشیم. هەرگیز هەستم نەکردوە ئەوەندە سۆز و دڵسۆزی لە ناخمدایە.. هەستم بـە چـێژێکی تایبـەتی ئەکرد کە مەخلوقێك ئەلاوێنم و ئەپارێزم. چرپاندم بە گوێیدا:

هەرگیز ڕێگا نادەم هیچ کەسێك دڵتەنگت بکات، نەونەمامە دەسرۆکە سـورەکەم. تـاوە بارانەکـە خۆشـی کـردەوە، بـەڵام شـەپۆلەکان هێشـتا لەیەك نەبوبونەوە. ڕادیۆیەکی بچوکم پێ بوو.. لەم کاتەدا ئەوە تاکە سەرمایەی بەنرخم بوو. ئێستگەیەکم وەرگرت. ئێسـتاش لەیادمـە بالیـەی (چـۆڵبۆن) یـان لـە شـانۆی فرۆنـزەوە ڕاسـتەوخۆ پـەخش ئـەکرد. لـە پشـت لوتکـەی ئـەو زنجـیرە شـاخانەوە مۆسـیقایەکی سـازگاری وەك

خۆشەویستیەكی بەهێز، كە بەسەرهاتەكانی ئەو بالییەیان ئەگێڕایەوە خۆی ئەكرد بە پێشی لۆریەكەمدا.. بینەرانی ناو هۆڵەكە دایانە هاڕەی چەپڵە و فیكەو هاواركردن.. لەوانەیە ئەكتەرو سەماكەرە كوڕو كچەكانیشیان گوڵباران كردبێ، بەلاّم بڕوا ناكەم هیچ كام لە بینەران هەستی بەو خۆشیو شادیەی ئێمە كردبێت كەلەسەر (ئیسیك– كولّ) لە پێشی ئوتومبێلێكدا بەسەری ئەبەین.

بالیەكە باسی ئێمەی ئەكرد، دلّدارییەكەی ئێمەی ئەگێڕایەوە. زۆر دڵتەنگ بووین بە چارەنوسی (چۆڵبۆن) كە بەدوای بەختیاری خۆیدا وێڵە. من چۆڵبۆنی ئەستێرەی بەرەبەیانی خۆمم لەگەڵدا بوو. لە نیوەشەودا لەسەر شانم خەوی لێكەوت. من نەمزانی خەو چییە، بە ئەسپایی دەستم ئەهێنا بە قژو دەمو چاویداو گوێم بۆ هەناسەی ئیسیك –كولّ گرتبوو.. بەیانی چووین بۆ بنكەكە، چینێكی باشیان پێكردم، بەلاّم كە مەسەلەكە تیّ گەشتن چاوپۆشییان لە سزادانم كرد، دوایی بۆیان باس كردم چۆن لە ژێر سلّنگەكە رامكردووە و بۆی دەرچووم.

تاماوەیەكی زۆر قسەو باسی ناو بارخانەكە بوو.ئەبوایە گەشتەكەی (چین)م بكەم.. بڕیارم دابوو ئاسیل لەگەلّ خۆم نەبەم، بە هیوا بووم لای عەلی بەگ جانتۆرینی هاوڕێم بەجیّی بێڵم كە لەگەلّ خێزانەكەیدا لە بنكەی زاری دەربەند لە نزیك نارین لەسەر سنور ئەژیان. هەموو جارێك كە باری (چین)م پیّ بوایە لە هەردوو سەرەوە سەرم لێئەدان.. ژنەكەی عەلی بەگ هەتا بلّیّی رێك و پێك و بەڕێز بوو، منیش زۆر رێزم ئەگرت. دەرچووین. سەرەتا لە كۆگایەكی سەر ڕێگا هەندی جل و كەلوپەلم بۆ ئاسیل كڕی چونكە تەنیا هەر ئەو كراسەی پیّ بوو كە لەبەریدا بوو، جگە لەو شتانە شالێكی گەورەی گوڵداری جوانمان كڕی، ئەوەمان زۆر بەدلّ بوو.

لە ڕێگا بە شۆفێرێكی پیری خۆمان گەیشتین كە ناوی مام ئورمان –ئەكە بوو، لە دورەوە ئیشارەتی بۆ كردم بوەستم.برێكم كردو هەردوكمان دابەزین:

–سەلاموعەلەیك مام ئورمان– ئەكە.

–عەلیكومەسەلام ئەلیاس..[*]

ئەم هەلّۆیە شایانی ئەو تەوارەیە!

بە گوێرەی دابو نەریت پیرۆزبایی لێكردم.

– بە دایك و باوكی كوڕ بن، بەیەكەوە پیروخەڕۆ بن.

–زۆر سوپاس !..تۆ لەكویّ ئەمەت زانی ئورمان –ئەكە؟ بەسەرسوڕمانەوە لێم پرسی:

كوڕم هەوالّی خۆش ناشارێتەوە، دەماودەم بلاّوئەبێتەوە. بەسەرسوڕمانێكی زیاترەوە ووتم:

ئەوە بەڕاستتە؟!.

لەسەر جادەكە وەستاین و بەیەكەوە قسەمان ئەكرد، بیّ ئەوەی ئورمان –ئەكە لە لۆریەكەم نزیك بێتەوە و سەیری ئاسیل بكات..

خۆش ئەوەیە ئاسیل تیّ گەیشت مەسەلەكە چییە و باسی چی ئەكەین، عاقلاّنە دەسرۆكەكەی دا بەسەریدا و ڕووی خۆی داپۆشی.

ئورمان –ئەكە زەردەخەنەیەكی خۆشحالّی گرتی و ووتی:

-ئائێستا تەواوە.. زۆر سوپاس كچم، بۆ ئەو رێزە.. تۆ لە ئێستاوە بوكمانیت!.. بوكی هەموو پیرەكانی بنكەكەیت.. ئەم پارەیە بگرە ئەلیاس، پۆیلانەی بوكەكەتە.

نەمتوانی پارەكەكەی لیّ وەرنەگرم لە ترسی ئەوەی لێم زویر نەبێت. ڕۆیشتین. ئاسیل چارشێوەكەی لەسەر خۆی لانەدا.. لە پێشی لۆریەكەدا دانیشتبوو، وەكو بە بووكی هاتبێتە مالّێكی كەرگیزیی ڕاستەقینە. كەئەگەیشتین بە شۆفێرەكانی هاوڕێم، تاراكەی دائەدایەوە و كە هەر خۆمان ئەبووین ئەمانكرد بە پێكەنین..ئاسیل بەو تارایەوە زۆر لە خۆی جوانتر بوو.

پێم ووت:

دەستگیرانەكەم، چاوەكانت هەلّبڕەو ماچێكم بدەریّ!

لاچۆ خەلّك ئەمانبینێت. وەلاّمی دامەوەو بەدەم قاقاوە ماچێكی كردم وەكو بە دزییەوە لێی فڕاندبم. هەموو شۆفێرەكانی بنكەكە كە ئەیان بینین ڕایان ئەوەستانن و پیرۆزباییان لیّ ئەكردین و هیوای خۆشیان بۆ ئەخواستین.. زۆریشیان لەڕێگا دابەزیبونو چەپكە گولّ و شتی تریان بە دیاری ئەدایینیّ.

---

[*] لە دەقە ئینگلیزییەكەشدا بەو جۆرە نوسراوە......ت.ع

نازانم كێ ئەو بیرۆكەیەی داهێناوە ئۆتۆمبێلی بوك و زاوا برازێنرێتەوە !.. لەوانەیە باووباپیرە ڕوسەكانی ئێمە بن. بەو جۆرە لۆرییەكەمان بە قردێلەی سورو شین و سەوز و دەستە سڕی ئاوریشم و چەپكە گوڵ ڕازێنرایەوە.. وای لێهاتبوو –لەوانەیە– لە دووری دەیان كیلۆمەترەوە ببینرایە.

لەگەڵ ئاسیل دا زۆر دڵخۆش بووین.. زۆر شانازیم بە برادەرەكانمەوە ئەكرد.ڕاستیان ووتوە دۆست و دوژمن لە تەنگانەدا دیاریی ئەدات، بەڵام بەڕای من لە خۆشیشدا دیاری ئەدات.

لە ڕێگا بە عەلی بەگ جانتۆرینیش گەیشتین، كەنزیكترین هاوڕێم بوو، دوو ساڵ لەمن گەورە تر بوو، پیاوێكی قەبەی كەللە زلی وریا و بەكار.. شۆفێرێكی شارەزا بوو. لە بنكەكەدا ڕێزێكی زۆریان لێ ئەگرت و هەڵیانبژاردبوو بۆ نوێنەرایەتی لیژنەی سەندیكا. ئەموت ئەبێ بڵێ چی؟!.

عەلی بەگ بێدەنگ سەیری ئۆتۆمبێلەكەی كردین و سەرێكی لەقاند، لە ئاسیل هاتە پێشەوە، تەوقەی لەگەڵ كرد و پیرۆزبایی لێكرد.ووتی:

-ئابێنە فەرمانی دەرچوونەكەت!

پێم سەیر بوو، بێدەنگ پەڕە كاغەزەكەم دایە دەستی. عەلی بەگ پاندانێكی دەرهێناو بە خەتێكی درشت لەم پەڕی كاغەزەكەوە بۆ ئەو پەڕی نوسی (گەشتی ژمارە 167ی بوك و زاوا).. ئەوە ژمارەی پسوڵەكە بوو. بەسەرسامییەوە ووتم: ئەوە چیت كرد؟ ئەوە وەرەقەی ڕەسمییە .!

بە پێكەنینەوە ووتی : با بۆ یادگاری بمێنێت..تۆ وائەزانی فەرمانگەی ژمێریاری مرۆڤی لێ دانانیشێت؟ بێنە دەستت، دەستی كردە ملم و ئەملاو لامی ماچ كرد، بەیەكەوە پێكەنین و هەریەكەمان بەرەو لۆریەكەی چوو، بەڵام عەلی بەگ وەستاندمی و پرسی:

ئەی لە كوێ ئەژین؟. دەستم ڕاكێشا بۆ پێشی لۆرییەكەم:

–لە ماڵەوە

-لە پێشی لۆریەكەتدا؟!.. مناڵەكانیشتان هەر لەوێدا بەخێو دەكەن ؟!. گوێ بگرە، وەرنە شوققەكەی ئێمە لە وێستگەی بەردەریەند.. من خۆم قسە لەگەڵ بەڕێوەبەری بنكە ئەكەم.. ئێمە ئەچینە خانوە تازەكەی خۆمان.

-بەڵام خانوەكەتان هێشتا تەواو نەبووە.

عەلی بەگ نزیك بنكەی لۆرییەكان خەریكی دروستكردنی خانویەك بوو، منیش هەركاتێك ئیشم نەبوایە ئەچووم یارمەتیم ئەدا.

-قەیناكات هیچێكی وای نەماوە.. ئێوەش ناتانەوێت زۆر گەورە بێت..تۆ خۆت ئەزانی خانوو بە ئاسانی دەست ناكەوێت.

–زۆر سوپاست ئەكەم.. ئێمە لەوە زیاترمان ناوێت.. ئەمویست ئاسیل ماوەیەك لای ئێوە بێت تا شوققەكەمان بۆ چۆڵ ئەكەن.

- بەهەر حاڵ جارێ لای ئێمە بن.. كە گەڕایتەوە چاوەڕوانم بكە و لەگەڵ ژنەكەما هەموو شتێك تاوتوێ دەكەین. چاوێكی داگرت و بەچاو هەڵتەكاندن ئیشارەتی بۆ ئاسیل كرد..بەڵی ئەوە بەدەست ژنەكانمانە !.. گەشتی بوك و زاوایی بەخۆشی. عەلی بەگ لەدوامانەوە هاواری كرد:

بەڕاست خۆ ئەمە گەشتی بوك و زاوایی مانە، بەڵام چ گەشتێك.. !.زۆر كامەران بووین، چونكە هەموو شتێك بە ڕێكی هاتە پێشەوە و هیچ شۆفێرێك پەستی نەكردم یەكێكیان نەبێت.. لە پێچێكدا بە ئوتومبێلەكەی جانتای گەیشتین، جانتای هەر خۆی نەبوو، كادیچاش لە پێشەوە لەگەڵیدا دانیشتبوو..جانتای بەدەست ئیشارەتی بۆكردم بوەستم.. برێكێكی توندم كرد، هەردوو ئوتومبێلەكە بە تەنیشتی یەكەوە وەستان، خەریك بوو ئەخشان لە یەكتری. جانتای سەری لە جامەكەوە هێنایە دەرەوە:

–ئەم باق و بریقە چی‌یە؟.. ئەڵێی ئوتومبێلی بووكە؟!.

وەڵامم دایەوە: بەڵێ بوكم پێیە!.

-بە ڕاستتە؟!. قسەكەی درێژ كردەوە وەكو ئەوەی بڕوانەكات و سەیرێكی كادیچای كرد.. ئێمە بەدوای تۆدا ئەگەڕێین!.

كادیچا مت بوو، دەم و چاوی دابوو بەیەكدا و سەرسامی پێوە دیار بوو.

دۆستانە پێم ووت:

–ئەم كاتەت باش.

كادیچا بێدەنگ سەرێكی لەقاند. جانتای بەهەلی زانی نیشانی خۆی بپێكێت:

—واتە ئەمە دەستگیرانەكەتە لە گەڵتایە؟!.

—نەخێر.. هاوسەرەكەمە!. قسەكەم پێ بڕی و دەستم خستە سەر شانی ئاسیل

—ئاوا!!. جانتای لە سەرسوڕماندا چاوەكانی كردنەوە، نەیئەزانی خۆشحاڵی خۆی نیشان بدات یان بە پێچەوانەوە.. كەواتە پیرۆزبایی تان لێ ئەكەم.. لە ناخی دڵمەوە پیرۆزبایتان لێ ئەكەم.

— زۆر سوپاس.

جانتای مۆڕەیەكی كرد..ئای كە زۆڵیت! ئەمە ڕفاندوتە؟. بە جنێوەوە پێم ووت:

—كەرە،لۆریەكەتم بۆ لادە.

مرۆڤ هەریەكەی جۆرێكە. لە ئاوێنەكەوە سەیرم كرد، جانتای لای لۆریەكەوە وەستاوە، دەستێكی بە ڕومەتیەوەیەو بە وی تریان هەڕەشە لە كادیچا ئەكات و بەسەریدا ئەنەڕێنێت.ئەویش بەرەو كێڵگەكە ڕای ئەكرد و لە ڕێگاكە دوور ئەكەوتەوە هەتا بە دەما كەوت و هەردوو دەستی گرت بەسەریەوە.. نەمزانی چی لە نێوانیاندا ڕوی دا، بەڵام دڵم بە كادیچا ئەسوتا، وەك بابەتەكە دەستی منی تێدا بێت.هیچم بە ئاسیل نەووت.

دوای هەفتەیەك چوینە خانوویەكی بچكۆلە، لە وێستگەی بەردەربەندەكە.. دوو ژورو هەیوانێك بوو. ئەم گەروە ژمارەیەكی كەمی لەم خانوانەی لێ دروست كرابوو بۆ كرێكارەكانی بەنزینخانەو ئەو شۆفێرانەی ژن و منداڵیان هەیە.. شوێنەكە زۆر خۆش و دڵگیر بوو چونكە لە كەناری ڕێگاكە بوو و لە (نارین)یشەوە نزیك بوو كە مەڵبەندی ناوچەكە بوو.. مرۆڤ ئەیتوانی بچێت بۆ سینەماو پێویستییەكانی لە بازاڕەكەی بكڕێت، هەروەها نەخۆشخانەیەكیشی تیا بوو. جگە لەوەش ئەم وێستگەیەی بەر دەربەندەكە كەوتبوە ناوەڕاستی ڕێگاوە. چونكە زۆربەی كاروانەكانمان لە نێوان ڕیباچیە و سینكیانگ دا بوو، شۆفێرەكان ئەیانتوانی هەموو جارێك لەهەردوو سەرەوە سەرێك لە ماڵەوە بدەنەوەو پشویەك بدەن، یان شەو بمێننەوە.

هەموو ڕۆژێك ئەمتوانی ئاسیل ببینم.. ئەگەر درەنگیش بكەوتمایە هەر گرنگ نەبوو، چونكە نیوەشەویش بوایە ئەگەیشتمە ماڵەوە. هەمیشە ئاسیل چاوەڕوانم بوو، تا نەڕۆیشتمایەوە خەوی لێ نەئەكەوت. دەستمان كرد بە كڕینی كەل و پەل و قاپ و قاچاغ.. بەكورتی وردە وردە بنچینەی ژیانمان دامەزراند.. بڕیارماندا ئاسیلیش ئیش بكات، خۆی وای پێخۆش بوو، چونكە لە لادێ دا گەورە بوبو خۆی نەئەگرت بێكار بێت، بەڵام دەركەوت سكی هەیە.. ئەوە خۆشیەكی لەناكاو بوو بۆ هەردوكمان. ئەو ڕۆژەی ئاسیل منداڵی بوو، لە كاروانی چین ئەگەڕامەوە، زۆر بە خێرایی و دڵە ڕاوكێ وە هاتمەوە، چونكە ئاسیل لە نەخۆشخانەی منداڵبونە لە نارین.

تا من گەیشتمە ئەوێ كوڕێكمان بوبو.. بێ گومان نەیانهێشت خێزانەكەم ببینم. لە پێشی لۆریەكەمدا دانیشتم و بەرەو چیا دەرچوم.. وەرزی زستان بوو، تا چاو بڕكات بەفر و ڕكە و تاوێر بوو..چاوم ڕێشكەوپێشكەی ئەكرد و هەموو شتێكم بە ڕەش و سپی ئەبینی. سەركەوتمەوە سەر كەلە ملەی دەربەندی دۆڵۆن، ئەتوت بە ئاسماندا هەڵواسراوم.. هەورەكان ورگیان نابووە سەر زەوی، ڕیزە شاخەكانی بنەوە وەكو كەڵەكە بەرد دەرئەكەوتن، دابەزیم و پڕ بە سیەكانم هەوای پاكم هەڵمژی. بەڕوی جیهاندا هاوارم كرد:

—هێی ڕوسیا!هێی چین!.. هۆ چینیەكان! هەورەكان! كوڕمان بووە، كوڕ!!.

وا ئەهاتە بەرچاو شاخەكان ئەلەرێنەوە. لە هەردوو بەرەوە دەنگی ئەدایەوە. هاوارەكەم ماوەیەكی زۆر دوور ئەكەوتەوەو ئەم دۆڵ بۆ ئەو دۆڵی ئەسەندەوە. كوڕەكەمان ناو نا (سامات). من خۆم ئەم ناوەم بۆ دۆزییەوە. هەموو قسەوباسمان هەر سامات بوو، سامات !ساماتی كوڕمان! سامات پێئەكەنێت..سامات دانی دەرهاتوە! ئەزانی ئەوە بۆ نۆبەرەی دایك و باوكێك چەند زۆرە؟

بەگشتی ژن و مێردێكی لاو و بەختیار بووین، بە خۆشی ئەژیاین، سوێندمان بەسەری یەكتری ئەخوارد، گیانمان بەسەریەكدا دەرئەچوو..تا ئەم كارەساتە لێی ڕوودام.. نازانم ئەو نەگبەتییە لە كوێوە هات! هەموو شتێك ئاڵۆسكاو چوو بەیەكدا.. لە ڕاستیدا ئێستا هەندێ شت تێگەیشتوم، بەڵام تازە سوودی چییە؟ئەو فریشتەیەی بەڕێكەوت لە ڕێگا ناسیم لێی جیابوومەوە، نەمئەزانی ئەو چاوپێكەوتنە دوایین جارە چاومان بەیەك ئەكەوێت.

كۆتایی پایز بوو. كاروانێكم كرد، كەشێكی ناخۆش و دڵتەنگ بوو.. شتێك ئەباری نە بەفر بوو نە باران، شتێكی وەكو زوقم یان شەكرە وردە.. تەم هەموو شوێنێكی داگرتبوو، وەكو نایلۆن درابێت بەسەر چیاكاندا. بە درێژی ڕێگا هەردوو شوشە سڕەكانم ئیشیان ئەكرد، تفت

هەڵدایە ئەیبەست، تا ئـەهات تەمەكـەی چـڕتر و خەسـت تـر ئـەبوو.. كەوتمـە پێچـاوپێچ و دۆڵاودۆڵ..كەوتمـە گـەروی دۆڵـۆن. بـەڵێ دۆڵـۆن! بەرزترین و سەخت ترین كێوی تیان شان. ئای كەمن ئالودەی ئەم كێوەم!.. ناڕەحەتترین و مەترسیدارترین بەشی رێگاكـە!. جادەكـە وەكـو ڕەشمار پەپكەی خواردووە، ئەخولێیتەوە و دێیتەوە جیٚی خۆت، هەڵئەزنێیت، لـە كونێكـەوە سـەر ئاسمـان ئەكـەویت، گەواڵـە گەواڵـە هـەور ئەبێت بەژێر تایەكانتەوە.. جارێك لەسەر كوشنەكەت ئەكەویت بە پشتاو ناتوانیت خۆت بخەیتەوە بە پێشـا، تاوێـك بـەدەما بەسـەر كەمەكـەدا ئەنوشتێیتەوە و پشتت ڕاست نابیتەوە.

ئاووهەوای دەربەندەكە دەقیقەو سەعاتی بۆ نیە، جیاوازی لە نێوان زستان و هاویندا نیـە.لـە چـاوتروكانێكدا دۆڵـۆن ئـەگۆڕێت، تاوێـك لێزمـەو تەرزەیە، تاوێك شەستەو ڕەهێڵەیە.. لەپڕ ئەیكات بەبەفرو كڕێوە. جاری واش هەیە یەكسـەر هـەڵی ئـەبڕنگێنێتو هـەتاو دەرئەكـەوێت. ئـەوە ڕەوشتی دۆڵۆنی ئێمەیە. بەڵام ئێمەی دانیشتوانی تیان شان پێی ڕاهاتوین و سەیر نییە ئەگەر جاربەجارێكیش بوێرین بەشەو لێی بدەین.. من ئێستا هەموو ناڕەحەتیو مەترسییەكانم لەیادە، بەڵام ئەو كاتەی لەویٚ كارم ئەكرد رۆژێك لە رۆژان بیرم لیٚ نەكردۆتەوە.

لە گەرویەكدا نزیك دۆڵۆن گەیشتم بە لۆریەك، ئێستاش لە یادمە لۆریەكی (گاز –51) بوو..باشتر بڵێم پێی نەگەیشتم، چونكە ئەو وەستا بـوو، دوكەسیش خەریكی مەكینەكەی بوون، لەپڕ یـەكێكیان بەهەڵـەداوان هاتـە سـەر ڕێگاكـەو دەسـتی بـەرزكردەوە. وەسـتام. كابراكـە لـێم نزیـك بوەوە، مشەمایەكی تەڕی لەبەردا بوو، كڵاوەكەی بە پشتیدا شۆڕ بوبوەوە.. تەمەنی لەدەوری چل ساڵیدا بوو، دەم و چاوێكی گێـژ و جوتێـك سمێڵی ماش و برنجی سەربازانەی هەبوو، لە فلْچەی ددان ئەچوون، بەڵام چاوەكانی بە هێمنی ئەیانڕوانی. پێی ووتم:

برادەر، ئەتوانی تا خاڵی ڕێگای دۆڵۆن هەڵمبگری.. ئۆتومبێلەكەم ئیش ناكات، بەڵكو تراكتۆرێكی بۆ بێنم:

–بەسەر چاو، سەركەوە. یان بەڵكو خۆمان شتێكمان پێبكرێت. پێشنیارم كرد و دابەزیم.

هیچمان بۆ ناكرێت..خۆت ماندو مەكە. شۆفێرەكە بە پەستی یەوە وەڵامی دایەوە و بۆنیتەكەی داگـرت. دەسـتی لەسـەرمادا لـەناو بەفرەكـەدا گۆج و شین بوبوەوە، دیار بوو خەڵكی تیان شان نەبوو، بەڵكو خەڵكی شار بوو. بەسەرسامیەوە بە چواردەوری خۆیدا ئـەیڕوانی.بارێكیـان لـە (فرۆنزە)وە باركردبوو بۆ بنكەی بەردەربەند. لە دڵی خۆمدا ووتم چی بكەین؟ بیرۆكەیەك هات بە مێشـكمدا، سـەرەتا سـەیرێكی دەربەندەكـەم كرد، هەورێكی تاڵ خەریك بوو ئەنیشتە سەر زەوی.. ها ئێستا ها تـاوێكی تـر دائەكاتـە بـاران و جـادە تـەڕ ئـەبێت. بـەڵام هـەر سـور بـووم.. بیرۆكەكەم داهێنانێكی چاوەڕوان نەكراو بوو، بەڵام بەلای خۆمەوە سەركێشی یەكی لە پڕی لەخۆ ڕازییانە بوو. بە شۆفێرەكەم ووت:

–برێكت تەواوە؟

– ئای چۆن ئەتوانیت بیٚ برێك لەجیٚی خۆت بجوڵێیت ؟ مەكینەكەم تەواو نییە.

– سیمت پیٚیە؟

–بەڵی.. بۆچی؟!.

–ئادەی بیهێنە و هەڵیكێشە لێرە. وەكو گاڵتەیان بەقسەكەم بێت، سەیری یەكترییان كرد و لەجیٚی خۆیان نەجوڵان. شۆفێرەكە بـە هێمنـی وتی:

–تێك چوویت؟!.

منیش خویەكم هەیە نازانم باشە یان خراپ، ئەویش ئەوەیە، ویستم شتێك بكەم مەگەر بمرم، ئەگینا كۆڵ نادەم.

–برادەر، پێم وتیت سیمەكە ببەستەو بەسـەر سـەر تـا ئـەویٚ ڕاتئەكێشـم.. لـە شـۆفێرەكەم دوپـات كـردەوە. بـەڵام شـۆفێرەكە بەدەسـت ڕاوەشاندن ووتی:

– نابێت. وازبێنە برادەر.. ڕاكێشانی چی؟! چۆن ڕائەكێشرێت ؟؟.

زۆرم پیٚ ناخۆش بوو، وەكو داوایەكی گەرمی ڕەت كردبمەوە ووتم:

–نازانم ترسنۆكی وەكو تۆ چۆن شۆفێری پێئەكرێت!.

ڕاوێژی بە پسپۆڕی ڕێگاو بانەكەی برادەری كرد –من دواتر زانیم پسپۆڕی ڕێگاوبانە – پسپۆڕەكە سەیری كردم و بە شۆفێرەكەی وت:

– ئەو سیمە دەربێنە. كابرا حەپەسا.

– تۆ لێپرسراوی بایتیمێر –ئەكە. بەكورتی وەڵامی دایەوە.

–هەمووماں بەرپرسیار ئەبین.ئەو هەڵس و کەوتەم پێ جوان بوو.. کەسێکی ئاوا یەکسەر ناچار ئەبیت ڕێزی بگریت.

هەردوو لۆریەکە بە سیمەکە بەیەکەوە ئەڕۆشتین.. سەرەتا هیچ گرفتێك نەبوو، بەڵام ڕێگای دۆڵۆن سەرەو ژورکەو سەرەوخوارکەیە.. مەکینەکەم دەنگی ئەهات، ئەینالاَند، بە چنگە کرێ سەرئەکەوت.

لە دڵی خۆمدا وتم :مەشیرێنە، تا دوا چۆڕ ئەتگوشم. پێشتر تێبینی ئەوەم کردبوو ڕێگای دۆڵۆن چەند سەخت و نارەحەت بێت ئوتومبێلەکەم شتێك کێشی ئەمێنێت. هەمیشە کە باریان ئەکردین ڕەچاوی ڕێگاکەیان ئەکرد، لەبەر ئەوە لە 70٪ی توانای لۆریەکەیان بۆ بارئەکردین.

بێگومان ئەو چرکە ساتە بیرم لەوە نەکردبۆوە.هێزێکی شێتانەم دابوە بەرخۆم، وەکو بڕوا بە خۆبوونی وەرزشەوانێك. ئەوەی بڕیارم داوە بە جێی دێنم و ئەم دوو پیاوە ئەگەیەنمە شوێنی خۆیان.قومارێکەو ئەبێ بیبەمەوە..بەڵام وەکو بۆم دەرکەوت ئەو کارە سانا نییە.

لۆری تەکانی دا و پەنتەرناشی کرد، لێزمەی باران بە جامەکەدا ئەهاتە خوارەوە،فلچەکانم بە حاڵ فریای سڕینی جامەکان ئەکەوتن، هەورەکان نزم بوونەوەو لە ژێر تایەکاندا ڕاکشان.ئەخزام.. جادە خلیسك و پێچەکان ئەوەندە تیژ ئەشکانەوە، خۆم بە تەنیا پێچم بۆ نەئەکرایەوە ئێستا ئەم هەژگەشم بەستوە بە خۆمەوە.

لە دڵی خۆمدا زۆر پەشیمان بووم.. ئەگەر تووشی کارەساتێك ببین یانی من ئەو دوو برادەرەم بە کوشت داوە. خۆم لە ئۆتۆمبیلەکەم ماندووتر بووم، هیچم لە بەری خۆمدا نەهێشت. کلاَوەکەم، چاکەتە خوریەکەم، هێلەکەکەم، ئنجا بلوزەکەم.. بە تویّی کراسەکەمەوە مامەوە، هەڵم لە گیانم هەڵئەستا، وەکو لە گەرماو دابم.مەسەلەکە گاڵتە نەبوو.. من لۆریەکەم باری تەواوی پێوەیە و لۆریەکیش ڕائەکێشم بە قەد خۆی!.

خۆش ئەوەبوو بایتیمێر خۆی هەڵواسیبوو بە دەرگاکەی مندا، ئیشارەتی ئەداینێ.. بە دەم بە منی ئەوت و بە دەستیش ئیشارەتی بۆ لۆریەکەی دواوە ئەکرد.کە پێچاو پێچ سەر ئەکەوتین ئەموت ئێستا لە ترسا خۆی فرێ ئەداتە خوارەوە، بەڵام وەکو هەڵۆیەك دوای نێچیرکەوتبێت چاوی نەئەتروکاند و بە پێوە دەستێکی گرتبوو بە دەرگاکەوە.

سەیری ڕواڵەتیم کرد زۆر ئاسایی بو، وەکو لە بەرد داتاشرابێت.. دلۆپەی ئاو بە هەردوو ڕومەت و سمێڵی دا ئەهاتە خوارەوە. هەستم بە تۆزێك حەوانەوە کرد.

یەك هەورازی دوور و درێژمان لە پێشەوە مابو. لەوێ سەرکەوتینایە ڕزگارمان ئەبو، لەو چرکەیەدا بایتیمێر سەری نا بە پەنجەرەکەوە

- ئاگات لە خۆت بێت..ئوتومبێلێك لە پێشمانەوەیە.. لای ڕاست بگرە.

لای ڕاستم گرت. لۆریەك لە لوتکەوە هات بەمدیودا.. ئوتومبێلەکەی جانتای بوو. لە دڵی خۆمدا وتم ئێستا ئەڕواتەوە لای ئەندازیارەکان بۆم تێئەچێنێت.. ئەوە بۆ جانتای لە ئاو خواردنەوە ئاسانترە. وردە وردە نزیك ئەبوەوە، کەمەکەی توند گرتبو و سەیری بەردەمی خۆی ئەکرد.. چەند هەنگاوێکمان مابوو بگەینە یەکتری، کاتێك کەوتە لاشانم لە ئاوێنەکەوە بەهەڕەشەوە سەرە زلەکەی بە شەپقە سورە پێستە ڕێویەکەیەوە لێ ڕائەوەشاندم. لە دڵی خۆمدا ووتم (چاوت دەرێ، تا ئەتوانیت چەنە بدە).

لە هەورازەکە سەرکەوتین.. لەودیوەوە هەڵدێرێکی سەخت بوو، دوای ئەوە ڕێگاکە تۆزێك خۆش ئەبوو، ئینجا بەیەك پێچ ئەگەیشتیە باخچەی وێستگەی بەردەربەندەکە.پێچم کردەوە، بەهەر حاڵێك بوو گەیشتم، مەکینەکەم کوژاندەوە.. گوێم لە هیچ نەبوو، ئەمزانی گوێم تەواوە، بەڵام لەبەرئەوەی سڕبوبو، کپ بوو. نەدەنگ نە تەقە نە ڕەقە.

دابەزیم و بێ هێز وشەکەت لەسەر دەعامیەکە دانیشتم. دەربەندەکە هەوایەکی هێواشی هەبوو، بایتیمێر ڕایکرد و چاکەتە خورییەکەی دا بە شانمدا و تەپلەکەی کردە سەرم.. شۆفێرەکەی تری هاوڕێی پەست و بێدەنگ و ماندو، هات و بە چیچکەوە لەبەردەمما دانیشت. پاکەتی جگەرەکەی بۆگرتم و بە دەستێکی لەرزۆکەوە جگەرەیەکم داگیرساند.. سەرو جگەرەمان کێشا هەتا هاتینەوە سەر خۆمان.ئەو هێزە شێتانەیەی لە گیانماندا بوو بوژایەوە و هاوارم کرد:

ها کوڕی باش.. بینیت ؟!.دام بەسەر شانیداو داچڵەکی.

هەرسێکمان بەخۆشیەوە هەڵئەبەزینەوەو ئەماندا بەپشت و شانی یەکتریدا و پێئەکەنین.. هەرچی نیشانەی خۆشی بوایە و بە دەممانداهاتەیە ئەمانوت. هێور بووینەوە، سەرو جگەرەی ترمان کێشا. شتەکانم کردەوە بەرم و سەیری کاتژمێرەکەم کرد، درەنگ بوو ووتم:

من ئەبێت بڕۆم.

بایتیمێر ناوچەوانی چرچ كرد–: نابێت، ئەبیٚ بێیت بۆ ماڵی ئێمە و میوانمان بیت.

یەك دەقیقە بواری دوا كەوتنم نەبوو، سوپاسم كرد و ووتم:

– زۆرسوپاس.. ناتوانم، ئەبیٚ بڕۆمەوە بۆ ماڵەوە چونكە ژنەكەم چاوەڕوانمە.

–بۆلای ئێمە نامێنیتەوە؟ ئەمشەو دانیشین بەیەكەوە بخۆینەوە. شۆفێرەكەی تازە هاوڕێم تەماعی ئەخستە بەرم، بایتیمێر قسەكەی پێبڕی

–بابرِوات.. خێزانەكەی چاوەڕوانی ئەكات. ناوی خزمەتت؟؟

–ئەلیاس.

–ئەلیاس گیان، زۆر سوپاس.. فریامان كەوتیت. تالای لۆریەكەی خۆم لەگەڵما هات، تەوقەی لەگەڵ كردم. بیٚ دەنگ گەڕایەوە.

كە سەركەوتمە سەرەوە لە ئاوێنەكەوە سەیرم كرد بایتیمێر هێشتا لە جێگاكەی خۆیدا وەستاوەو تەپلەكەی لە دەستیدا گوشیوەو.. دیاربوو بیر لە شتێك ئەكاتەوە.

ئەمە هەموو چیرۆكەكە بوو بە درێژی.

بۆ ئاسیلم نەگێڕایەوە، تەنیا ئەوەندەم بۆ باسكرد لەو كێوە یارمەتی خەڵكێكم داوە،بۆیە وا درەنگ هاتمەوە. هیچم لەهاوسەرەكەم نەئەشاردەوە بەڵام نەمئەویست هەموو شتێكیشی بۆ بگێڕمەوە.كە شتێكی بۆ باس ئەكەم لە دڵی دەرناچێت، بەڵام دواجار بریارم دا ئەوەندە بەسە، پێم ووت گرنگ ئەوەیە جارێك لە ژیانمدا زۆرانم لەگەڵ دۆڵۆن دا گرت و تەواو.

ئەگەر دوای گەڕانەوەم نەخۆش نەكەوتمایە خۆشم ڕۆژی دوایی ئەو چیرۆكەم لەبیر ئەچوەوە، دیار بوو سەرماكە كاری لیٚ كردبووم، بەهەر حاڵێك بوو گەیشتمەوە ماڵەوە، یەكسەر لە ناو جێگادا كەوتم، نەمئەزانی كوێم دێشێت, جێگاكەم لیٚ ئەبوو بە پێشی لۆرییەكە، وامئەزانی لۆریەك بە دوای خۆمدا ڕائەكێشم و گڕە و هاڵاوێكی گەرم ئەدا بە ڕووما، شەلاڵەی عارەقم و هەناسەم بۆ نادرێت، لە تینوا زمانم نوساوە بە مەلاشومەوە، كەمەی جلەوەكە بە دەستمەوە ئەلیٚی لۆكەیە، بای ئەدەم بەدەستمەوە ئەنوشتێتەوە، چەند سەیریش ئەكەم دەربەند كۆتایی نییە.. ئوتومبێلەكەم لوتی هەڵبڕیوە بۆ ئاسمان و هەردوو كونە لوتی هەڵمی لیٚ هەڵئەستێت و ئەپڕمێنێت.. لەپڕ باڵ ئەگرێت و ئەكەوێتە دۆڵێكی قوڵەوە، دیار بوو ئەو–تا– و وڕێنەیە (لوتكە)ی نەخۆشیەكەم بوو، لوتكەی دۆڵۆن نەبوو دوای سیٚ ڕۆژ وردە وردە باری لەشم سوك بوو، دوو ڕۆژی تریش لە ناوجێگا دا بووم، هەستم كرد چاك بووم، ویستم هەڵسمەوە بەڵام ئاسیل نەیهێشت. كە سەیرم كرد: ئەو ژنە بۆ وای لیٚ هاتوە؟!. لەدڵی خۆمدا ووتم باشە من نەخۆش بووم یان ئەو؟! زۆر گۆڕابوو، ئازاری چەشتبوو، ترسابوو بمرم..دەوری چاوی ئاوسا بوو و شین بوبوەوە، لاواز بوبو، ئەتوت پوشكەیە، بایەك هەڵیكردایە ئەیبرد.. سەرەڕای ئەوەی منالێكیشی هەیە ئەبێت پەروەردەی بكات.

بریارم دا نەیەڵم لەوە زیاتر خەفەت بخوات. مافی ئەوەم نیە ئەو مەسەلەیە پشت گویٚ بخەم : ئاسیل ئەبێت پشوو بدات. لە جێگەكەم هەستام و جلەكانم كردە بەرم.

ئاسیل– چونكە كوڕەكە خەوتبوو– بەهێواشی پێم ووت:

- بەو دراوسێیانە بلیٚ چاوێكیان لە سامات بیٚ.. با من و تۆ بچین بۆ سینەما. ڕای كرد بۆسەر جێگاكەم، باوەشی پیاكردم و تەختی كردم.. خۆی بە سەرما ڕاكێشا.. چاوی بریبوە چاوم وەكو یەكەم جار بێت بمبینێت.. ویستی فرمێسكەكانی بشارێتەوە بەڵام لە چاوەكانیدا ئەبریسكانەوە.. لێوەكانی ئەلەرزین. دەم و چاوی لە سنگمدا شاردەوەو دەستی كرد بە گریان. بەسەرسوڕمانەوە لێم پرسی:

– ئەوە چییە؟ ئاسیل چیتە؟؟

–لە خۆشیدا ئەگریم كە چاك بوویتەوە.

– منیش هەروەها، بەڵام بۆچی ئەوەندە تێكچویت؟؟ من تۆزێك نەخۆش بووم بە هۆی ئەوەشەوە ئەم چەند ڕۆژە لە ماڵەوە بووم لای تۆ.. تێر تێر گەمەشم لەگەڵ ساماتدا كردوە.

سامات گاگۆڵكێی ئەكرد و دەنكە دەنكە هەڵئەستایە سەرپیٚ، بێگومان منالٚ لەوتەمەنەدا زۆر خۆشە. ئەگەر وابێت حەزئەكەم هەمیشە

نەخۆش بم.

بەدەم دەست بازییەوە

—ئۆە، دووربێت!.. شتی وا مەڵێ. ئاسیل وەلامی دایەوە.

كورەكەمان خەبەری بوەوە، هەرسێكمان لەسەر جێگاكە دەستمان كرد بە گاڵتە كردن و یاری كردن، سامات دەوری ورچە چكۆلەكەی ئەبینی، بەو ناوەدا ئەسوڕایەوە و بەسەر ورگماندا ئەڕۆیشت و ئەیشێلاین. ووتم:

—سەیریكە چەند جوانە تۆش.. بەم زوانە ئەچینەوە بۆ ماڵی باوكت بۆئاوایی، بێگومان لێمان ئەبورن.. ساماتی كورمان ئەبینن،خۆشیان ئەوێت و ئەیكەن بە خاتری ئەو و هەموو شتێكیان لەبیر ئەچێتەوە.

بەو جۆرە بە نیاز بوین بڕۆینەوە بۆ ئاوایی و داوابكەین لە تاوانەكەمان خۆش بن، وەك لەم جۆرە حاڵەتانەدا ڕوو ئەدات، چونكە زانیبومان دایك و باوكی بە هۆی ئێمەوە تووشی خەفەتێكی گەورە بوبون.. جارێك بە قسەی كابرایەكی خەڵكی گوندەكە كە هاتبوو بۆ نارین ووتبویان یەك دەنك بە خەیاڵیاندا نایەت و لە تاوانی كچەكەیان خۆش نابن و نایانەوێت هیچ شتێك لەبارەی ژیانمانەوە بزانن. بەلام ئێمە ئومێدەوار بووین كاتێك داوایان لێ ئەكەین لێمان خۆش بن، دڵیان چاك ببێت.

بەهەر حاڵ ئەبوایە سەرەتا مۆڵەت وەربگرم و خۆمان ئامادە بكەین بۆ سەفەر و دیاری بۆ یەكەیەكەی خزمان بكڕین.. چونكە نەمئەویست بە دەستی خاڵی بگەڕێمەوە. زستان هات بەسەر دا.. زستانی تیان شان زۆر سەختە.. زریان و كرێوەیە.. بەفرێكی زۆر ئەبارێت.. لەزۆر شوێن هەرەس دێنێت.. ڕێگا ئەبڕێت. زستان بۆ ئێمەی شۆفێر كۆمەڵێك گیروگرفتە.. بۆ كارمەندانی وێستگەكەش ئەركێكی زۆر تر، ئەبێت هەمیشەچاودێریی هەرەس و كلیلەو بارنەكان بكەن. لە هەندێ شوێندا كە مەترسی داڕووخانی هەیە ئەبێت خۆیان بەفرەكە بتەقێننەوە، دوایش جادەكە پاك بكەنەوە.

بەلام بەڕاستی ئەو زستانە كەشەكە لە خۆش ئەچوو.. یان من تێبینی هیچم نەكردبوو، چونكە شۆفێر هەمیشە سەری بە شتی ترەوە قاڵە.سەرەڕای ئەوەش بنكەكە لە پڕ ئەركێكی سەربازی درا بەسەردا.. ئێمەی شۆفێرانیش پەیمانمان بە خۆمان دا جێبەجێی بكەین.. من خۆم یەكەم كەس خۆبەخش بووم.. هەتا ئێستاش لەوكارە پەشیمان نیم بەلام وادائەنێم هەموو كارەسات و لێقەومانەكانم لەوەوە سەریان هەڵدا، كێشەكەشم بەم جۆرە بوو:

ئێوارەیەك گەڕامەوە بۆ بنكەی لۆرییەكان.. ئاسیل بوخچەیەكی بچكۆلەی دابومێ بیدەم بە ژنەكەی عەلی بەگ جانتۆرین.. لام دایە ماڵەكەیان و هۆرینێكم لێدا.. ژنەكەی عەلی بەگ هاتە دەرەوە، تێی گەیاندم كرێكارە چینییەكان بروسكەیان كردوە بۆ بنكەكە، داوایان كردوە پەلە بكەن لە ناردنی كەرەستەكانی كارگەیەك. لێم پرسی:

—ئەی عەلی بەگ لە كوێیە؟

- چۆن لە كوێیە!.. لە وێستگەی داگرتنە.. هەموو خەڵك لەوێن.. هەتا ئەڵێن كەرەستەكان بەشەمەندەفەر لێیان گەشتۆتە ئێرە.

ڕومكردە ئەوێ و لەدڵی خۆمدا ووتم بچم خۆم هەموو شتێك تێبگەم باشترە. ڕۆیشتم. بەنگەڵەكانی داگرتن ئەكەوتنە سەر ئەو دەروەی ئەچوو بۆ دەریاچەكەو دواین وێستگەی هێڵی ئاسن بوو. تەمێكی دێزی دڵتەنگ ناوچەكەی داگرتبوو، كزە بایەكیش لە دەربەندەكەوە ئەهات و گلۆپەكانی بەدارتەلەكانەوە ئەلەراندەوە. كە بە نێوان تەختە دارەكانی هێڵە ئاسنەكەدا ئەڕۆیشتی وژە وژێكی دروست ئەكرد. لەسەر هێڵێكی لاوەكیش سلنگێك لمۆزی شۆڕ كردبوەوە، ئەو سنوقە گەورانەی دائەگرت و بار ئەكردەوە كە بەتەنەكەو تەل پێچرابوونەوە.. ئەو كەرەستەو كەل و پەلانە ڕەوانەی سینكیانگ ئەكران، چونكە لەوێ كارخانەیەكی ئەندازیاریی گەورە دروست ئەكرا، ئەو كارخانەیە زۆر فراوان بوو.. پێشتر ئێمە شتمان بۆ باركردبوو. لۆریەكی زۆر لەو ناوەدا كۆبوبونەوە بەلام هیچیان باریان نەئەكرد، وەكو شۆفێرەكان چاوەڕوانی شتێك بن.. هەندێكیان لە پێشی ئوتومبێلەكانیاندا دانیشتبوون و هەندێكی تر لەسەر گۆشەی دەعامییەكان و كۆمەڵێكیشیان خۆیان دابوە پەناپا و لەبن سنوقەكاندا چیچكەیان كردبوو. كەسیان وەكو پێویست وەلامی سلاوەكەیان نەدامەوە، بەڵكو بێدەنگ دوكەڵی جگەرەكانیان ئەدا بەدەم باوە. عەلی بەگ لەولاوە بەتەنیا بوو..لێی چومە پێشەوە:

—ئەوە چی هەیە.. بروسكەتان بۆ هاتوە؟

—بەڵێ!.. ئەیانەوێت كارگەكەیان پێش كاتی دیاری كراوی خۆی بخەنە گەڕ

—جا چی بكەین؟

— ئەبێ ئیش بكەین.. سەیری ئەو هەموو بارە بەدرێژی هێڵەكە داگیراوە و بەردەوام لە زیاد بووندایە.. كەی باریان بكەین!.. بە تایبەتی ئەو خەڵكە لەوێ بە هیوای ئێمەن، هەموو ڕۆژێكیان لەسەر حسابە.

—ئەی من چی بكەم.. پەیوەندی بە منەوە هەیە ؟

—چۆن پەیوەندی بە تۆوە نیە.. بۆ تۆ لە دەوڵەتێكی تری؟! چاوت ئەو هەموو ئیشە نابینێت كەوتوە بەسەرماندا؟.

لەوكاتەدا ئامانجۆلۆفی سەرۆكی بنكەی لۆرییەكان هاتە پێشەوەو جگەرەیەكی بە ئاگری كابرایەك داگیرساند كە بەچاكی پاڵتۆكەی لاوانەی بۆخۆی كردبوو با نەیگرێتەوە.. سەیری هەموانی كرد و گوتی — هاورێیان، مەسەلەكە بەمجۆرەیە.. بە تەلەفۆن داوا لە وەزارەت ئەكەم یارمەتیمان بدەن، بەلاَم نابێت پشتیان پێ ببەستین!. ئێستا ئەبێت چیبكەین..جارێ نازانم!.

دەنگێك هەڵی دایە: بەڵێ كارەكەگرانە هەڤاڵ ئامانجۆلۆف، سنوقەكان زۆر گەورەن، هیچ بۆدیەك دوان یان سێ سنوق زیاتر ناگرێت، بەوجۆرە ئەگەر شەو و ڕۆژیش ئیش بكەین تا بەهار لێ نابینەوە. ئامانجۆلۆف وەلاَمی دایەوە:

—ئەوە كارەكەیە بەبەرچاوتانەوە، ئەبێ ئەنجامیشی بدەین.. جارێ لای ئێوەم خۆش، هەمووتان بڕۆنەوە و هەریەكە لە ماڵەوە بیر بكاتەوە.

سواری ئوتومبێلێكی گاز بو و ڕۆیشت.. كەس لە شوێنی خۆی نەجولاَ، لە گۆشەیەكی تاریكەوە یەكێك بێ ئەوەی لەگەڵ كەسی بێت بەدەنگێكی گڕ ووتی:

—قسەی قۆڕ! چۆن لە خورییەك دوو فەرەنجی دروست ئەكرێت.. ئەبوایە زوتر بیریان لێ بكردایەتەوە. هەستایە سەرپێ، جگەرەكەی كوژاندەوەو چو بۆلای ئوتومبێلەكەی. یەكێكی تر ووتی: ئێمە هەمیشە واین، چارۆكەكانمان ئەوەندە پڕئەكەین بۆمان گرێ نادرێ.. ئینجا ئادەی شۆفێران فریامان بكەون.. ئەو كاتە كوڕی باشین!.

دەورەیان گرت :ئەمە كارێكی هەرەوەزییە، تۆ ئەڵێیت پیرەژنی دۆ ڕژاویت.. هەر ئەبۆڵێنیت. بەشداری دەنگەدەنگەكەم نەكرد. یەكسەر لەپڕ لۆرییەكەم بیر كەوتەوە كە لە دەربەندەكەوە ڕامكێشا. وەك پیشەی هەمیشەییم هەڵچوم، بازم دایە ناوەڕاستەوەو وتم:

— بیركردنەوەی بۆچییە ؟ هەر لۆرییەك عەرەبانەیەك بەدوای خۆیەوە ڕابكێشێت. كەس حسابی بۆ نەكردم.. هەتا هەندێكیان سەریشان هەڵنەبڕی سەیرم كەن، چونكە قسەی وا لە مرۆڤی بێ مێشكی بێ دەسەلاَت ئەوەشێتەوە. جانتای فیكەیەكی باریكی لێدا:

— ڕاتان چیە بەرامبەری؟ بەدەنگەكەیدا ناسینمەوە. وەستاوم، بە چواردەوری خۆمدا ئەڕوانم، ئەمەوێت ئەو بەسەرهاتەیان بۆ بگێڕمەوە. كابرایەكی كەتەی بازۆڵە ئەستور لە سەر سنوقێك هاتە خوارەوە، دەستكێشەكانی دایە دەست برادەرەكەی، هاتە پێشەوەو یەخەی گرتم و لوتی نا بەلوتمەوە:

- ئادەی هەناسە بدە.

ففف. هەناسەیەكم كرد بە دەموچاویدا.. كابرا زلەكە بەسەرسوڕمانەوە وتی سەرخۆش نیت و یەخەی بەردام.

— مانای وایە كەرە!. برادەرەكەی بۆی تەواو كردوو بە جوتە ڕۆیشتن بۆ لای ئوتومبێلەكەیان. ئەوانی تریش هەستانە سەرپێ و بە نیاز بوون بڕۆن.

هەرگیز ئاوا نەبوم بە پەند، دەمو چاوم لەشەرما سور هەڵگەڕابوو.

- ڕاوەستن! بۆ كوێ ئەچن؟!. خۆم كرد بە ناو شۆفێرەكاندا.. بەڕاستمە، ئەتوانین عەرەبانە ببەستین.

یەكێك لە شۆفێرە كۆنەكان بە گاڵتەبازییەوە هاتە بەردەمم: كوڕم كاتێك من لێرە شۆفێر بووم تۆ منداڵێك بویت دەرپێت لە پێدانەبوو، تیان شان سەیرانگا نییە، من بەزەییم پیاتدا دێتەوە.. با خەڵك پێت پێنەكەنێت.

شۆفێرەكان پێكەنین و ڕویان كردە لۆرییەكانیان، منیش بە هەموو هێزم بەڕوی هەموویاندا قیژاندم:

- ئێوە هەلاجن! شۆفێر نین!.

خراپم كرد، بۆ نەگبەتی من هەموویان وەستان و بەیەكەوە بۆم گەڕانەوە: چۆن؟ ئەتەوێت گاڵتە بەژیانی ئەم خەڵكە بكەیت؟!. جانتای هەلی بۆ ڕەخسا:

—ئەی چۆن! داهێنەرە، ئەیەوێت خەلاتێك وەربگرێت. بوبەغەڵبە غەڵب. پێچامیانە سنوقەكان.

لە دڵی خۆمدا گوتم ئێستا هەرچی گیانمە بەشەق ئەیشكێنن، تەختەیەكم لە زەوییەكە هەڵگرت و هاوارم كرد.. بچنە دواوە. شۆفێرێك فیكەیەكی كرد و بڵاوەیان لێكرد، سەیرم كرد عەلی بەگە. هاواری كرد: —بێ دەنگ بن! ئادەی ئەلیاس بزانین ئەڵێ چی! تێمان بگەیەنە.بەدەم هەناسە بڕكێوە وتم:

—چی بڵێم! قۆپچەتان بەكراسەكەمەوە نەهێشت.. من جارێك لۆریەكم بە بارەوە لە دەربەندەوە هەتا خاڵی سەر ڕێگاكە ڕاكێشا و ئەوەیە.

شۆفێرەكان بێدەنگ بوون و بڕوایان نەئەكرد:

—ئەی گەیاندت؟!. یەكێك بە گومانەوە پرسیاری كرد.

— بەڵێ.. بە درێژی دۆڵۆن هەتا خاڵی سەر ڕێگاكە. دەنگێك بەسەرسوڕمانەوە ووتی:

— بەخ بەخ. یەكێكی تر.

— فشەیە!.

—من پیاوی درۆ نیم.. جانتای بە چاوی خۆی بینیمی.. كوا جانتای؟ بۆیان بگێرەرەوە!.. خۆ لە یادتە یەكترمان بینی؟ بەلام جانتای وەلامی نەدایەوە، وەكو زەوی قوتی دابێت. لەوكاتەدا زۆر گرنگ نەبوو بەلامەوە. وتووێژ دروست بوو، هەندێكیان لایەنیان گرتم، بەلام یەكێك لەبەگومانەكان بڕوای لەق كردن. بەساردییەكەوە ووتی:

— قسەی بەلاش ئەكەن!.. دورنیە مرۆڤ جارێك كارێك بكات و هەرگیز بۆی دوبارە نەكرێتەوە، كێتان ڕێكەوتی واتان نەدیوە!.. خۆ ئێمە منالْ نین، ڕاكێشانی عارەبانە لەم هێڵەی ئێمە دا قەدەغەیە، ڕێگا بەكەس نادرێت.. خۆت تاقیبكەرەوەو ئەندازیاری سەلامەتی ئاگادار بكەرەوە، بابزانین چیت وەلام ئەداتەوە. بەهۆی تۆوە خۆی ناخاتە داوی دادگاوە.. ئەوە ڕاستی مەسەلەكەیە. یەكێكی تر بەرپەرچی دایەوە.

— بەسە، بەسە.. نایەڵێت چییە؟! لە ساڵەكانی سیەكاندا (ئیڤان ستیپانۆفیچ) یەكەم كەس بوو بە لۆرییەكی تەن و نیویەوە دەربەندەكەی بڕی، كەس ڕێگای پێ نەدا بوو، خۆی بە تەنیا چوو.. ئەوە خۆی لێرەیەو هەتای ئێستاش ماوە. ئیڤان ستیپانۆڤیچ بۆی سەلماندن.

- بەڵێ وابوو.. بەلام گومانم هەیە، تا ئێستا كەس بە هاوینیش عەرەبانەی ڕانەكێشاوە، نەخوازەڵلا ئێستا كە زستانیشە.

هەموو ئەو ماوەیە عەلی بەگ بێ دەنگ بوو، بەلام لێرەدا هەڵی دایە.

- دەنگە دەنگی ناوێت، بیری وردی ئەوێت. بەو شێوەیەش نا كە ئەلیاس ئەنجامی داوە، مادام ئەو كارە لەمەوبەر نەكراوە ئەبێت ڕاوێژی لەسەر بكرێت و خۆی بۆ ئامادە بكرێت..عەرەبانە بێنن و دەست بكەن بە تاقیكردنەوە.. تەنیا بە قسە كردن شت ناسەلمێنرێت.

وەلامم دایەوە

- ئەیسەلمێنم.. تا ئێوە بیر ئەكەنەوەو ڕێگایەك ئەدۆزنەوە، من ئەیسەلمێنم.. ئەو كاتە بڕوا ئەكەن.

هەموو كەسێك بڕێك سەركێشی تیایە، هەیە دان بەخۆیدا ئەگرێت، هەیە خۆی بۆ ناگیرێت. لە پشت كەمەی جڵەوەكەوە دانیشتم. نە هەستم بە ئوتومبێلەكە ئەكرد نەبە ڕێگاكە، ئازار و توڕەیی و دڵشكاوی و هەڵچوونم لێ ئەچۆڕا. هەتا زیاتر درێژەی بكێشایە (كبریائ)بریندار كراوم زیاتر ئەهاتە سوێ.. نەخێر بۆتان ئەسەلمێنم، پێتان ئەسەلمێنم ئێوە بڕواتان بە مرۆڤ نییە، بۆتان ئەسەلمێنم پێم پێئەكەنن، چونكە زیادە ڕۆیی ئەكەن لە مەترسی ئەو كارە و بەم لاولای خۆتاندا ئەڕوانن. عەلی بەگ ڕاست ئەكات، پێویستە سەرەتا بیر بكەیتەوە و خۆت ئامادەبكەیت و تاقیكردنەوە بكەیت.. كابرایەكی ژیر و بە ئەزموونە، بەلام من وامنەزانی. ئەوەی ناوێت! نیشانتان.. ئەدەم چ كورێكم!.

دوای ئەوەی لۆریەكەم خستە گەراج ماوەیەكی زۆر خەریكی بووم، هەموو شتێك لە مێشكمدا ئاڵۆزاو بوو، تەنیا بیرم لە یەك شت ئەكردەوە :عەرەبانەیەك بە دوای خۆمدا بەدەربەندەكەدا ڕابكێشم.. ئەبێت بەهەر نرخێك بووە ئەوە ئەنجام بدەم.. بەلام كێ عەرەبانەم ئەداتێ ! لە گۆڕەپانەكەدا ئەسوڕامەوە، ئەم خەیاڵانە لە مێشكمدا ئەخولانەوە، كات درەنگ بوو، تەنیا پەنجەرەكەی نوسینگەی هاتوچۆ ڕوناك بوو. وەستام.لێپرسراوی نوسینگە ئەتوانێت هەموو شتێك ئامادە بكات، وابزانم ئەمڕۆ كادیچا ئێشك گرە، ئەمەش بۆمن باشە.. ئەو دەست نانێت بەڕومەوە.. ئەگەر قسەو باسیش هاتە پێشەوە خۆ من نامەوێت تاوانێك بكەم، بە پێچەوانەوە ئەوەی ئەو ئەیكات تەنیا بۆ ئەوەیە خزمەتێكی

پێویست و بەكەڵكی هەموو لایەك بكەم.

بەرەو نوسینگەكە ئەچوم.. بیرۆكەیەك هات بە مێشكمدا. من ماوەیەكی زۆرە وەكو جاران لە دەرگاوە نەچومەتەوە ژورەوە بەڵكو هەر لە پەنجەرەكەوە مامەڵەكانم تەواو كردوە. داچڵەكیم. دەرگاكە كرایەوەو كادیچا دەركەوت

– بۆلای تۆ دێم كادیچا.. باش بوو لێرەیت

–بەڵام من ئەڕۆمەوە.

كەواتە بابتگەیەنمە ماڵەوە. كادیچا بەسەرسوڕمانەوە برۆكانی بەرز كردەوە، وەكو بڕوا نەكات سەیری كردم و پێكەنی:

– ئەرك نییە؟!.

لە گۆڕەپانەكە هاتینە دەرەوە، شەقامەكە تاریك بوو، كزەیەكی شێدار لە دەریاچەكەوە ئەهات، بایەكی ساردیشی هەبو، كادیچاش قۆڵی كردبوو بە قۆڵمدا و لەتاو رەشەبا ساردەكە خۆی پێوە نوساندبوم. پرسیم:

– سەرماتە؟!. بە شۆخی یەوە ووتی:

–لەگەڵ تۆدا چۆن سەرمام ئەبێت!.

پێش دەقیقەیەك لە دڵەڕاوكێیەكی قورسدا بووم، بەڵام ئێستا هەر لەخۆمەوە ئارام بوومەوە

–ئێشكگریی تۆ سبەینێ كەی دەست پێدەكات كادیچا؟.

–پاش نیوەڕۆ.. بۆ؟

–كارێكی زۆر گرنگم پێتەو هەموو هیوایەكم تۆیت.

لەسەرەتاوە نەیئەویست گوێم لێبگرێت بەڵام بەردەوام بووم لە قەناعەت پێكردنی و لە گۆشەیەكدا لەژێر گڵۆپێكدا وەستاین.

–ئای ئەلیاس!.. كادیچا بە بێچارییەوە سەیری كردم.. كارێكی باش ناكەیت. تێ گەیشتم داوای چی لێ بكەم بۆم جێبەجێ ئەكات، دەستیم گرت و پێم ووت –دڵنیابە هەموو شتێك بە دڵی تۆ ئەبێت. رێكەوتین؟.

هەناسەیەكی هەڵكێشا

–چیت لێ بكەم!. سەری لەقاند.

بێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت دەستم خستە سەر شانی:

–ئای كادیچا خۆزگە پیاو ئەبویت. بەتوندی دەستیم گوشی.

– با سبەی ئێوارە هەموو نوسراوەكان ئامادە بێت.. تێ گەیشتیت؟!.

–وەی سوك!. هێشتا دەستی بەرنەدابووم ئینجا وەرچەرخایەوەو وتی:

- ئەڕۆم... تۆ ئەمشەو ئەچیتەوە بۆ خەوتنگە؟

- بەڵێ كادیچا.

– شەوێكی شاد.

رۆژی دوایی پشكنینی ئوتومبێلمان هەبوو، هەموو ئەوانەی لە بنكەكەدا بوون پەلە پروزێیان پێكەوت، پشكنەرەكان هەموو كاتێك لە ناوەختدا دێن و هەموو كون و قوژبنێكی ماشێنەكان ئەپشكنن و راپۆرتی خۆیان ئەنوسن.. ئەو ماوەیەی ئەوان لەوێن ئەبێت بەهات و هاوار و قسەو قسەڵۆك، بەڵام خۆیان زۆر بێدەربەستن.

من لە ماشێنەكەم دڵنیا بووم، لەگەڵ ئەوەشدا خۆم دواخست و خۆم وا پیشاندا خەریكی چاككردنی هەندێك شوێنم. ئەبوایە بكەومە دواوە تا ئەوكاتەی سەرەی ئێشكگریی كادیچا دێت. كەس قسەی لەگەڵ نەكردم و باسی دوێنێ نەكرا. ئەمزانی هەموو لایەك سەرقاڵی شتێكی ترن، هەموو پەلەیانە لە پشكنین رزگاریان بێت و بچنەوە هێڵ و ئەو كارە تەواو بكەن كە لەكاتی لە كیس چوودا تەواویان نەكردوە. لەگەڵ ئەوەشدا هێشتا خەیاڵم هەر لای ئەو گاڵتە پێكردنەی دوێنێ بوو.

پاش نیوەڕۆ سەرەی پشكنین گەیشتە سەرم. دوای ئەوەی ئەندازیارەكان ڕۆیشتن، جەنجاڵیی نەما. گەراجەكە چۆڵ بوو، عەرەبانەكان لە گۆڕەپانێكی سەر نەگیراودا وەستابوون. زۆر جار لەسەر جادە تەختەكان بۆ گواستنەوەی ناوخۆ بەكاریان ئەهێنان. دانەیەكم بۆخۆم

هەڵبژارد.. عەرەبانەیەكی بچكۆلەی ئاسایی، چوار تایەی لەژێردا بوو.. ئەمەیە من بە دوایدا ئەگەڕام، بەلام بۆئەوەنـدە ڕاڕام! نەمئـەزانی چـی چاوەڕێم ئەكات !بەهێمنی گەڕامەوە بۆ خەوتنگەكە.. ئەبێ ژەمێكی باش بخۆم، سەعاتێك بخەوم، چونكە ڕێگاكەم ناڕەحـەتیی ئـەبێت. بـەلاَم خەوم لێ نەكەوت، ئەمدیودیوم كرد. كە خەریك بوو خۆرئاوا ئەبوو گەڕامەوە بۆ بنكەكە، كادیچا لەوێ بوو، هەموو شـتێك ئامـادەبوو. پسـولەی ڕێگام وەرگرت. ڕامكرد بۆ گەراج (ئێستا بۆتان ئەسەلمێنم) دیۆرم كردەوە، لـە عەرەبانەكـە نزیـك بومـەوە، ئوتومبێلەكـەم كەمـدەنگ ئیشـی ئەكرد. دابەزیم و سـەیری چـواردەوری خـۆمم كـرد، كـەس نییـە..دەنگـی ئامێرەكـانی ئیشـگەی چـاككردنەوەی پارچـەكان و شـلَپ و هـۆڕی شەپۆلەكان نەبێت گوێم لەهیچ نەبوو.. ئاسمان ساماڵ دیار بوو، بەلاَم ئەستێرەی پێوە نەبوو، لە تەنیشتمەوە دەنگی مەكینەیـەكی كەمـدەنگ ئەهات.. دڵم پەلەپەلی ئەكرد، ویستم جگەرەیەك داگیرسێنم، بەلاَم فرێم دا.. دوایی جگەرە ئەكێشم. دەرگاوانەكە نزیك دەرگاكە وەستاندمی.

—ڕاوەستە.. بۆكوێ؟

—ووتم بار ئەكەم برا. هەولێم دا هێمن و سروشتی دیاربم، ئەوە پسولەكەم.

پێرەمێردەكە سەری بەسەر پسولەكەدا شۆڕكردەوەو دایە بەر ڕوناكی گڵۆپێك تا بیخوێنێتەوە. پێم ووت

دوام مەخە برا، ئیشم هەیە. بێ هیچ گرفتێك بارم كرد. دوو پارچە لە لۆرییەكەداو دوو پارچە لە عەرەبانەكەدا.. كـەس وشـەیەكی نـاڕەزایی دەرنەبڕی، سەرم لەوە سوڕمابوو!.

چومە سەر جادەكە، ئەوجا دەستم كرد بە جگەرە كێشان، تۆزێك جێی دانیشتنەكەم خۆشتر كرد، هـەردوو گڵۆپـەكانم داگیرسـاند و گـازم قەپات كرد.. تاریكییەكە ئەلەرزی و دڕی ئەدا. ڕێگاكە چۆڵ بوو، چەند بڕۆشتمایە هیچ ڕێگرم نەبوو. ماشێنەكەم زۆر سـووك بـوو، هەسـتم بـە كێشی عەرەبانەكە نەئەكرد. كە گوێم لەدەنگ ئە بوو لە دوامەوەپێم ئەزانی، ڕاستە لە پێچـەكاندا لار ئەبوینـەوە، دەسـەلاَتم بەسـەر كەمەكـەدا لاواز ئەبوو، لە دڵی خۆمدا ووتم ئەوە هێشتا ڕانەهاتوم، تاوێكی تر دەستم ڕادێت، (دۆڵۆن ئەبڕم و ئەگەمە سنتزیان).

دڵی خۆم خۆش كرد و بەسەر كەمەكەدا نوشتامەوە وەك چۆن سوارچاكێك بەسەر جڵەوی ئەسپەكەیدا ئەنوشـتێتەوە، مـادام ڕێگـا تـەخت و چۆڵە ئەبێت بئاژووم، بە حسابی خۆم لە نیوە شەودا باوەشم ئەكرد بە دۆڵۆندا، تا ماوەیەك لە خێرای ئاسایی خۆم زیـاتریش ئەڕۆشـتم. بـەلاَم كە گەیشتمە چیاكان ئەبوایە زیاتر هۆشیار بم، ئەوەش بەهۆی بێ هێزیی مەكینەكەمەوە نەبو، هەورازەكان بەقەد پێچەكان دوایان نەئەخسـتم، عەرەبانەكە لە پێچەكاندا لاسەنگ ئەبوو، خاو ئەبوەوە و لۆریەكەی بەدوای خۆیـدا ڕائەكێشـا، لەسـەرەو خوارەكانیشـدا پـاڵی بـە لۆرییەكـەوە ئەناو نەیئەهێشت بە هێواشی و وریایی دابەزم، ئەبوایە خێرا خێرا گێرم بگۆڕیایەو برێكم بكردایە و دەستم بشكاندایەتەوە.

سەرەتا ویستم خۆم ڕاگرم و هەولێم دا بایەخی پێنەدەم بـەلاَم زیـاتر تـەنگی پێهەڵئەچـنیم و كەللـەیی ئـەكردم..ئـەم ڕێگـا چـەند هـەوراز و سەرەو خواركەی تیایە؟! بۆ كەسێك بەخەیاڵیا نەهاتوە بیانژمێرێت؟. هەموو ئەمانە لـە ورەیـان كـەم نەكردمـەوە، لـە هـیچ نەئەترسـام ئـەوە نەبێت هێزم تیا نەمابوو، دڵخۆشی خۆم ئەدایەوەو ئەموت:

—پێش ئەوەی دەربەندەكە ببڕم پشویەك ئەدەم، بێگومان ئەیبڕم.

تێ ناگەم ئەمجارە بۆلەو جارەی پایز ناڕەحەت تر ئەهاتە بەر شانم كە لۆرییەكەم بەبارەوە ڕاكێشا. دۆڵۆن نزیك بـوەوە، تیشـكی لایتـەكانم بەسەر تاشە بەردە لوسەكاندا ئەخلیسكا و ئەكەوتـە سـەرجادەكە.. تـا ئـەهات تاوێرەكـان قەبـەتر و تاریـك تـر ئـەبوون. بـۆ ئـەبێت بـەردێك سێبەری دە ئەوەندەی خۆی بێت؟!. بەردە لوت تیژەكانیش كە سەریان بەفر داپێۆشیبوو قوچ تر ئەهاتنە بەرچاو و بوبون بـە دێـو و درنـج و لەهەردوو بەری ڕێگاكە بۆم دانیشتبون!. كلوكلوی بەفر وەكو شەوكوێر بن یان بەشەوارە كەوتبن خۆیان ئەدا بە جامەكەمدا، چنگیان بـۆ گـیر نەئەكراو ئەخزانە خوارەوە. لەدڵی خۆمدا ووتم:

— لەوانەیە ئەمە باڕن بێت و لە كێوەكەوە بێت، بەلاَم كە سەیرم كرد هەتا لایت بڕكات هـەر بـەفرە و بـەفر ئـەباریت، لێـوی خـۆم گەسـت و ووتم:

—هە ر لە بەفرم كەم بوو.

فلَچەكانم خستە ئیش.. دەستم دایە یەكـەم هـەورازی دەربەندەكـە.. مەكینەكـەم بالۆرەكـەی خـۆی دەسـت پێكـرد. لەوتاریكیـەدا شـیڕەی مەكینە بەهەر چوار لادا پـەلی ئـەكوتا و بـلاَو ئـەبوەوە. بەهـەر حـاڵ چـومە سـەر باسـكەكە.. ئێسـتا سـەرەو خوارەكەیـەكی لێـژ و دوورودرێـژم لەبەردەمدایـە.. مەكینەكـەم دەنگـی نـەرمتر بـوو. لـۆری لـوتی سـەرەوخوار كـردەوە.. كەوتمـە ئەمبەرەوبـەركردن.. هەسـتم كـرد لـەدواوە

عەرەبانەكە چۆن ئەیەوێت سواری سەرم بێت و خۆی ئەكێشا بە لۆریەكەدا..گوێم لەتەقەتەقی ئاسن بوو ئەیاندا بەیەكدا و لەیەك ئەخشان..لەگەڵ هەموو زرمەیەكدا شەققە لەپشتم هەڵئەساو هەستم بەئازار ئەكرد لەهەردوو شانمدا..تایەكانم ئاگایان لە برێك نەبوو، ئۆتومبێلەكە بەسەر بەفرە تەڕەكەدا ئەخلیسكا. لۆریەكە بەخۆی و عەرەبانەكەوە بەم شان و بەو شاندا لەتری ئەدا.. دەسەڵاتم بەسەر كەمەكەدا نەمابوو، بە ئارەزوی خۆی ئەخولایەوە و لۆری شۆڕ ئەبوەو لاڕێی ئەكرد.. دەستم قەپات كرد. وەستام. ناتوانم لەوە زیاتر بڕۆم. لایتەكان و مەكینەكەم كوژاندەوە. هەردوو دەستم وا سڕبوبون بتبڕینایەتەوە بەخۆیان نەئەزانی. پاڵم دایەوە بە پشتی كورسیەكەوە. گوێم لە هەناسەی شپرزەی خۆم گرتبوو.. چەند دەقیقەیەك وا مامەوە تا هەناسەم بێتەوە بەر و جگەرەیەك بكێشم.چواردەورم تاریكی و خامۆشیەكی ترسناكە.. دەنگی هیچ نایەت لورەی ڕەشەبا نەبێت.. ترسام بیر لەوهەنگاوە بكەمەوە لە پێشمەوەیە، لێرە بەدواوە ئەبێت بە ڕێگایەكی هەورازی پێچاوپێچدا سەركەوم..ئازاری قۆڵ و باسك و شیرەی مەكینە گرفتی سەركەوتنی ئەم ڕێگا هەورازە سەختە بێ كۆتاییەن.. بەڵام كاتی دوودڵی نیە.. بەفرەكە چاك ئەبارێ و فریا نەكەوم رێ ئەگیرێ. لۆریم خستەوە ئیش، ئۆتومبێل بە نابەدڵی سەرئەكەوت، لێوی خۆم گەست، بێ خاوبونەوە ئەو پێچە بەدەورە سەرەو ژورەم پێچ لەدوای پێچ ئەبڕی تا سەركەوتم. ئێستا سەرەو لێژێكی كووڕە و دوای ئەوە ڕێگاكە تەخت ئەبێتەوە تا ئەگاتە لۆفەی پێش دووڕیانەكەو ئیتر دوایین بەشی دەربەندەكەیە. ناڕەحەت چومە خوارەوە. لە ڕێگا تەختەكەدا كە ماوەی چوار كیلۆمەترە، خێرایم زیاد كرد.. گوڕم بەستەوە.. بەهەمان خێرایی بەهەورازەكەدا هەڵگەڕام. ماوەیەك سەركەوتم و گوڕم نەما. لۆری بە نائومێدییەوە خاو ئەبوەوە.. گێڕەكەم دا بەدوو.. دوایی هاتمە یەك. كەمەكەم گرت و پاڵم دایەوە. لە نێوان دوو خێڵە هەورەوە ئەستێرەم ئەدی ئەدرەوشانەوە. مەكینە نەیتوانی یەك بستی تر لۆری ڕابكێشێت، تایەكان لە شوێنی خۆیان ئەخولانەوە.. پێم قەپات كرد، بەدەنگێك كە دەنگی خۆم نەبوو هاوارم كرد:

— ئادەی.. یەك تۆزی تر خۆ ڕاگربە !.

نركەو ناڵەی مەكینە بو بە لەرزین تەپەتەپ و ترپ كوژایەوە. لۆری بە هێواشی هاتە دواوە.. هەرچەندم كرد برێك نەیگرت..بەلەسەبوو.. لۆری نیشتە سەر عەرەبانە.. لە پڕ خۆیكێشا بە تاوێرێكدا و وەستا. دەرگاكەم كردەوەو دابەزیم:

- ئەی نەفرەت ! .دەبخۆدەی ! .

سەیرئەكەم عەرەبانەكەم كەوتۆتە كەندێكەوە.. ئێستا هێز نییە بتوانێت دەری بێنێت. بێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت مەكینەكەم خستەوە ئیش.. تەكانم دا بۆ پێشەوە.. تایە وەكو شێت هەڵئەسوڕان و چنگیان لەزەوی گیر نەئەبوو.. لۆری هەڵپەی كرد و تەقەلای دا لەجێی خۆی نەجولا.. بازم دایە خوارەوە و ڕامكردە دواوە بۆلای عەرەبانەكە، پێچكەكانی لاڕێكەیان كەندڕ كردبوو و تێی كەوتبون. ئێستا قوڕی كوێ بكەم بەسەرما؟ ! . بێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت لە داخا لێوی خۆم گەست، شانم دایە بەر عەرەبانەكەو پاڵم پێوەنا.. نەجوڵا، دوایی ناوچەوانم و هەردوو لەپی دەستم نا بە ئاسنە ساردەكەوەو وەكو گا بۆڕاندم.. پاڵم نا، قاچم خزا، شان و ملم لەعەرەبانەكە توند كرد.. دەستم تەزی.هەر ووتم بەڵكو عەرەبانەكە بگێڕمەوە سەر ڕێگاكە.. ئارەقم كرد.. سەرم دایە ژان. دوای ئەوەی هێزم لێ بڕاو هیوا بڕاو بووم، لەپەو ڕوو لەسەرجادەكە خۆمدا بە زەویدا و لە داخا دەستم كرد بە گریان. لە قوڕو بەفرەكەدا خۆم ئەتلاندەوە.

هەستام لارە لار چومە پێشی لۆریەكە و لەسەر پێشەكەی دانیشتم. لە دورەوە دەنگی ئۆتومبێلێك هاتە گوێم. لەسەرەتای هەورازەكە تیشكی دووگڵۆپ ئەو ناوەیەن كێومالْ ئەكرد. من نازانم ئەو شۆفێرە كێیەو بۆكوێ ئەچێ، بۆبەم شەوە هاربوە ! . ترسام وەكو ئەوەی ئەو دوو گڵۆپە بگەنە لام پەلامارم ئەدەن و ئەمگرن، بەپەلەوەكو دز ڕامكرد قولاپەكەم لێ كردەوەو سیمەكەم فڕێ دایە گوێ جادەكە. خۆم هەڵدایە ناو لۆریەكە. عەرەبانەكەم لە چاڵەكەدا بەجێهێشت و بۆی دەرچووم.. ترسێكی نادیاری بەهێز دایگرتبوم، بەدرێژی ئەو ڕێگایە وام هەست ئەكرد عەرەبانەكە دوام كەوتوەو خەریكە ئەمگرێت.. وەكو —با— ئەڕۆیشتم بێ ئەوەی وەربگەڕێم، چونكە چاویشم بنوقاندایە ڕێگاكەم لەبەر بوو. دەمەوبەیان گەیشتمە وێستگەی دەربەندەكە.. بێ ئەوەی هۆشم لای خۆم بێت بەهەردوو دەست لەدەرگاكەم دا. دەرگا كرایەوە.. بێ ئەوەی سەیری ئاسیل بكەم چومە ژوورەوە. لەتەوقی سەرمەوە تا بەری پێم لە قوڕو لیتەدا بوو، بەهەناسە بڕكێوە لەسەر شتێكی تەڕ دانیشتم، كۆمەڵێك جلی شۆڕاو لەسەر كورسیەكە بوو لەژێرما.. دەستم كرد بە گیرفانما بۆ جگەرەیەك ئەگەڕام سویچی لۆریەكەم هاتە دەستم، تا دەستم گرتی فڕێم دا.. سەرم خستە نێوان هەردوو ئەژنۆم. بە پیسی و پۆخڵی و تەزیوی كپ بووم. ئاسیل بە هێواشی سویچەكانی هەڵگرتەوەو خستیە سەرمێزەكە و بە هێواشی ووتی:

- خۆت ناشۆیت؟.. لە ئێوارەوە ئاوم گەرم كردوە.

سەرم هەڵبڕی ئاسیل وەكو ڕوا بێت لەبەردەمما وەستابوو، تەنیا كراسێكی لەبەردا بوو، باسكە ناسكەكانی لەسەر سنگی گرێ دابوو، چاوە خەواڵوەكانی بە ترس و تاسەوە تێیان ئەڕوانیم. بەدەنگێكی نامۆی بێ تامەوە ووتم:

– عەرەبانەكەم لە دەربەندەكە بەجێهێشت.

- عەرەبانە چی‌یە ؟.

بەگرژییەوە ووتم

– سەوزە كاڵە ژمارە 2– 38 كە.. ئەوەی دزیم.. ئەزانیت؟ دزیم!. ئاسیل بە ئەسپایی، هـا، یـەكی لـەدەم دەرچـوو.. لەسـەر قەرەوێڵكـە دانیشت.

–جا بۆچی؟!.لە حاڵی نەبونەكەی پەست بووم.

– چی.. بۆچی؟ ویستم بەعەرەبانەوە لەدەربەندەكە بدەم و بیرۆكەكەم بسەلمێنم.. تێ گەیشتی؟ بـەڵام بـۆم سـەرنەكەوت و ئـابڕووم چـوو. جارێكی تر دەم و چاوم خستەوە ناو هەردوو لەپم، هەردووكمان تاوێك بێ دەنگ بووین. لـەپڕ ئاسـیل بـەگورجی هەسـتایە سـەرپێ و دەسـتی كرد بەخۆ گۆڕین، بە توڕەیی و نازێكەوە ووتی:

- ئەی بۆ دانیشتویت ؟.

لەژێر لێوەوە وتم ئەی چی بكەم؟..

بگەڕێرەوە بۆ بنكەكە.

–چۆن بەبێ عارەبانەكە ؟.

– بۆیان باس بكە و تێیان بگەیەنە. بەژوورەكەدا ئەهاتم و ئەچووم، بە توڕەییەوە ووتم:

–چۆن وا ئەكەم.. بەچ ڕویەكەوە عەرەبانەكـە ڕابكێشـمەوە بـۆ گـەراج!. بچـم پێیـان بلـێم داوای لێبوردنتـان لێ ئەكـەم.. توسـەری خۆتـان بمبەخشن!.. من هەڵە بووم.. لەبەردەمیاندا چۆك دابدەم و بپاڕێمەوە. ناتوانم. چییان لەدەست دێ بابیكەن، بەخەیاڵما نایەت.

لەدەنگە دەنگی من كوڕەكەمان هەستا، دەستی كرد بە گریان. ئاسیل كردیە باوەشی، بەڵام خـراپتر ورگـی گـرت، لـەپڕ ئاسـیل بـە هێمنـی بەڵام بە بڕواوە ووتی:

– تۆ بێ دەسەلاتیت!.

–چی ؟!. بێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت دەستم هەڵبڕی و یەك مستەكۆڵەم بۆداهێنایەوە بـێ ئـەوەی دڵـم بێـت لێی بـدەم.. چـاوە گـەورەو كراوە ڕاماوەكانی ڕایان وەستاندم و لە خەرمانەی ڕەشاییەكاندا شێوەی توڕەو ترسناكی خۆم بینی.. بە پاڵێـك تـەكم پـێ دایـە لاوە و چـومە دەرەوە و دەرگاكەم لەدوای خۆمەوە توند پێوە دا.

خۆر لە قوژبنێكی هەیوانەكەدا كشكەڵەی كردبوو، لەبەر ڕوناكی خۆرە ساواكە ڕوداوەكـەی دوێنـێم تـاریكتر و نالـەبارتر و بـێ چارەسـەر تـر ئەهاتە بەرچاو. ئالەم چركە ساتەدا هیچ چارەسەرێكی ترم نەدی ئەوە نەبێت بارەكەم بگەیەنمە شوێنی خۆی، ئیتر نازانم دواتر چی ئەبێت؟.

لە گەڕانەوەدا نەچوومە ماڵەوە، لەبەر ئەوە نا كە لەگەڵ ئاسـیلدا شـەرم كـردوە بـەڵكو نەمئەویسـت نـە كـەس بمبینێـت و نەكـەس ببیـنم و نەبزانم چۆن ئەجولێنەوە.. لەم حاڵەتانەدا ئەمەوێت لەگەڵ خۆمدا بە تەنیا بم، نامەوێت دڵتەنگی خۆم نیشانی خەڵك بدەم. خەفەتی منیان بـۆ چی‌یە؟!. هەرچیەك هات شانی بدەرە بەر پێش ئەوەی تاڵاوەكەی بچێژیت.

لە دەربەندەكە دا ئەو شەوەی سەفەرەكەم لە میوانخانەی سەر ڕێگاكەدا بردە سەر، لە خەوما بەدوای عەرەبانەكـەدا ئەگـەڕام. لـە ڕاسـتیدا خەو نەبوو بەڵكو مۆتەكە بوو. شوێنی لۆریەكەم ئەبینی بەڵام هـیچ ئاسـەوارێكی عەرەبانەكـە دیـار نـەبوو، ئەتلامـەوە و ئـەموت ئـەبێ چـی لێ هاتبێت ! ئەبێ كێ دزیبێتی؟!. كە گەڕامەوە بەڕاستی لەو شوێنەدا نەمابوو. دوایی زانیم عەلی بەگ ڕایكێشاوەتەوە بۆ بنكەكە.

بۆ بەیانی گەڕامەوە هەواڵێكی عەرەبانەكە بزانم، ئاوێنەیەكی بچكۆلە لەژوور سەرمەوە بوو كە سەیری خۆمم كرد ڕەش داگیرسـاوم، بێـزم لـە خۆم ئەكردەوە.ژیان لەبنكەكەدا وەك هەمیشە ئەچوو بـەڕێوە جگـە لـەمن، وەكـو هـەرگیز لێـرە كـارم نـەكردبێت، بەدڵـە ڕاوكـێوە لۆریەكـەم گەیاندە دەروازەكەو بێ دەنگ چومە گۆڕەپانەكەوە.. لە سوچێك لەوسەرەوە دوور لە گەراجەكە ڕاوەستام، یەكسەر دانەبەزیم بـەڵكو چـاوێكم

بەو ناوەدا گێڕا. خەڵکەکە لە ئیش وەستان و سەیریان ئەکردم. ئاخ.. خۆزگە ئێستا پێچم ئەکردەوەو تا چاو برکات پێم پێوە ئەنا، بەڵام ناکرێت ئەوە بێتەدی. گوڕوتینم دایە بەرخۆم و دابەزیم. گۆڕەپانەکەم بەرەو نوسینگەی هاتوچۆ کە بڕی، هەوڵم ئەدا ئاسایی و هێمن دیاربم بەڵام لە ڕاستیدا وەکو تاوانبارێك بەبەردەم ڕیزێ سەربازدا بڕوات وابووم، ئەمزانی هەمووان چاوی ڕق و داوەشینیان تێبڕیوم. کەس قسەی لەگەڵ نەکردم و کەس سڵاوی لێ نەکردم.. منیش لە جێی ئەوان بومایە هەروام ئەکرد. لەبەردەرگای نوسینگەکە هەڵتوتم، بەوسەرسمە دڵیشم ڕاچەنی، کادیچام لەبیرچوبو توشی چی نارەحەتی و گێژاوێکم کردبوو! لە ڕاڕەوەکەدا دیوارنامەیەك ڕووبەڕوو بەرامبەرم بوو کە ناوی (هەورە بروسکە) بوو، لەبارودۆخی تایبەتدا دەرئەکرا، بەخەتێکی درشت لێ نوسرابوو (شەرمەزاریی)، لەژێر ووشەکەشدا وێنەی عەرەبانە وەرگەڕاوەکە دروست کرابوو. ئاوڕم دایەوە دەم و چاوم سور هەڵگەڕا، وەك زڵلەیەکیان دابێت لە پەنا گوێم. خۆم کرد بە ژووری نوسینگەی هاتوچۆکەدا، کادیچا بە تەلەفۆن قسەی ئەکرد، کە چاوی بەمن کەوت تەلەفۆنەکەی دانا

— ها بگرە!. پسوڵەی گەشتە شومەکەم فڕێ دایە سەر مێزەکەی.

کادیچا بەدڵشکاوییەوە سەیرێکی کردم. لەدڵی خۆمدا ووتم خۆزگە نەتوڕەئەبوو نە ئەگریا.. هەر لە دڵی خۆمدا لێی پاڕامەوە (دوایی)، لە جێیەکی تر.. ئێستانا. تێگەیشت و هیچی نەووت. بەسەرگزییەوە لێم پرسی:

- بووبەفەرتەنە ؟!.

کادیچا بەسەر لەقاندن ووتی بەڵێ.

بۆئەوەی ورەی بدەمە بەر، لە نێوان دانەکانمەوە ووتم:

— هیچ نییە !. ووتی:

- ئیتر بارت پێ بارناکەن!.

بە پێکەنینێکی گاڵتە ئامێزەوە پرسیم:

— بارم پێ بارناکەن ؟ هەربەیەکجاری ؟!.

— ویستیان هەر بەیەکجاری دەرت بکەن و بتکەن بە فیتەر، بەڵام برادەران تکایان بۆ کردیت و لەبەشی هاتوچۆی ناوخۆ دایاننایت.. بچۆ بۆلای سەرۆك، وتی کە هاتەوە باچاوم پێی بکەوێت.

—ناچم! با خۆیان بڕیاری چی ئەدەن بیدەن، ئیتر دەربەستی ئەم کارە نایەم. هاتمە دەرەوە، سەرم دانەواندبوو.. کەسێك هاتە بەردەمم، ویستم خۆمی لێ لابدەم بەڵام عەلی بەگ ڕێگاکەی پێگرتم

— ڕاوەستە مەڕۆ.. ترنجاندمیە قوژبنێك و چاوی بڕییە چاوم، بە چپەیەکی بێزاری تاڵ پێی ووتم:

— ویستت چی بسەلمێنیت قارەمان! سەلماندت چ پیاوێکیت؟!.

— بەهیوای ئەوە نەبووم.

— درۆ ئەکەیت.. ویستت خۆت بنوێنیت! هەر خۆت بەشت بزانیت.. تا سەرت لەخۆت شێواند. ئەمجا بڕۆ بیسەلمێنە ئەتوانیت بەعەرەبانەوە دەربچیت..کەرە! بێ مێشك !.

ئەم ووشانە بەس بوون بۆ هەریەکێکی تر کاڵەك بەئەژنۆ بشکێنێت و پەشیمان بێت. بەڵام لای من تازە هیچ.. کەتنەو کردومە!. هیچ تێ نەگەیشتم ئەوە نەبێت بەخۆڕایی سوکایەتی و سەرزەنشت ئەکرێم.. من بێمێشکم و هەر خۆم بەشت ئەزانم و ئەمەوێت خۆم بنوێنم.. شتی وا ڕاست نیە!

عەلی بەگم لادایە لاوەو ووتم

- وازم لێ بێنە.. تاقەتم نییە.

هاتمە دەرەوەی فەرمانگەکە. ڕەشەبایەکی سارد گێژەڵوکەی بەبەفری گۆڕەپانەکە ئەکرد. ئەوانەی بەلامدا ڕەت ئەبون بەلاچاو سەیریان ئەکردم. ئەبوایە چیم بکردایە؟!. هەردوو دەستم خزاندە گیرفانەکانم و روومکردە دەرگای دەرەوە. بەفرەکە لەژێر پێمدا خرمەخرمی بوو، قوتولەیەکی بچکۆلە کەوتە بەرپێم، بەهەموو هێزم شەقێکم تێهەڵدا بۆ سەر جادەکە، بەدوایدا لە دەروازەکە چوومە دەرەوە. بەدرێژی ئەو ڕۆژە بەبێ هیچ نیازێك بەشەقامەکانی بەندەرێکی چۆڵ و هۆڵ و سارد و سڕا سوڕامەوە. دەریاچەی (ئیسیك — کوڵ) ئارام نەبوو،

كەشتیەكانی بەندەرەكە وەك سەرخۆش بەمدیوەو دیوا ئەكەوتن. سەرەنجام كەوتمە مەیخانەكە. چـومە سـەر مێزێـك كـە شوشـەیەك ڤۆدگـای لەسەر بوو، كەمێكی لێ خورابووەوە، لەگەڵ دەفرێك مەزە. یەكەم پێك سری كـردم، بـە گێژیـەوە سـەیری قاچـەكانم ئـەكرد، لـەپڕ گـوێم لـە دەنگێك بوو تۆزێك بەگاڵتە پێكردنەوە پێشوازی لێ كردم.

—ئەوە بۆ وا تەپیویت!.. پاڵەوان؟.

بەناڕەحەت سەرم هەڵبڕی، كادیچا بوو...

– ئەڵێی تاقەتت نیە بە تەنیا بخۆیتەوە ؟!. بەزەردەخەنەوە وتی و لەسەر كورسیەك لەنزیكمەوە دانیشت، ئینجا ووتی:

– ئەڵێی چی بەیەكەوە بخۆینەوە ؟. كادیچا دوو گڵاس ڤۆدگای تێكرد و یەكێكیانی لێ نزیك كردمەوەو وتی:

- بگرە، بەمەكرەوە چاوێكی لێ داگرتم وەكو بەتایبـەتی تـەنیا بۆئـەوە هـاتبین، دابنیشـین و بەیەكـەوە بخۆینـەوە. بەغەمبارییـەوە لـێم پرسی: ئەوە تۆ بۆئەوەندە دڵت خۆشە ؟!..

ئەی خەفەت لەچی بخۆم ئەلیاس! من كە لەگەڵ تۆدا ئەبم گوێ نادەمە هیچ شـتێك.. ئـەمزانی تـۆش وایـت!. پێكـەنینێكی هێـواش پێكـەنی، پێكەكانی دا لەیەك و بە دوو چاوی پڕ لەناز و ئارەزووەوە سەیری كردم. خواردمانەوە، جگەرەیـەكم داگیرسـاند، وەكـو تاوێرێـك لەسـەر سـنگم لابرابێت، ئەمرۆ بۆ یەكەم جار پێكەنیم. دەستێكی كادیچام گوشی و پێم ووت: بەڕاستی چاو قایمیت!.

هاتینە دەرەوە سەر جادەكە. رۆژ ملی شكاندبوو، بایەكی شێت و وێت لەدەریاچەكەوە ئەهات و پەلاماری درەخت و دارتەلەكانی ئەدا، كادیچا بەدڵسۆزییەوە ملیوانەكەی بۆ هەڵدامەوەو قۆڵی كرد بەقۆڵما، بەهەست كردن بە تاوانباری و پێزانینەوە پێم ووت:

من تاوانبارم بەرامبەر بە تۆ كادیچا.. بەڵام ناهێڵم كەس زیانت لێبدات، من بەرپرسیارم.

وەڵامی دایەوە: واز لەوە بێنە گیانە خۆت ناڕەحەت مەكە، من بەوە ئازار ئەچێژم تۆ بەخۆڕایی خۆت بێتاقەت ئەكەیت.. منیش جاران وابـووم، لەگەڵ ژیاندا بڕۆ.. چەند ئەتوانی لێی بخۆ! ململانێ لەگەڵ چارەنوسدا مەكە.

بەرپەرچم دایەوەو وتم: ئەوە ئەكەوێتە سەر چۆنێتی تێڕوانینت بۆ ژیان. تۆزێك بیرم كردەوە ووتم: لەوانەیە تـۆ ڕاسـت بكـەیت. گەشـتینە ئـەو ماڵەی كادیچای تیا ئەژیا، دەمێك بوو بەتەنیا لەوێدا بوو، لەبەر هەر هۆیەك بێت لەگەڵ مێردەكەی جیابوبونەوە. كادیچا ووتی:

- باشە وا گەیشتم.

ئەو خۆی خەڵافاند و منیش نەڕۆیشتم، وەكو هێزێك هەریەكەمان بەلای ئـەوی تـردا ڕابكێشـێت. لـەو چـركە سـاتەدا نەمئەویسـت بڕۆمـەوە بـۆ ماڵەوە. حەقیقەت شیرینە، بەڵام زۆر جاریش ئەوەندە تاڵە مرۆڤ بێ ویستی خۆی خۆی لێ لائەدا. كادیچا پرسی:

—بیر لەچی ئەكەیتەوە گیانە؟.. لەوەی ڕێگات دورەو ماندویت؟.

—ڕاستە، بەڵام هەرچۆنێك بێت ئەگەم.. لای تۆم خۆش. تەوقەم لەگەڵ كرد. ووتی: ئۆی! دەستت تەزیوە، باگەرمت بكەمەوە.

دەستی كردم بە ژێر پاڵتۆكەیدا و توندی كرد لە سنگی.. نەموێرا دەستم ڕابكێشمەوە.. نەموێرا بەرهەڵسـتی ئـەو دڵسـۆزییە گەرمـە بكـەم. دڵی لەژێر دەستمدا لێی ئەدا، وایلێ ئەدا وەكو داوای ئەو شتە بكات كە دەمێكە بەهیوایەتی. من سەرخۆش بـووم، بـەڵام بەوڕادەیـە نـا ئاگـام لەخۆم نەبێت، لەسەر خۆ دەستم دەرهێنا. كادیچا وتی ئەڕۆیت ؟.

– بەڵێ.

– بە بێوەی!.

هەناسەیەكی هەڵكێشاو بەپەلە خۆی كرد بە ژووردا و دەرگاكە پێـوەدرا، منـیش ملـی ڕێـم گـرت، بـەڵام دوای چـەند هـەنگاوێك وەسـتام، بـێ ئەوەی بزانم ئەوە چۆن هات بەسەرما جارێكی تر گەیشتمەوە بەردەرگاكە. كادیچا چاوەڕوانم بوو، خۆیدا بەسەر شانمدا و دەستی كردە ملـم و دەمی نایە ناو دەمم. چپاندی بەگوێمدا.

– گەڕایتەوە؟!.

دەستی گرتم و بردمیە ژوورەوە. شەو بەئاگا هاتم، تا تاوێكی باش نەمئەزانی لە كوێم، سەرم ژانی ئەكرد، لەپاڵ یەكدا ڕاكشابووین، كادیچا بـە نیوە ڕوتیی، گەرم و نەرم پێمەوە نوسابوو، سەری لەسەرشانم بوو، بە ئارامی هەناسەی ئەدا، ویستم خێرا هەستم و بەپەلە بـڕۆم. جۆڵایـەوە، بێ ئەوەی چاوی بكاتەوە باوەشی پیاكردمەوەو بە چپە لێم پاڕایەوە:

— مەڕۆ. ئینجا سەری هەڵبڕی و لە تاریکیەکەدا چاوی بڕیە چاوم و بەچپەیەکی پچڕ پچڕ ووتی:

- ئیتر بێ تۆ ناژیم تۆ.. بۆمنیت.. تۆ هەمیشە هی من بوویت، لەوە زیاترم ناوێت.. کە تۆ خۆشت بوێم ئەلیاس.. هیچی تر نازانم.. و هەرگیز وازت لێ ناهێنم.. تێم ئەگەیت؟ هەرگیز کۆڵت لێنادەم.

کادیچا دەستی کرد بەگریان و فرمێسکەکانی هەڵئەوەراندە سەر دەم و چاوم. نەڕۆشتم، تا بەیانی بەیەکەوە نوستین. کە خەبەرمان بووەوە حەوشەکە ڕوناك بوبووەوە، بەپەلە جلەکانم کردە بەرم. ترس و ساردییەکی ناڕەحەت دڵیان ئەگوشیم. بەدەم ڕێگاوە پاڵتۆ فەروەکەم لەبەرم هەڵکێشا، بەخێرایی حەوشەکەم بڕی و بەپەلە لە دەرگاکە چومە دەرەوە و خۆم گەیاندە سەر شەقامەکە.. لەپڕ لەگەڵ کابرایەکدا کە شەپقەیەکی پانی سوری کەوڵە ڕێوی لەسەردابوو ڕوومان تەقی بەیەکدا.. ئاخ! خۆزگە گوللە بوایەو بچەقیایەتە هەردوو چاوم. جانتای بوو، ئەچوو بۆسەرکار، ماڵەکەی لەوناوەوە نزیك بوو. تۆزێك هەردووکمان ووشك بوین و خۆم وا نیشاندا کەنەمدیوە، دەستبەجێ لامداو پەلەم کرد بگەمە بنکەی لۆریەکان. جانتای لەدوامەوە بەردەوام بە ماناوە ئەکۆکی، بەردەوام گوێم لە شەختەکە بوو لەژێر قاچەکانیدا ئەشکا، بەمەسافەیەك نەکەمی ئەکرد نەزیاد. بەوجۆرە دوابەدوای یەك گەیشتینە بنکەی لۆریەکان.

بێ ئەوەی سەر لەگەراج بدەم یەکسەر چووم بۆ کارگێڕیی. لە ژوری سەرۆکی ئەندازیاران کە هەمیشە بەیانیان بۆ ماوەی پێنج دەقیقە کۆبونەوەی تیا ئەکرێت، دەنگە دەنگێك ئەهات، بەڵام بەرز و گەرم نەبوو.. چەند حەزم ئەکرد بچمە ژورەوە و لەسەر قەراغی پەنجەرەکە دابنیشم قاچ بخەمە سەر قاچ و جگەرەیەك بنێم بەلا لێومەوەو گوێ لە قسەو ڕاوبۆچونی شۆفێرە دڵسۆز و بێ کینەکان بگرم. هەرگیز بەبیرمدا نەئەهات ئەمە ئاواتێك بێت و بۆمرۆڤ نەیەتەدی، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا پرکێشیم نەکرد بچمە ژوورەوە، ئەوەش بەڕای خۆم ترسنۆکی نەبوو بەڵکو من هەمیشە دەمارێکی کەللە ڕەقی و مەلابەزێنی و شت بێ بایەخ گرتنم تیا بووە.جگە لەو شڵەژان و دڵەڕاوکێیەی دوای بەسەر بردنی شەوێك لەگەڵ کایچا دا بەسەرم هاتبوو. خەڵکیش وەکو دیار بوو هیشتا کۆڵیان نەدابوو و لەپشت هەموو دەرگاکانەوە هەر باسی من بوو. گوێم لێ بوو یەکێك هاواری ئەکرد:

— ئەی هاوار ناکرێ! ئەوە، ئەبێت بدرێتە دادگا.. ئێوەش ئەوانەی پشتگیریی لێ ئەکەن و پێشنیارەکەی بەڕاست ئەزانن، پێویستە بەخۆتاندا بچنەوە.. ئەگەر شۆفێر بوایە عەرەبانەکەی لە دەربەندەکەدا بەجێ نەئەهێشت. دەنگێك پێی بڕی: بەڕاستی ئێمە پێشتر زۆر لەوجۆرە کەسانەمان دیوە، بەڕاستی ئەوە دڵسۆزییە.. ویستی بە هێمنی و بەدزییەوە سەری بنکەکەمان بەرز بکاتەوە و خەڵات بکرێ بەڵام سەری نەگرت. قرەقریان کرد و.. ووتوێژیان کرد. بەڵام من نەمئەویست لەپشت دەرگاکەوە گوێ هەڵبخەم، لەبەر ئەوە دوور کەوتمەوە. گوێم لەدەنگی قسەکردن بوو لەدوامەوە. لەناودەنگەدەنگی مناڵاندا کەیارییان ئەکرد عەلی بەگ بەدەم ڕۆیشتنەوە بەبایەخەوە ئەیویست شتێك بۆ شۆفێرێك بسەلمێنێت:

— ئەتوانین لەبنکەکە لای خۆمان برێك بۆ عارەبانەکە بکەین، کارێکی ناڕەحەت نییە.. ئەرێ ئەوە ئەلیاس نی یە؟. بانگی کردم

—ئەلیاس مەڕۆ.

نەوەستام. ڕووم کردە گەراجەکە. عەلی بەگ پێم گەیشت و لە دواوە شانی ڕاکێشام.

- ماڵیان بەقوڕ بگیرێت! گیانم دەرچوو تا قەناعەتم پێکردن، خۆت ئامادە بکە ئەلیاس.. ئەتەوێت بەیەکەوە لەسەر یەك لۆری کاربکەین، ها! لەسەفەرێکی ئەزمونیدا بەعەرەبانەوە؟.

زۆر پەست بووم.. بیری کردۆتەوە بۆئەوەی ڕزگارم بکات، وەکو هاوڕێیەکی دەستە پاچەو دەستەمۆ دوای خۆیم بخات!. دەستیم لەسەر شانم لابرد.

—خۆت و عارەبانەکانت بڕۆن بۆ....

— تۆ بۆئەوەندە ناحاڵیت ؟ هیشتا تۆ ئەبوڵێنیت؟!.. ئەوە بەڕاست لەبیرم نەبوو (فۆلۆدیاشیریایف) هیچی پێ نەوتیت؟.

— نەء، نەمدیوە.. بۆ؟.

—چۆن بۆ؟!..دوێنێ شەو لەکوێ بویت؟! ئاسیل هاتبوە سەرجادەکەو هەواڵی لە شۆفێرەکان پرسیبویت.. زۆر بۆت ناڕەحەت بوبو، تۆش..؟

قاچەکانم هێزیان تیا نەما، لاشەمیان بۆ هەڵنەئەگیرا، ئەوپەڕی بێزم لەخۆم ئەهاتەوە، حەزم ئەکرد لە وێدا لە جێی خۆمدا بمرم.

عەلی بەگ قۆڵی گرتم و بۆی باس ئەكردم عەرەبانەكان چۆن كەرەستەی پێویستی زیادەیان لێ ئەبەسترێ. جانتای لەولاوە وەستابوو، گوێ لێ گرتبووین.. قۆڵم ڕاتەكاند و ووتم: وازم لێبێنە !تۆ شەیتان ڕای سپاردویت بۆلای من؟.. بەسە من پێویستم بەعەرەبانە نییە، لەگەڵ تۆشدا كارناكەم.. تێگەیشتی ؟!.عەلی بەگ دەمو چاوی دا بەیەكدا

—تۆ یەكەم كەس بویت ئەم كارەت دەست پێكردوو تێكەوتیت!.. ئێستاش تۆ یەكەم كەسیت لێی ڕائەكەیت.. وانییە؟.

— ئارەزووی خۆتە، چۆنی لێك ئەدەیتەوە لێكی بدەرەوە. ڕومكردە لۆریەكەم و هەردوو دەستم ئەلەرزین، نەمئەتوانی بیر لە هیچ شتێك بكەمەوە، لەبەر هەرهۆیەك كە خۆشم نازانم چی بوو بازم دایە چاڵێك لەژێر ئوتومبێلەكەداو سەرم نا بە دیوارە خشتە ساردو سڕەكەوە. دەنگیك لەپەنا گوێمدا بەچپە ووتی : گوێ بگرە ئەلیاس. سەرم هەڵبڕی: ئەمەیان كێیە؟. سەیرم كرد جانتای یە، بەشەپقە سورەكەیەوە وەكو قارچك هەڵتۆقیبێت لەسەر كەناری چاڵەكە دانیشتبوو، بە دووچاوی بچكۆلەی مەكراوییەوە تیێ ئەڕوانیم.

— دەستت خۆش بێ ئەلیاس چاكت پێ كرد!.

— بەكێ؟!.

- بە عەلی بەگ.. ئەو كارمەندە گورج و گۆڵە!!. ئەو داهێنەرە!.

لەپڕ وەكو دەمی چوبێتە كلیلە یەكسەر بێ دەنگ بوو.

—جاتۆ كارت بەوە چییە؟!.

كارم بەوەوە ... بێ گومان تۆ ئەزانیت ئێمە عەرەبانە گرنگ نییە بەلامانەوە، تۆ ئەزانیت ئەم كارانە دوایی چۆن ئەكەوێتەوە، تێكڕای كاركردن زیاد ئەكات و ماوەی گەشتەكان كورت ئەكاتەوەو دوایی ئەبێت هەموان وابكەین.. بەوجۆرەش كرێی گواستنەوە بۆهەر كیلۆمەترێك كەم ئەكەنەوە.. كەس نایەوێت زیان لە گیرفانی خۆی بدات.. شانازی و سەربەرزییە بۆ تەنیا ڕۆژێك!ئەی دوای ئەوە چیمان دەست ئەكەوێت؟!. لۆمەی تۆ ناكەین.. هەر بەردەوام بە لەسەر ئەو هەڵسوكەوتەت. چەند بۆم كرا بەهێمنی لێم پرسی

— مەبەستت چییە لە ئێمە؟!.. مەبەستت خۆتە؟.

جانتای چاوەكانی پرتەپرتێكیان كرد:

—من هەر خۆم نیم.

—تۆ درۆ ئەكەیت! ئەسپێی كراسی كۆن.. من بۆسەر شۆڕی تۆ ئەو عارەبانەیە هەر ڕائەكێشم.. قوربانی ئەدەم بەخۆم، بەڵام ئاواتەكەم ئەهێنمە دی..ئێستاش لاچۆ لەبەر چاوم !دوایی بەچاوی خۆت ئەیبینی. جانتای بەڕقەوە ووتی:

—زۆر مەمترسێنە، من ئەزانم تۆ چەند پاكیت.. بۆمەسەلەی دڵدارییەكەش پێت ئەڵێم، بەردەوام بە مادام......

بەهەموو هێزم نەڕاندم: ئاوەرە خوێڕی !. دەستم نایە ژێر چەنەی و تا هێزم تیابوو پاڵێكم پێوەنا. لەبەرئەوەی لەسەر كەناری چاڵەكە دانیشتبوو كەوت بە پشتاو كلاوەكەی گلۆربوەوە. لەچاڵەكە هاتمە دەرەوەو پەلامارم دا، بەڵام توانی ڕاست بێتەوە و هەستێتە سەرپێ، خۆی هەڵدایە ئەو لاوەو بەو ناوەدا ئەیشیڕاند : داوێن پیس!.. دز! ئەوە پەلامارم ئەدەیت؟.. بەسەرتەوە ناچێت..خەریكی ئاژاوە و دووبەرەكی ئەنێیتەوە؟!.

لەهەموو لایەكەوە خەڵكەكە ڕویان تێكردین، عەلی بەگیش بەڕاكردن هات.

—مەسەلەكە چییە.. ئەوە لەسەر چی لە جانتاییت داوە ؟!.

جانتای هاواری كرد: لەسەر حەقیقەت، لەسەر ئەوەی لەڕوی خۆیدا ووتومە: خۆی عەرەبانەكەی دزی و لەدەربەندەكە وەریگێڕاو بەزمەكەی دروست كرد.. كەچی كە خەڵكی تر ئەیانەوێت بەدڵسۆزیی هەڵەكانی ڕاست بكەنەوە پەلاماریان ئەدات.. بەڵام تازە ئەوە بەكاری نایەت.. سەرشۆڕی بۆماوەتەوە.

عەلی بەگ بەڕەنگی هەڵبزڕكاوەوە ڕوی تێكردم، لەداخا نەیئەتوانی بەجوانی قسە بكات. پاڵێكی نابەسەر سنگمەوە.

—ناپیاو لەسنوری خۆت دەرچویت.. ئەتەوێت تۆڵەی ڕوداوەكەی دەربەند بكەیتەوە؟..چش ئەو كارە ئێمە بەبێتۆ ئەیكەین .. تێگەیشتی؟!. بێدەنگ بووم. هێزم نەبوو هیچ شتێك بڵێم.بوختانەكەی جانتای بێ ئابڕوو سڕی كردم. نەمتوانی دەم هەڵبێنمەوە. هاوڕێكانم بە مۆنی سەیریان ئەكردم .

بالێرە دەرچم.. برۆم. خۆم هەڵدایە ناو ئوتومبێلەكەم و لە بنكەكە دەرم كرد. لەرێگا لامدایە كۆگایەك و تۆزێكم خواردەوە. سوودی نەبوو. جارێكی تر وەستامەو پێكێكی تەواوم خواردەوە، ئینجا بە خێراییەكی گەنجانەی شێتانە لێم ئەخوڕی.. پرد و نیشانەكانی رێگاوبان و ئوتومبێلەكانی بەرامبەرم هەموویان بەرەودواوە ئەڕۆیشتن.. ئەیاندا بەلامداو بەجێ ئەمان. دیاربوو سەرم گەرم بوبو، بەخۆم ووت:

—گوێ مەدەرە هیچ.. لە چیت كەمە؟.. كەمەی لێخوڕینە بەدەستەوەیە و بایدە، كادیچاش.. لەكەسانی تر خراپتر نییە.. گەنجەو.. جوانەو، خۆشی ئەوێیت.. لە عیشقی تۆدا ئەسوتێت و ئەتوێتەوە،هەموو شتێك لە پێناوی تۆدا ئەكات.. بێ مێشك و سپڵەو پێ نەزان!!.

ئێوارە گەیشتمە ماڵەوە. لە دەرگاكەدا وەستام. لەترێكم دا. فەروەكەم شانێكی بە پشتما شۆڕ بوبوەوە.. زۆر جار بۆئەوەی ئیسراحەت تربم لە كاتی لێخوڕیندا قۆڵی ڕاستم پیا نەدەكرد. ئەم خوەم هەر لەمنداڵیەوە لەگەڵدا بوو. كاتێك كە بەردەفرێكێم ئەكرد قۆڵی راستم دەرئەهێنا. ئاسیل هات بە پیرمەوەو لێ پرسیم:

—ئەلیاس ئەوە چیتە؟! ئینجا وەكو ڕاستیی مەسەلە تێگەیشتبێت پرسی:

—ئەوە بۆ وەستاویت ؟.. لەوانەیە ماندوبیت و سەرمات بێت، جلەكانت داكەنە. ویستی یارمەتیم بدات، بێدەنگ دوورم خستەوە. ئەبوایە بەڕەقی و توڕەیی، تەریقیی خۆم داپۆشم. بەژوورەكەدا رۆیشتم، پێم هەڵكەوت و شتێكم خست.. دەنگێكی ناسازی هەبوو. خۆم تەپاندە ناو كورسییەك.

— شتێك ڕویداوە ئەلیاس؟!. ئاسیل بەدڵەراوكێ وە سەیرێكی چاوە مەستەكانمی كرد.

-ئەی نازانیت ؟.

سەرم دانەواند، باشتر وایە نەڕوانم. دانیشتبووم چاوەڕوان بووم ئاسیل دەست بكات بەسەرزەنشت كردنم و گلەیی لە چارەنوسی خۆی بكات و ناشكوری بكات.. خۆم ئامادەكردبوو گوێ لە هەموو شتێ بگرم و پاساو بۆخۆم نەهێنمەوە. بەڵام ورتەی لێوەنەهات، وەكو لە ژورەكەشدا نەبێت. بەهێواشی سەرم هەڵبڕی، چاوم لەدەموچاوی نەبوو، ئەمزانی ئەگری، بەزەییەكی تیژ دڵی گوشیم بە نابەدڵییەوە ووتم :

— ئەزانی ئاسیل، ئەمەوێت پێت بڵێم.. ئەمەوێت بڵێم.. و بێدەنگ بووم، غیرەتم نەبوو ڕاست بڕۆم، پركێشیم نەئەكرد ئەو جۆرە مستەكۆڵەیەی تێسرەوێنم.. بەزەیم پیائەهاتەوە و ئەوەم بە پێویست نەئەزانی. بەردەوام بووم لە قسەكانم و بەرەو ئەولا ئەدوام.

—وابزانم بەم زوانە ناتوانین سەربدەینەوە لەماڵی باوكت لەئاوایی.. ئەكەوێتە ماوەیەكی تر، بەڵام ئێستا بۆمان ناكرێت. ئاسیل لەكاتێكدا فرمیسكەكانی ئەسڕی بەرەو ڕوم هات و ووتی : باماوەیەكی تر بێت.. پەلەمان چیە؟!.. تۆ ئێستا بیر لەوە مەكەرەوە ئەلیاس، ئەوە خۆی چاك ئەبێت.. باشتر وایە تۆ بیر لەخۆت بكەیتەوە، هەڵس و كەوتت ئەوەندە گۆڕاوە ئەڵێی ناتناسم ئەلیاس !!. بە بیانوی ماندوییەتی‌یەوە پێم بڕی:

—باشە من ماندوم، ئەمەوێت بنوم.

ڕۆژی دوایی لەدەربەندەكە بەودیودا عەلی بەگم بینی ئەگەڕایەوە، عەرەبانەیەكی بەدوای خۆیەوە ڕائەكێشا، دۆڵۆنی بەزاندبوو. كە بینیمی لە پێشی لۆریەكەی دەرپەڕیە دەرەوەو بەدەست ئاماژەی بۆكردم بوەستم. عەلی بەگ بەسەركەوتویی و دڵخۆشی لەگوێ رێگەكە وەستابوو، هاواری كرد:

—سلاو.. ئەلیاس دابەزە با جگەرەیەك بكێشین.

چاوم كردەوە گەنجێك لە لۆریەكەی عەلی بەگدا لە پشت كەمەی لێخوڕینەكەوە دانیشتبوو كە شۆفێری دووەم بوو، زنجیریان لەپێچكەكانی لۆریەكە بەستبوو، عەرەبانەكەش برێكی بۆ دروستكرابوو كە بە پاڵە پەستۆی هەوا كاری ئەكرد.. دەستبەجێ تێبینی ئەوەم كرد، بەڵام نەوەستام. نەخێر، كارێكی باشە سەركەوتنی بەدەست هێناوە بەڵام باواز لەمن بێنێت. عەلی بەگ تۆزێك بەدوامدا ڕایكرد، ووتی:

—ڕاوەستە!.. ڕاوەستە مەسەلەیەك هەیە لەگەڵتا باسی بكەم.. مەڕۆ ئەلیاس.. هێی شەیتان!.. ئەوە چیتە؟.

باشە... خێرایی ئوتومبێلەكەم زیاد كرد، چەند هاوار ئەكات با بیكات، من مەسەلەیەكم نییە لەگەڵیدا باسی بكەم، مەسەلەكەی من دەمێكە تیاچووە، كارێكی باشم نەكرد دۆستێكی دڵسۆزی وەكو عەلی بەگم لەكیسی خۆمدا. ئەو ڕاستی كرد لەهەموو مەسەلەیەكدا لەسەر حەق بوە، ئێستا دەرك بەوە ئەكەم، بەڵام ئەوكاتە نەمئەتوانی لێی بگەڕێم بەخێرایی و بەسانایی دەست بگرێ بەسەر ئەوەی زۆر ڕەنجم لەگەڵیدا كێشاو پێوەی ماندوبوم و خولیام بوو.

عەلی بەگ هەمیشە كابرایەكی كار پەروەر بوو، زۆر بەوردی بیری لەشت ئەكردەوە، بەڵام هەرگیز ئەوە نەبوە یەكەم كەس بێت دەربەندەكە ببڕێت، چونكە وەك من خۆی ئامادەنەبوە. كارێكی باشی كردووە لەگەڵ شۆفێرێكی تردا بە ئوتومبێلەكەی دەرچوە، ئەتوانن لەڕێگا بەنۆرە لێیبخوڕن و بەهێزێكی پتەوەوە بچن بەگژ دەربەندەكەدا، چونكە ماشێن و ویستی مرۆڤ و بازوەكانی هۆكاری كاریگەری یەكلایی كەرەوەی بڕینی دەربەندەكەن. جگە لەوەش عەلی بەگ و هاوڕێكەی ماوەی لێخوڕینی گەشتەكە ئەكەن بەنیوە. عەلی بەگ هەموو ئەمانەی ڕەچاوكردبوو، لەبرێكی لۆریەكەوە هێڵی ڕاكێشابوو بۆ تەگەرەكانی عەرەبانەكە، هەتا ئەوەشی لەیاد نەچووبوو زنجیر لە پێچكەكانی لۆریەكەش ببەستێ. بەگشتی هەموو چەكێكی ئامادەكردبوو ئەوجا چووبوو بەگژ دەربەندەكەدا. نەهاتبو خۆی بداتە دەست قەزاو قەدەر. شۆفێرەكانی تریش چاویان لەعەلی بەگ كردو دەستیان كرد بە ڕاكێشانی عەرەبانە بەدەربەندەكەدا، بەڵام(سەرەتا) هەمیشە چاوگی هەموو سەركەوتنێكە.

لەوماوەیەدا ژمارەی لۆریەكان زیاد كران و هاوكاریی لە بنكەكانی نزیكمانەوە ڕەوانە كران. لەماوەی دە ڕۆژ زیاتردا شەو و ڕۆژ ئەو جادەیە بوبوبە شارە مێرولە. بەكورتی داواكاریی بازرگانە چینیەكان لەپاڵ هەموو گرفتەكاندا لەكاتی دیاری كراوی خۆیدا جێبەجێكراو بەڵێنی خۆمان بردە سەر.

منیش لەوكارەدا بەشدار بووم، ئێستاكە بەهێمنی ئەمەت بۆ ئەگێڕمەوە: چەند ساڵێك بەسەر چوەو هەموو شتێك جێگیر بوە، بەڵام لە ڕۆژگارە گرگرتوەكاندا من خۆم بەسەر زینەوە نەگرت و لغاوی ئەسپی ژیانم بەلاكەی تردا ڕاكێشا. با لەسەر چیرۆكەكە بەردەوام بم، وەك خۆی چۆن ڕویداوە.دوای ئەوەی بە عەلی بەگ گەیشتم، نزیكی شێوان گەیشتمە بنكەی لۆرییەكان و ڕووم كردە خانەی شۆفێران، بەڵام لە ڕێگا لام دایە بارەكە.. ئەو ڕۆژانە ئارەزوویەكی زۆر شێتانەم هەبوو بۆ خواردنەوە، تا ئەو ڕادەیەی لێی ئەدام و ئەكەوتم و خەوێكی قوڵ ئەیبردمەوە، بۆ ئەوەی هیچم لە بیر نەمێنێت. زۆرم خواردەوە بەڵام ڤۆدگاكە كاری تێنەكردم، لە بارەكە دەرچووم و زیاتر شڵەژابوم و هەڵ چوبوم.. بەو تاریكە شەوە هەموو ناوشارم دا لە پێوە.. زۆرگەڕام، بێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت ڕووم كردە شەقامی (بیریگۆڤایا) كە ماڵی كادیچای لێیە. مەسەلەكان وا پێش هات كەوتمە نێوان دوو ئاگرەوە.بەڕۆژ لە پشت كەمەی لێخوڕینەوەو ئێوارانیش ڕووم ئەكردەوە لای كادیچا. لە تەكیا هەستم بە ئارامی و حەوانەوە دەكرد.وەك ئەوەی لە خۆم، لەخەڵك، لە ڕاستی ون ببم.واتێ ئەگەیشتم كەتەنها كادیچا خۆشی ئەوێم و لێم تێ ئەگات. هەولم ئەدا خێرا لەماڵەوە دەرباز بم.ئەی ئاسیل؟!. ئاخ دەستی شكاوم، نەم ئەزانی بەو ڕۆح سوكی و دەرون پاكی یە لەماڵەكە دەرم ئەكات.نەم ئەتوانی خۆم بخەڵەتێنم، ئەمزانی من شایانی ئەو نیم.هەرچی لەگەڵدا ئەكردم بە زایە ئەچوو، ئەو هەموو جارە بە سەر خۆشی ئەگەڕامەوە ماڵەوە، جارێك سەر زەنشتی نەئەكردم. تا ئێستاش نازانم بەچ نیازێك وای ئەكرد : ئایا لاواز بوو،بەزەیی پیاما ئەهاتەوە، یان بە پێچەوانەوە، بەمەبەستی دەست لێ بەرنەدان و بڕوای بە مرۆڤ بو؟بەڵام بێگومانم چاوەڕوانی ئەوە بوو، بەخۆمدا بچمەوە و بێمەوە سەر ڕێی ڕاست، وەك جاران چۆن بووم. بەڵام باشتر وابو لێم بێزار بوایە و سەر زەنشتی بكردمایە بۆ ئەوەی ناچارم بكات و ڕاست و دروست نهێنییەكەی لا ئاشكرا بكەم.

ئەگەر بیزانیایە ئەوەی كوتە كوتەی كردوم تەنیا ئەوە نیە كە لە كارەكەمدا بەسەرم هات، لەوانەیە داوای وەڵامی لێ بكردمایە. بەڵام هەرگیز ئەوە بە خەیاڵیدا نەهاتووە كە لەو ڕۆژانەدا توشم بوبو. منیش لەبەر ئەوەی بە زەییم پیا ئەهاتەوە، پڕكێشیم نەئەكرد، هەموو ڕۆژێك ئەم خستە سبەینێ و هەموو سبەینێیەك دوام ئەخست بۆ جاری داهاتوو. بەو جۆرە ئەوەی كە ئەبو لە پێناوی ئەودا، لە پێناوی خۆشەویستیماندا، لە پێناوی خێزانەكەماندا، بیدركێنم بۆم نەكرا. دواین جار كە ئاسیلم بینی دڵخۆش و ڕوخۆش و درەوشاوە بوو.. كوڵمەكانی سوور هەڵگەڕابوون، چاوەكانی ئەبریسكانەوە، هێشتا پاڵتۆ فەروەكەو چەكمەكانمی فڕێ نەدابوو، پاڵێكی پێوەنام بۆ ژوورەوە

ـئەها ئەلیاس! سامات هەڵئەستێتە سەرپێ.

ـ ها !.. كوا؟

ـ ئەوەتا... ئەها لەژێر مێزەكەدا.

ـ كوا، ئەوە گاگۆڵكێ ئەكات، چەتیو !

ـ تۆ ڕاوەستە..ئێستا.. ئەها !.. ئادەی كوڕم هەستە سەرپێ.. وەرە بۆ لای بابە !سامات.. دارە دارە... سامات دار داردار...!سامات بەشێوەیەك تێگەیشت داوای چی لێ ئەكەین، تریقایەوەو تۆزێك بە هەردوو دەستی و هەردوو قاچی خلەخلەی كرد و دەستی گرت بەقاچی

قەرەوێڵەكەوە، بە نارەحەت بەرز بۆوەو هەستایە سەرپێ، بە ئـازایی و بەزەردەخەنـەوە بـە لەقەلـەق لەسـەر هـەردوو پێـی وەسـتاو دەسـتی بەردا، كە قاچی هەڵهێنایەوە، بەهەمان ئازایی و زەردەخەنەوە كەوت بەدەما.. پرم پیاكرد و كردمە باوەشم، گوشـیم بەسـنگمەوە، تێـر بـۆنی سازگاری شیری خاوو بەرامەی منالأنەم لێ هەڵمژی، لەبۆن و بەرامەی ئارەقەو ژنانەی ئاسیل بەلامەوە خۆشتربوو.ئاسیل كورەكـەی لێـوەرگرتم :

-پەراسوی نەشكێنی ئەلیاس !.. لەسەر خۆ هەتیو!.. هەستە جلەكانت داكەنە، ماوەیەكی تر تەواو گـەورە ئـەبێت و لەخـەم ئەڕەخسـێت. ئەو كاتە دایكیشی ئیش ئەكات و هەموو شتێك بەدڵی ئێمە ئەبێت. دەروومان لێئەكرێتەوە. وانیە كورم؟!..ها؟..ئەی تۆ ئەڵێی چـی؟. ئاسـیل چاوێكی ئومێدەوارانەی دڵتەنگی تێبڕیم. لەسەر كورسیەك دانیشتم، تێگەیشتم بەم رستە كورتە ئەوەی ئەیویست وتی

هەرچی ئەم ڕۆژانە لە دڵیا پەنگی خواردبۆوە دەری بڕی. وشە گەلێك بون پڕبون لە تكاو گلەییو ئومێد. ئـەو چـركەیە ئەبوایـە یـان هـەموو شتێكی تێبگەیەنم یان ئەبوایە خۆمی لێ ڕزگار بكەم. پێم باشتر بوو بڕۆم. دڵی زۆر خۆش بوو. گومانی لە هیچ شتێك نەبوو. لەسەر كورسیەكە هەستام.

ـ من ئەڕۆم

ڕاچەنی و وتی:

ـ بۆ كوێ ئەڕۆیت ؟ هەتا ئەمڕۆش هەر نامێنیتەوە ؟ هەر هیچ نەبێت چایەك بخۆ.

بۆڵەیەكم لێوە هات.

ـ ناتوانم، نام پەرژێت. تۆ خۆت ئێستا بارودۆخی ئیش ئەزانیت.نـەخێر.. بـۆ كـاركردن لـە مـاڵ نەهاتمـە دەرەوە. چـونكە ئەبوایـە سـبەینێ بەیانی بچمە سەر ئیش.

لە پێشی لۆریەكەمدا خۆم كوتایە سەر كورسیەكە، لە خەفەتا هەموو گیـانم ئەیەشـا.ماوەیـەكی پێچـوو تـا دەسـتم سویچـی ئۆتۆمبێلەكـەی دۆزییەوە. چوومەوە سەرجادەكە. تەنها ئەوەندە ڕۆیشتم تا ڕوناكی پەنجـەرەكان لـە دوامـەوە ون بـون. لەدەربەندەكـە هـەر ڕاسـت لـەو بـەر جۆگەكەكەوە پێچم كردەوەو خۆم كرد بەناو بەیارەكـەدا، گڵۆپـەكانم كوژانـدەوە، بـەنیاز بـووم شـەو لەوێدا بمێنمـەوە. پاكەتەكـەم دەرهێنـا، شخاتەكەم یەك دەنكی تیابوو، دوكەڵێكی كردو نەیگرت. لەگەڵ پاكەتەكەدا لە پەنجەرەكەوە فڕێم دانە دەرەوە.

پاڵتۆ فەروەكەم دا بەسەرماو ئەژنۆكانم هەڵناو لەسەر كوشنەكە كشـكەڵەم كـرد، مـانگ وەكـو كـڵاو بەسـەر كەچـەی سـەری لوتكـە تاریكـە تەزیوەكەوەبوو. ڕەشەبا لە دەربەندەكەوە ئەیلوراند، دەرگاكەم دانەخستبوو، باكە بەئەستەم ئەیهێناو ئەیبرد، جیرەیەكی بێنازی لـێ ئـەهات. بەدرێژی ژیانم هەرگیز ئاوا هەستم بە تەنیایی كوشندە نەكردووە، نەكەسم هەیە، نە خێزانم هەیە، نەكەس ئەناسم لە مۆڵگای لۆریـەكان. ژیـان بەم جۆرە ناچێتەسەر، لە دڵی خۆمدا بەڵێنم بـەخۆم دا، هـەر ئەوەنـدە گەیشـتمە بنكەكـە، قسـە لەگـەڵ كادیچـا ئەكـەم و داوای لێئەكـەم لـێم ببورێت و هەرچیمان لە نێواندا بوو لە مێشكی خۆی دەركات. ئەوە ڕاستترین و بەئەمەكترین و سەر بەرزترین هەنگاوە.بـەڵام ژیـان پێچـەوانەی ئەوەی ویست. هەرگیز ئەوەم بەخەیاڵدا نەهاتووەو پێشبینی ئەوەم نەكردووە كەڕوویدا.

بۆ بەیانی ڕۆژی دوایی گەڕامەوە بۆ وێستگەی دەربەندەكە.كەس لەماڵ نەبوو. دەرگا لەسەر پشت بوو. سـەرەتا وام لێكدایـەوە ئاسـیل یـان چووە بۆ ئاو یان چیلكە.چاوێكم بە چواردەوەری خۆمدا گێرا، ماڵەكە هەڵڕژاو و هەڵپژاوە.ئاگردانـە ڕەشـە خامۆشـەكە، كزەیـەكی سـاردی بـێ گیانی لێ هەڵئەستا. ڕام كرد بۆ لای جێگەكەی سامات، كەسی تیا نەبوو، بە دڵە تەپێ وە بانگم كرد:

—ئاسیل!!.

هەموو دیوارەكان وەڵامیان دایەوە، ئاسیل!. هیچ وەڵامێـك نـەبوو. ڕامكـرد بـۆ ماڵـە دراوسـێكان.بـۆ بەنزینخانەكـە.كـەس هیچـی نەئـەزانی دەربارەی، ئەوەندە نەبێت وتیان:

—دوێنێ بەیانی كوڕەكەی لای دراوسێكان داناوەو نازانین بۆ كوێ چووە. تائێوارە درەنگ هاتۆتەوە. (ئەم ماستە بێ موو نیە) هەزارو یەك داڵغەی خراپ هات بە مێشكمدا.

ئاگام لەخۆم نەبووە ئەو ڕۆژە ڕەشەلۆریم بە ڕێگای تیان شانی شاخاویدا لێخوڕیوەو، بڕواناكـەم ئـەو ڕێگایـە لێخـوڕینی وای بـەخۆوە دیـبێ !.بەدرێژی ئەو ڕێگایە وام هەست كردووە ئەم پێچەم بڕی پێی ئەگەم.لـەم هـەورازەی چـوومە بـان ئـەیگرم، لـەم دەربەنـدە چـوومە ئـەو دیـو

ئەیدۆزمەوە، وەكو هەڵۆ ئەنیشتمە سەر ئەو ئۆ تۆمبیلانەی لە پێشمەوە بوون، تا ئەم گرتنەوە، هێواشم ئەكردەوەو ئەكەوتمە لای شانیان، وەكو هار چاوێكم بەناو قەمەرەكەیاندا ئەگێراو بەدەم ڕێژنەی جنێوی شۆفێرەكانەوە پێشیان ئەكەوتم و دەرئەچووم. بەم جۆرە سێ سەعاتی تەواو قاچم هەڵ نەگرت. ڕادێتەرەكەم كوڵاندی.. بازم دایە خوارەوەو بەبەفر ساردم كردەوە.. وەكو ئەسپێكی ڕەسەن ئەیپرماند و هالاو لە كونە لوتیەوە بەرز ئەبۆوە.. كاتێك ویستم سەریكەومەوە، بینیم لۆریەكەی عەلی بەگ بەعەرەبانەكەیەوە بەرەو ڕووم دێت. دڵم خۆش بوو، ئەگەر ئاسیل لە ماڵی ئەوان بێت، ئێستا پێم ئەڵێت. لەگەڵ ئەوەشدا كە قسەمان بەیەكەوەنیە و مەرحەبای یەك ناكەین. بە ڕاكردن چوومە سەر ڕێگەكەو دەستم هەڵبڕی.

-ڕاوەستە!.. ڕاوەستەعەلی بەگ،مەڕۆ!.

شۆفێرە یاریدەدەرەكەی كەلەسەر كەمەكە دانیشتبوو سەیرێكی پرسیاراوی عەلی بەگی كردو، ئەویش ڕوویەكی گرژ كردو لۆریەكەی دا بەلامدا و نەوەستا. منیش لە شوێنی خۆمدا وەستا بووم و شەماڵەی ووردە بەفری دوای پێچكەكان داپۆشیم. دەم و چاوم سڕی:

- ئەمە سزای ڕەفتارەكانی خۆمە.

عەلی بەگ خۆی بەلامەوە مەسەلەیەك نەبوو، بەلام ئەمە مانای ئەوەیە ئاسیل لەوێ نیە.. كۆستەكە لەوەدایە!. وا دیارە ڕۆیشتۆتەوە بۆ ئاواییەكەی ماڵی باوكی، چونكە هیچ شوێنێكی تری نیە بۆی بچێت.چۆن پێی نابێتە ئەودیو دەرگاكەی ماڵی باوكی ؟!.ئەبێت چی وتبێت؟!. ئافرەتێكی تاوانباری، شەرمەزار، بەتەنیاو مناڵێك بە باوشەوە!!. ئەبێ دەنك نەوەستم و بگەمە ئەوێ. بارەكەم داگرت و ئۆتۆمبێلەكەم لەسەر جادەكە ڕاگرت و بەڕاكردن چوم بۆ بەشی باركردن و داگرتن، پسوڵەكەم وەربگرم. لەڕێگا خۆمدا بە جانتای دا، داخی زەردەخەنە گاڵتەجاڕییە بێ ئابڕووە پڕكینەكەی!!.

سەرم كوتایە ناو پەنجەرەی نوسینگەی باركردن و داگرتنەوە. كادیچا بە حەپەساویەوە تێی ڕوانیم. پسوڵەی بارەكەم فڕێدایە سەر مێزەكەی.. بروسكەیەكی شەرم و تاوان لە چاوەكانیەوە چەخماخەی دا.وتم:

—خێراكە بۆم ئیمزاكە !

-هیچ ڕوویداوە ؟!.

-ئاسیل لە دوێنێ وە ماڵەكەی بەجێهێشتووە. نازانم بۆ كوێ چووە. ڕەنگی زەرد بوو، تۆزێك لە كورسیەكەی بەرزبۆوە

-چۆن ؟!. ئینجا لێوی خۆی گەست و ووتی —:ئەلیاس چیم لێدەكەی ؟! من بڵێم چی! من خۆم، من...

-چی..(من)ی چی ؟!. ڕاستم پێ بڵێ..مەترسە..دڵم تەقی!.

ناو دەرگاكەم گرت.

-من خۆیشم نازانم ئەوە چۆن ڕوویدا!.. ڕاستت پێ ئەڵێم ئەلیاس. دوێنی ٚ كارگوزارەكە لە پەنجەرەكەیداو ووتی : ئەوە كچێكە ئەیەوێ قسەت لەگەڵ بكات.. دڵم خەبەریدا ئاسیلە! بێ دەنگ سەیرێكی كردم و دواتر وتی:

—ڕاستە شتی واهەیە ؟!.

منیش یەكسەر بێ ئەوەی هۆشم لای خۆم بێت وتم:

—بەڵێ وایە.. هەموو ئەو شتانە ڕاستن.. ئەلیاس لای من ئەخەوێت. لەپەنجەرەكە دوور كەوتەوەو منیش خۆم دا بەسەر مێزەكەداو دامە پڕمەی گریان و ئەموت:

—ئەلیاس هی منە. ئیتردوای ئەوە نازانم چی لێهات!... ئەلیاس لێم ببورە.

-بەڵام ڕاوەستە، ئەمەی چۆن زانیوە؟ تۆی چۆن دۆزییەوە؟

-جانتای!.. هەڕەشەی لە منیش كردبوو ئەو خوێڕییە، تۆ نایناسیت ؟!

-ئەلیاس بڕۆ بەدوای ژنەكەتدا و بیدۆزەرەوە. من ئیتر تۆبە، ژیانتان لێ تێك نادەم. من خۆم نەقڵ ئەكەم بۆ شوێنێكی زۆر دوور.

لۆری فراندمی بۆ دەشتی زوقم و بەستەڵەك. دەشتێك كە ڕەنگێكی شوشەیی شینی بەستووی هەبوو، زریان ڕووەكەی گۆل گۆل كردبوو و لاسك و سروتی وەرزی ڕابردووی هێنابوو بە سەریەوە تۆوی كردبوو. لە دووریشەوە لە هێڵی ئاسۆ، دیوارە قوڕە خوساوەكان و باخە ڕووتەڵەكان دیاربوون، هەڵ ئەلەرزین. دەمەو ئێوارە گەیشتمە ئاواییەكە، ڕووم كردە ئەو ماڵەی خۆم ئەمزانی. بۆ دامركانەوەی مێشكم

لەپەستا جگەرەم ئەكێشا ...... دوا جگەرەم كوژاندەوە و هۆرپینێكم لێدا، بەلاَم لەجیاتی ئەوەی ئاسیل بێتە دەرەوە دایكی هاتـە دەرەوە، فەرووپەكی دابوو بەشانیا.جامەكەم دادایەوە و بەدەنگێكی نزم وتم:

—ئامۆژن چۆنی ؟.بەگرژییەوە وەلاَمی دایەوە

-ئەوە تۆی ؟!..داناوەشێیت بەمن ئەڵێی ئامۆژن ؟!.. لاچۆ لەبەر چاوم خوێڕی هیچ و پوچ.. كچە ئازیزەكەت فڕاندم، كەچـی هێشـتا بـەر دەرگاشت پیِ گرتووم!.. چاوە شۆڕەكانت هەموو ژیانی پیِ كردین بە دۆزەخ.

پیرێژن نەیهێشت دەم بكەمەوە. ئەوەی نەشیِ پێی كردم. هەزارو یەك جنێوی ساردو سـوكی پێدام. كـردی بـە شـاتە شـاتێك منـاڵ و ژن و پیاوی دراوسێكانی لیِ كۆكردەمەوە.

-ملت بشكێنە، ئەم ناوە چۆڵكە تا گاڵی خەڵكم لێنەداویت. جارێكی تر نەیەیتەوە بەرچاوم.. سەگ ببینم تۆ نەبینم.

ئینجا پاڵتۆكەی فرێداو پەلاماری دام. ئەوەم بۆ مایەوە لۆریەكەم بخەمە ئـیش، پێویسـتە بـڕۆم مـادام ئاسـیل نەیویسـت بمبینـیِ. لـەدواوە منالاَن بەرد بارانیان كردم. بەو شێوەیە بەپەندكرام و لە ئاواییەكە دەركرام. ئەو شـەوە بەكـەناری گـۆلی ئیسـیك —كـۆل دا گـلاراوم بـوو، جـێم بەخۆم نەئەگرت، دەریاچەكە لە ژێر تریفەی مانگدا شەپۆلی ئەدا.

—ئەی ئیسیك —كولَ ی هەمیشە گەرم وگوڕ! بۆچی ئەمشەو ئەوەندە سـاردو تـەزیوو مـڕو مۆچـی؟!. لـەناو سـكی بەلـەمێكی شـكاودا كـە كەوتبووەسەرشان دانیشتم.

شەپۆلەكان كەفاوێكی پەركەمیان گێژئەداو كە ئەگەیشتە لوتی چەكمە درێژەكانم ئەخلیسكانەوە ناو ئاوەكە. تارماییـەك لـێم نزیـك كەوتـەوە. بەنازەوە دەستی خستە سەرشانم، كادیچا بوو.

*　　　*　　　*

دوای چەند رۆژێك رووماں كردە (فرۆنزە)،لە تیمێكدا بۆ بوژاندنەوەی دەشتی بەرینی (ئەنارخای)دەسـتمان كـرد بـەكاركردن.مـن بـوم بـە شۆفێرو كادیچا بەكرێكار. بەم جـۆرە ژیـانی نـویِ دەسـتی پێكـرد. لەگـەڵ تیمەكـەدا ئەچـوینەقولاَیی(ئـەنارخای) تـا ئەگەیشـتینە ناوچـەی(بالخـاش). مـادام پەیوەنـدیت بـە رابـردووەوە نـەماوە هەتاهەتایـە گریـِی مـەدەرەوە. لـە سـەرەتادا كـاركردن زالَ بـوو بەسـەر سـۆز و بیركردنەوەمدا،چونكە كارەكان زۆر و گران بوون. لەماوەی زیاتر لە سیِ سالَدا بست بە بستی ئەنارخای مان لە باری درێژی و لە باری پـانی دا لە پێوە. بیرمان هەڵكەند. جادەمان لێدا. ئاوبارەو پردمان بەست. بە كورتی ئەنارخای لە دەشتێكی چۆڵ دەرچوو كە بە رۆژی نیوەڕۆ مرۆڤی تیا ون ئەبوو

بە مانگێك سەری لە توونكە و تەپۆڵكەو زەبەندی دەرنەئەكرد.

ئێستا بووەبە ناوچەیەكی ئاوەدان بۆ ئاژەڵداری. بنكەی رۆشنبیری و چەندان و ئالَفێكی زۆری تیا بەرهەم دێت. ئـیش لـە ئـەنارخای دا زۆر بـو بەتایبەتی بۆ كۆمەڵگاو مەڵبەندی تری تیایە..لایەكی ئەكرێت بەگەنم و، كا شۆفێران. بەلاَم مـن دڵـم پێـی نەئەكرایـەوەو بـەجێم هێشـت.. نـەك لەبەر ئەوەی ژیان لەو شوێنە چۆڵ و دورەدەستانە نارەحەت و گرانـە. چـونكە ئـەوە بەسـتراوە بەزەمەنـەوە. مـن و كادیچـاش لـە نارەحـەتی نەئەترساین، پێویستە ئەوە بڵێم ژیانێكی دڵنیا ئەژیاین، هەریەكەمان رێزی ئەوی ترمان دەگرت.بەلاَم رێز شـتێكەو خۆشەویسـتی شـتێكی تـر. هەتا ئەگەر خۆشەویستیش هەبێت و دوو سەرە نەبێت ژیان لاسەنگە. نازانم مرۆڤ هەر وا دروست بووە یان من سروشتم وایە. هەمیشە هەسـتم ئەكرد شتێك ناتەواوە. ئەم ناتەواویەیە، نەكاركردن و نەدۆستایەتی و نەچـاكی و نەسەرپەرشـتی ژنێكـی عاشـق و دڵسـۆز پـڕی نـەكردەوە. لـە قولاَیی ناخی خۆمدا زۆر پەشیمان بووم لەوەی بەو خێراییەو سەرشێتیە سەری خۆم هەڵگرت و هـەولَم نـەدا جـارێكی تـر ئاسـیل بێنمـەوە. لـە دوایین شەش مانگدا ئەوەندە بیری كورەكەمم ئەكرد ئاگرم تێبـەربوبو. شـەو خـەوم لـیِ نەئەكـەوت. سـامات ئەهاتـە بەرچـاوم پـیِ ئەكـەنی..

بەقاچە باریكە لاوازە لەرزۆكەكانی راو راوێنی ئەكرد. وەكو بۆ ئەوە بۆنی شیرە خاو و منالاَنەكەم كردبێت تا ئەمرم لەخەیالَم دەرنەچێت.

بیری چیا سەختە ئازیزەكەی تیان شانم ئەكرد. تاسەی دەریاچە شینەكەی ئیسیك—كۆلم ئەكرد. خەیاڵ ئەیبردمـەوە بـۆ ئـەو تەختاییـەی بـەر ئاوایی كە بەیەكەمین و دوایین خۆشەویستم گەیشتم. كادیچا بەهـەموو ئەوانـەی ئـەزانی بـەلاَم نەیئـەدا لـە رووم. لـە كۆتاییـدا تێگەیشـتین كـە ناتوانین بەیەكەوە بژین. ئەو سالَە بەهار پێش وەخت دای بەسەر ئـەنارخای دا، بـەفر بـەخێرایی توایـەوە.گردەكـان دەركـەوتن و سـەوزپۆش بوون.لەوەڕی دەشتەكان كەوتنە كەرویشكە و شیِ و گەرمی هەموو لایەكی گرتەوە.شەوانیش شـنەی شـەماڵێكی شوشـەیی ئـەهات و ئاسمـان وەكو ساجە پشكۆ پڕ ئەبوو لە ئەستێرە. لە خێوەتێكدا ئـەژیاین لای پەیـژەی بـیر هەڵكەندنەكـە. خـەو لـە چـاوم تۆرابـوو. لـەپڕ لـەو كپـی و

بێدەنگیـە پـێ دەشـتیەدا، لـوورەی شـەمەندەفەرێك ئەهاتـە گـوێ، بـە ئاسـتەم ئەبیسـترا. ئەوەنـدە دوور بـوو نەتئـەزانی لـە كوێـوە دێـت. شەمەندەفەر چۆن گەیشتۆتە ئەم ناوە !تاقێك بەو دەشتەدا بڕۆیشتیتایە ئەوجا ئەگەیشتیتە وێستگەی شەمەندەفەر. نـازانم ئـەوە ڕاسـت بـوو یان لەخەوما بوو، بەڵام دڵم پەلەی لێ ئەكردم بڕۆم. وتم :

—كادیچا من ئەڕۆم

—بەڵێ ئەلیاس!.. پێویستە لەیەك جیا بینەوە.

جیابوینەوە. كادیچـا ڕۆیشـت بـۆ كازاخسـتانی بـاكور، بـۆ زەویـە ئـاوەدان نەكراوەكان،لـە قـولاَیی دڵـەوە هیـوای كامـەرانیم بـۆ خواسـت، ئومێدەوار بووم بەهەر ڕێگایەك بێت بگات بەو پیاوەی بەدوایدا دەگـەڕێت، بـەڵكو، بـێ ئـەوەی بزانـێ لـە كـوێ یـە، بەیـەك بگـەن. لـە مێـردی یەكەمی نەحەسـایەوە، لەگـەڵ منیشـدا سـەركەوتوونەبو. لەوانەیـە هـەتا سـەر لەگـەڵ منـدا بوایـە، ئەگـەر مانـای ڕاسـتەقینەی خۆشەویسـتیم نەزانیایە.

كادیچام گەیاندە وێستگە بچوكەكەی شەمەندەفەرەكەو سوارم كرد. هەتا دوور كەوتەوە لەتەنیشت پەنجـەرەی فارگۆنەكەیـەوە ڕام ئـەكرد. دواین جار بە هەناسەبەكی ساردو دەنگێكی نزمەوە پێم ووت:

—بەسەلامەتی بڕۆی كادیچا. ڕقت لێم نەبێت.

قازو قولنگ بەسەر ئەنارخایدا ڕووەو باشوور كۆچیان ئەكرد لە كاتێكدا من بەرەو باكوور ڕووم كردبووە تیان شان.

*   *   *   *   *

-گەیشتم. ڕاستەخۆ ڕووم كردە ناودێ بێ‌ئەوەی لەهیچ شوێنێ بوەستم. لە ئوتومبێلێكدا لەدواوە دانیشتم، هەوڵم دا بیر لـەهیچ نەكەمـەوە، هەستم بەخۆشی و مەزنی خۆم ئەكرد.. بەپێدەشتێكی بناری شاخدا ئەڕۆیشتین، لەسەر هەمان ڕێگـای كـە بەئاسـیل گەیشـتم. ئێسـتا وەكـو جاران تەنیا جادەیەكی خۆڵ نی‌یە. جۆگاكان ئاوپەڕیان بە بەردو چیمەنتۆ بۆكراوەوجادەكە چەوڕێژ كراوە، هەناسەیەكم بۆ ئـەو ڕۆژگـارو ڕێگا كۆنە هەڵكێشاو ئەوجۆگەلەیم نەدۆزییەوە كە لۆرییەكەم لە نزیكیەوە چەقی، ئەو تاوێرەشم نەدۆزیەوە كـە ئاسـیل لەسـەری دانیشـتبوو. هێشـتا ئوتومبێلەكە نەگیشتبوە ناودێ دام بەسەری قەمەرەكەدا، شۆفێرەكە سەری دەرهێنا

—فەرموو ؟!.

—زەحمەت نەبێ دائەبەزم !.

—لەم چۆڵەوانیە!.. وائەگەینە ناودێ.

— زۆر سوپاس، حەزئەكەم ئەم ماوەیە بەپێ بڕۆم.. تەزوی قاچم دەربچێ. بازم دایە خوارەوە و پارەم بۆدەرهێنا. ووتی:

—عەیب ناكەیت؟!.. چۆن پارە لە شۆفێر وەرئەگرین؟!.

—بگرە، زۆر سوپاس خۆ لەناوچاوانم نەنوسراوە شۆفێرم.

—تۆ بەمن ئەڵێیت ؟ هەرسەیرم كردیت زانیم شۆفێریت.

- باشە برا، ماڵت ئاوابێت..خوات لەگەڵ .

ئوتومبێلەكە ڕۆیشت منیش لەسەر ڕێگاكە وەسـتابووم. واپـەرش و بلاَوبوبومـەوە خـۆم بـۆ كۆنەئەكرایـەوە. پشـتم كـردە باكـەو جگەرەیـەكم داگیرساند. كەبردم بۆلێوم پەنجەكانم ئەلەرزین. چەند نەفەسێكم لێداو ئەوی ترم لەژێر پێمدا پلیشانەوە.. لەدڵی خۆمدا ووتم (ئـەوا گەیشـتم)، دڵم ئەوەندە خێرا لێی ئەدا والەگوێمدا ئەزرنگایەوە ئەتوت بەچەكوش ئـەدەن بەسـەرما. ئاواییەكـە بەشـێوەیەكی بەرچـاو گۆڕابـوو.. فـراوانتر بوبو.. خانوی تازەتر دروستكرابون، كە سەربانەكانیان خشـت بـوون..كارەبـا بـۆ كوڵانـەكان ڕاكێشـرابوو.. بڵنـد گـۆ بەدارتەلەكانـەوە لـەنزیك كۆمەڵەی هەرەوەزیەوە هەڵواسرابوو، بەرنامەكانی ڕادیۆی پەخش ئەكرد.. مناڵان بەرەو قوتابخانە ئەچوون.. كۆمەڵێك لەوان گـەورەتر لەگـەڵ مامۆستایەكی گەنجدا ئەڕۆیشتن و باسی شتێكی بۆئەكردن، لەوانەیە ئێستا ئەومناڵانەیان تیابێت كەئەوسا بەردیان تێئەگرتم.

ڕۆژگار ئەڕواو ناوەستێت پێم هەڵگرت. ئا! ئەوە خانوە حەوشە قوڕەكەیـە كـە چـنارەكەی تیایـە. وەسـتام.. هەناسـەیەكی قـوڵم هەڵمـژی، بەدڵەڕاوكێیەكـەوە كەلـەترس و دوودڵیـدا هـەموو گیـانمی تەزانـدبوو ڕوم كـردە دوودەریەكـە. لێمـدا، مناڵێـك هاتـە دەرەوە جانتایـەكی قوتابخانەی بەدەستەوە بوو، هەمان ئەو كچە بوو كە ئەوسا زمانی لێ دەرئەهێنام، ئێستا خوێندكارەو پەلەی قوتابخانەی بـوو. بەگومانـەوە سەیرێكی كردم ووتی:

– كەسمان لەماڵەوە نی‌یە !.

– هیچ كەس؟.

–نەخێر، دایە چوە بۆ ناو ڕەز و بابەش بە تراكتۆر ئاو ئەكێشێ.

–ئەی ئاسیل لەكوێیە؟. بەترسەوە لێم پرسی و هەستم ئەكرد شتێك گیراوەتە بینم. كچەكە بەسەرسوڕمانەوە ووتی

– ئاسیل؟! ئەوەندە دەمێكە لێرە نەماوە .....

–ئەی نەهاتۆتەوە؟.

– ساڵی جارێك لەگەڵ مێردەكەیدا دێتەوە.. دایە ئەوەندەی خۆش ئەوێت ئەڵێت پیاوی چاكە؟.

وازم لێهێنا، هیچی ترم لێ نەپرسی. ئەو بەرەو قوتابخانە ڕای كرد و منیش لەجێی خۆمدا گەڕامەوە. هەواڵەكە حەپەساندمی ، بەڵام مەبەستم نەبوو كەی؟ ولەكوێ؟ و شویكردوە بەكێ؟. بۆچی بزانم؟ لەبەر هەر هۆیەك كەخۆشم نازانم، هەرگیز لەوبڕوایەدا نەبوو ئاسیل پیاوێكی تری دەست بكەوێت، بەڵام ئەوەتا ڕویداوە، چ پێویست ئەكا چەند ساڵێك بەدیارمەوە دانیشێت تا ئەگەڕێمەوە. بە جادەكەدا بەپێ هاتم بێ ئەوەی چاوەڕوانی ئوتومبێلێك بكەم. بەڵێ.. جادەكە تەختتر و خۆشتر بوە.. بەو چەوڕێژە تەواو گۆڕاوە، بەڵام دەشتەكە بەخۆڵە ڕەشە فشەكەیەوە هەروەكو خۆی ماوەو پاشماوەی قەدو قالۆرەی گژوگیا هێشتا بەپێوە ماوە.. دەشتەكە لەبناری شاخەوە تا هێڵی ئاسۆ وەك شەپۆل ئەینواند.. هەندێ شوێن بەرزو هەندێ شوێن چاڵ و هەندێكی تریش تەخت، تا ئەگەیشتە كەناری دەریاچەی ئیسیك – كوڵ، لەوێ، لەودوورەوە هێڵێكی بریسكەداری زیویت بەدی ئەكرد. خاكە ڕوتەكە دوای بەفری زستان شێدار ئەهاتە بەرچاو، كاتێك كەدەست كرابوو بە جوتی بەهارە.

شەو گەیشتمە مەڵبەندی ناوچەكە. بۆ بەیانی ووتم بچم بۆ بنكەی لۆریەكانمان. هەموو شتێ كۆتایی هات و تیاچوو بەڵام ئەبێ ئیشێك بدۆزمەوە و بژیم. كێ ئەزانێت پاشە ڕۆژ چی حەشار داوە !.

ڕێگای تیان شان وەكو جاران جمەی ئەهات لە ئوتومبێل، ئوتومبێل یەك لەدوای یەك یەك بە قافڵە ئەیاندا بەلامدا، بەڵام من چاوم بۆ لۆرییەكی بنكەكەی خۆمان ئەگێڕا، سەرەنجام دەستم هەڵبڕی، ئوتومبێلەكە بەخێرایی دای بەلامدا و لەپڕ وەستا، شۆفێرەكە دابەزی و دەستی دایە جانتاكەم.. سەیرەكەم (ئارمیك)ی هاوڕێی سەربازیمە كەخۆم مەشقم داداوە. ئەو ڕۆژگارە ئەو گەنج بوو. ئارمیك بێدەنگ و بەزەردەخەنەوە وەستا بوو، بەدوودڵییەوە ووتی: نامناسیت ؟!. خۆیشی بیری ئەكردەوە، سەرەنجام بیری كەوتەوە.

–عەرییییففف ... ئەلیاس.. ئەلیاس عەلیبایف!.

– تەواوە. بەزەردەخەنەیەكەوە ووتم.. لەدڵی خۆشما بەزەیم بەخۆمدا ئەهاتەوە، مانای ئەوەیە زۆر گۆڕاوم بۆیە خەڵك بەناڕەحەت ئەمناسنەوە. ڕۆیشتین و لەبارەی زۆر شتەوە قسەمان كرد، بیرەوەری كاتی سەربازی زۆرمان گێڕایەوە، بەڵام زۆر ئەترسام دەربارەی ژیانم پرسیارم لێ بكات، ئارمیك وادەرئەكەوت هیچ شتێك دەربارەی ژیانم نەزانیت. هێوربومەوە.

–كەی گەڕایتەوە بۆ ناوچەكە ی خۆت؟.

–ئەوە دووساڵە كارئەكەم.

–ئەی هەواڵی عەلی بەگ جانتۆرین ئەزانی؟.

– نازانم.. نەمدیوە، بیستومە ئەڵێن ئێستا سەرەك فیتەرە لە بنكەیەكی ئوتومبێلی بارهەڵگر لە پامیر.

لەدڵی خۆمدا پێم

– خۆش بوو (دەستت خۆش بێ عەلی بەگ! كابرایەكی زیرەك بوویت. لەچی بوارێكدا تۆ شاسوار نەبویت؟!.) مانای ئەوەیە بە ئاواتی خۆی گەیشتوە. كەلە سوپادا بووبە (مراسەلە) لە ئامادەییەكی ڕێگاوبانی بازرگانی ئەیخوێند و بڕیاریشی دابوو هەر بە مراسەلە پەیمانگای تەكنیكی تەواو بكات.

ئەی عەمانجۆلۆڤ ؟.

– هیچی تازە نییە.. بەرزكراوەتەوە بۆ پۆستێك لەوەزارەت.

–بەڕای تۆ بڵێی من دابمەزرێنن ؟.

–بۆ نا ؟.. بێگومان داتئەمەزرێنن.. شۆفێرێكی پلە یەك. لە سوپاشدا سەربازێكی باش بوویت. بەساردێكەوە ووتم:

– ئەوە ڕۆی !..ئەی جانتای ئەناسیت ؟!.

–كەسمان نی‌یە بەو ناوەو.. نەشم بیستوە؟. بیرم كردەوە (بەڵێ! زۆر شت لە بنكەكەدا گۆڕاوە) ئینجا لێم پرسیی:

– ئەی عەرەبانە ؟!.. ئێستا بەعەرەبانەوە بەدەربەندەكەدا سەرئەكەون؟. ئارمیك زۆر بەئاسایی ووتی:

– زۆر بەئاسانیی.. بەگوێرەی بار، ئەگەر پێویست بكات ئەیبەستین و بار ئەكەین، لۆری ئێستا بەهێزە.بێ ئەوەی بزانێت ئەو مەسەلەی عەرەبانەیە چەند كەوت لەسەر من.

بەهەرحاڵ گەڕامەوە بنكە ئازیزەكەم. ئارمیك داوەتی كردم بۆماڵەوە و میواندارییی كردم.. پێشنیازی كرد بەبۆنەی یەكتری بینینمانەوە بخۆینەوە، بەڵام من قبوڵم نەكرد.. من ماوەیەكی زۆرە نەمخواردۆتەوە. لە بنكەكەش پێشوازییەكی گەرمیان لێ كردم. زۆر مەمنونی ئەو هاوڕێیانەمم كە ئەیانناسیم و بە پرسیار بێزاریان نەكردم.. ئەیانبینی كابرایەك بووم ماوەیەك ون بووم و گەڕاوم و ئێستا هاتومەتەوە بەدڵێكی پاك و دڵسۆزییەوە ئیش ئەكەم.. چ پێویست ئەكات ڕابردوو شەن و كەو بكرێت ؟!.

من خۆم هەوڵم ئەدا هەموو شتێك لەبیر ببەمەوە، بۆ هەمیشە لە مێشكمی دەربكەم. بە بەنزینخانەی كۆمەڵگای دەربەندەكەدا ڕۆشتم، ئەو جێ‌یەی ماوەیەك لەگەڵ خێزانەكەمدا ماڵمان لەوێ بوو. بە تیژی ڕۆیشتم و ئاوڕم نەدایەوە بەڵكو لام نەدا لە بەنزینخانەكەش گاز وەربگرم، خۆمم بۆ هەڵنەئەخەڵەتا، ئەشمزانی ئەوە چارەسەر نی‌یە.

ماوەیەكی باش كارم كرد، تۆزێك ڕاهاتم، ئاشنای لۆریەكەم و هەموو گێڕەكان و بەرزونزمی ڕێگاكە بومەوە. بەگشتی ئیشەكەی خۆمم زانی. ئەو ڕۆژە لەچین ئەگەڕامەوە، بە هێمنی ئەڕۆیشتم و مێشكم بەهیچ شتێكەوە مەشغوڵ نەبوو، كەمەكەم بائەداو بەڕاست و چەپدا ئەمڕوانی. بەهار لەچوار دەورم خرۆشابوو. لەنزیك ڕێگاكە خێڵاتی هەڵیاندابوو، شوانەكان ڕانەكانیان ڕادابوو.. دوكەڵێكی لێڵ لەدەوارەكان هەڵئەستا.. شەماڵ حیلەی ڕەوگی بەرەڵڵای ئەهێناو مەڕوماڵات ئەیان باڕاند. منالیی خۆمم بیر كەوتەوەو خەفەتم بۆ بەسەرچوونی ئەخوارد. لەپڕ كەسەیری دەریاچەكەم كرد تەزویەكم پیاهات، قەلمراوێكم دی، ئەوە بوو بەدوەم جار لە ژیانما قەلمراو لەسەر كەناری ئیسیك– كوڵ ببینم. ئەو باڵندە سپییە زللە بە پۆل بەسەر دەریاچەی ئیسیك – كوڵی شیندا ئەسوڕانەوە، لەبەر هۆیەك كەخۆشم نازانم چی بوو پێچم كردەوەو لە ڕێگاكە دەرچوم و دام بەناو زەوییە نەكێڵراوەكەدا. وەكو جاری یەكەم ئیسیك –كوڵ، ئەی ئیسك –كوڵ، ئەی ئەو گۆرانیەی كە تەواو نەبوو! نازانم بۆ ئەو ڕۆژەم هاتەوە یاد كە من و ئاسیل لەسەر هەمان گرد بەرامبەر هەمان ئەو ئاوە وەستاین. بەڵێ! هەموو شتێ لەجێی خۆی و وەكو خۆی مابوو. شەپۆلە شینە كاڵەكان كە ئەتوت دەستی یەكیان گرتوە، یەك لەدوای یەك ئەپەڕینەوە سەركەنارە زەردەكە. ڕۆژیش خەریك بوو لەپشت شاخەكانەوە ئاوا ئەبوو. پانتایی ئاوەكە لەوسەرییەوە پەمەیی ئەنواند. قەلمراوەكان باڵە تەپی‌یان ئەكرد و قاچیان لەئاوەكە دەرئەهێناو وێنەیەكی لەسەر پشت كەوتوی خۆیان لەسەر لاپەرەی ئاوەكە بەجێ ئەهێشت و ئەیاندا لەشەقەی باڵ وەكو بیانەوێ ئاوەكە لەخۆیان بتەكێنن، ئەوجا ملیان درێژ ئەكرد و قاچیان جووت ئەكرد و خولێكیان ئەخواردوو لەچاو ون ئەبون.

بەڵێ، هەموو شتێ وەكو یەكەم جار وابو جگە لەوەی من ئاسیلم لەگەڵدا نەبوو. ئەبێ ئێستا تۆ لەكوێ بیت، ئەی نەونەمامە لەچك سورەكەم؟؟. زۆر لەسەر كەنارەكە مامەوە، ئینجا گەڕامەوە بۆ بنكەكە.. خۆم پێنەگیراو ملم نا.. جارێكی تر چومەوە بۆ مەیخانەكە، بۆ ئەوەی ئەو ئاگرە بكوژێنمەوە كەلەناخمدا كڵپەی سەندبوو. شەو درەنگێ هاتمە دەرەوە، ئاسمان هەور و تاریك بوو، لەدەربەندەكەوە بایەكی ئەهات، ئەتوت لەلوولەوە دێتە دەرەوە، ملی درەختەكانی گرتبوو بەمدیودیودا بای‌ئەدان.. تەلەكانیش فیكەیان بۆڵێئەدان.. وردە لمێكی ئەدا بەدەم و چاودا. دەریاچەكەش بە دەستیەوە ئەیزریكاند و شڵپەی ئەهات. بەناڕەحەت گەیشتمەوە ماڵەوە، بێ ئەوەی خۆم دابكەنم خۆم خستە ناو نوێنەكەم.

بەیانی نەمئەتوانی سەرم هەڵبڕم، ئەوەندە ئەیەشا ئەتوت دەستاڕی پێوە بەستراوە. لەودیو پەنجەرەكەوە بارانێكی خواروخێچ ئەباری كە پروشەی بەفری پێوەبوو. نزیكەی سێ سەعات بەڕاكشاوی مامەوە. تاقەتم نەبوو بچم بۆ ئیش.ئەمە یەكەم جارمە وام بەسەر بێ و ئارەزووم لە ئیش نەبێ. شەرمم بەخۆم هاتو هاتمە دەرەوە.

لۆریەكەم ئەتوت بێگاری پێئەكەیت، بەواتایەكی تر ئەتوت بێگارم پێئەكەن. كەش ناخۆش بوو، ئوتومبێلەكانی بەرامبەرم ئەهاتن، بەفر داپۆشیبون.. مانای ئەوەیە دەربەندەكە بەفر گرتویەتی. مەبەست نەبوو بەلامەوە، هەتا ئەگەر وەیشومەش هەڵی بكردایە ئەوەندەی نینۆكێ

كارم تێناكات. لەهیچ شتێك ناترسم.. مردنێك هەر قەرزارین ... زۆر پەست و بیّتاقەت بووم، لەئاوێنەكەوە سەیری خـۆم كـرد، بێـزم لـەخۆم ئەهاتەوە، ریش هاتو و دەم و چاو ئاوساو و رەش داگەڕاو ئەتوت لەدۆزەخ هاتومەتە دەرەوە.. خۆزگە لەرێگا تۆزیّ خواردنم دەست ئەكەوت، لەدوێنیّ ئێوارەوە دەمم لەهیچ نەداوە، بەلاّم ئەوەندەی حەزم لەخواردنەوە بوو ئەوەندە ئارەزووی خواردنم نەبوو، ئـەزانیت ئەوەنـدەی فێـری شتێك بویت بەئاسانی بۆت تەرك ناكرێت؟!.

لای دوكانێكی بچكۆلەی خواردن و خواردنەوەدا وەسـتام، دوای یەكـەم پێـك پەسـتی و بێتاقـەتیم رەوییـەوە. خـۆم مركـرد. لۆریەكـەم گیـانی سوكتر بوو. دواتریش لە رێگا دابـەزیم سـەدگرام ڤۆدگـام خـواردەوە، پـاش ماوەیـەكی تـر تـۆزێكی تـرم كـرد بەسـەردا، رێگاكـە نەئەوەسـتاو فلّچەكانم بەبەرچاوما ئەهاتن و ئەچون. بەسەر كەمەكەدا نوشتامەوەو بەددان گازم لەجگەرەكەم گرتبوو، ئەو ئوتومبێلانە نـەبێت كەبـەرەو روم ئەهاتن و قوڕو چلّپاویان ئەكرد بە جامەكەمدا هیچم نەئەبینی. زیاتر پێم لەگاز توند كرد و خێراتر ئەڕۆیشتم چونكە كـات بـەرەو درەنـگ بـوون ئەچوو.

من بەشاخەكانەوە بووم شەوم بەسـەرهات.. شـەوێكی ترسـناكی ئەنگوستەچـاو، لێـرەدا كاریگـەری ڤۆدگاكـە دەركـەوت و شـەكەتی كـردم.. بەماندویی و داهێزراوی ئەڕۆیشتم، تارمایی رەش ئەهاتە بەرچاوم، هەسـتم ئـەكرد نـاو ئوتومبێلەكـەم گەرمـەو تەنگـە نەفـەس ئـەبم.. هـەرگیز ئەوەندە سەرخۆش نەبووم، ئارەق بەدەموچاومدا ئەهاتە خوارەوە، هەستم نەئەكرد بـە ئوتومبێلێـك ئـەڕۆم، بـەلّكو خـۆم ئـەبینی بەسـەر دوو پەلّە هەورەوە پەل ئەكوتم كەلەبەر رۆشنایی دوو لایتەكەی پێشەوەم ئەرۆیشتن، تاوێك بەخێرایی لەگەلّیاندا بەرئەبومەوە قوّلاییەكی بـیّ بنـی روناك و لەپڕ لەگەلّ بلّێسەی ئاگرێكا سەرئەكەوتمەوە بۆ ناوتاوێرەكان و چوار دەورم شـەوقی ئەدایـەوەو هـەمووم لیّ ئـەبوو بـە ئاوێنـە بەنـد. تاوێكیش بەهێلّێكی خواروخێچ ئەمبەرەوبەر دوای دوو پەلّە هەورەكە ئەكەوتم. دەقیقە لەدوای دەقیقە هێزم لەبـەر ئـەبرا بـەلاّم نەئەوەسـتام، نازانم لەكوێدام ! جێیەكە لەدەربەندەكە.. ئاخ دۆلّۆن! — دۆلّۆن، ئەی زەبەلاحەكەی تیان شـان! ئـای كـە سـرك و نارەحـەتیت ! بەتایبـەتی لەشەوداو بۆ شۆفێرێكی سەرخۆشیش. لۆریەكەم بەچنگە كڕیّ سەركەوتە سەر بەرزاییەك و لەوێوە بەهەموو گوڕی خۆی ئـەم شـان و ئەوشـان رویكردە دۆلّی دامێنی چیاكە. دەستەكانم بەقسەیان نەئەكردم، كۆیلەی كەمەكە بوبون، ئەو بۆیەكەم جار بەئارەزووی خۆی ئەوانی با ئـەدا. شەو لەبەرچاوم ژێرەو ژوور بوو.. لۆری بالّی لیّ پەیدا بوبو.. چركە دوای چركە شێتتر ئەبوو. وەكو تاوێرێـك گـل ببێتـەوە، كەوتـە قەلّـەم بـاز، ئینجا گرمە.. خۆ پێدادانێكی بەهێزو.. ئینجا لەسەر شان خزان.. لایتەكان گەشانەوەو گوژانـەوەو تاریكـایی بەسـەر چـاومدا هـات. لـەخالّێك لەقولاّیی مێشكمەوە دەستەواژەیەكم بۆهات (دەعم بووم).

نازانم چەند بەبیّ هۆشی لەوێدا كەوتبوم كاتێك گوێم لەدەنگیّ بوو وەكو لەقولاّییەكی دورەوە بـەناو لۆكـەدا بگاتـە گـوێم ووتـی : ئـەو لایتـەی لێدە و، هەستم كرد دوودەست هێنرا بەسەرو شان و سنگما. دەنگەكە ووتی:

—ماوە ! بەلاّم سەرخۆشە. ئەوی تر وەلاّمی دایەوە:

—با لە رێگاكەی دووربخەینەوە.

— ئادەی برادەر هەولّ بدە تۆزیّ بجولّیّی بـا لۆریەكـەت لەسـەر جادەكـە لابـەین. دوودەسـت بـەهێمنی بـن هـەنگلّیان گـرتم.. هەناسـەیەكم هەلّكێشاو.. بەنارەحەت سەرم هـەلّبڕی. خـوێن لـەنێو ناوچـاوانمەوە بەسـەر دەموچـاوما ئەچـۆڕا، شـتێك لەسـنگما نەیئەهێشـت لاشـەم بـەرز بكەمەوە.. كـابرا شـقارتەیەكی داگیرسـاندو سـەیری كـردم، دەنكێكـی تـری داگیرسـاند و سـەیرێكی تـری كردمـەوە، وەكـو نەیـەوێت بـڕوا بـە چاوەكانی بكات.. لەتاریكیەكەداو بەپەژارەوە ووتی:

—برادەر ئەوە بۆ وات لێهاتوە؟! ئەوە چۆن ئاوات لێت قەوماوە؟!.

بڕێك خوێنم تف كردەوەو پرسیم:

ئوتومبێلەكەم زیانی زۆر بووە ؟.

—زۆرنا، بەلاّم لەباری پانی جادەكەی گرتوە.

—باشە ئێستا لای ئەبەم، سوپاستان ئەكەم.. زەحمەتتان كێشا. بەدەستە لەرۆزكە ناگوێرایەلّەكانم هـەولّم دا ئوتومبێلەكـەم ئـیش پێبكـەم، دەستم نا بەدوگمەی ئیش پێكردنەكەدا..كابراكە بە توندی گرتمی و وتی:

—بەسە، ئەوە چی ئەكەیت! جاریّ وەرە دەرەوە، ئەمشەو بنـوەو سـبەینیّ هـەموو شـتیّ رون ئەبێتـەوە.. لەئوتومبێلەكـەم دەریانكێشـامە

دەرەوە.

–ئەو لۆريە ڕاست كەرەوە كەميل، لەقەراغ جادەكە ڕايگرە، دوايى بزانين چييەتى.

چوە ژێر بالّم و بەتاريكيەكەدا ڕايكێشامە گوێى ڕێگاكە.. زۆر ڕۆيشتين تا گەيشتينە مالّيان.. بۆ چونە ژورەوەش هەر چوە ژێربالّم. لەژورەكەى پێشەوەيان چرايەكى نەوت ئەسوتا.. پياوەكە لەسەر كورسييەك دانيشاندم و دەستى كرد بەداكەندنى پالّتۆ فەروەكەم. كە تێم ڕوانى بيرم كەوتەوە ئەمە (بايتمێر)ى پسپۆرى ڕێگاوبانە كە جارێك ئوتومبێلێكم لەدەربەندەكەدا لەگەلّيدا ڕاكێشا. هەستم بەشەرمەزارى كرد، بەلّام دلّخۆش بووم، ويستم داواى لێبوردنى لێبكەم و سوپاسى بكەم بەلّام دەنگى هەلّڕشتنى باوەشەدارێك لەسەر زەوييەكە ئاوڕى پێدامەوە.. بەهێواشى سەيرم كرد و بەزۆر خۆم بەرز كردەوە وەكو قورساييەكى زۆر لەسەر شانم بێ ....ئاى؟!

لاى دەرگاكەوە نزيك دارە هەلّڕژاوەكە ئاسيل وەستابوو، بەشێوەيەكى ناسروشتى خۆى بە پێوە گرتبوو و سەيرى ئەكردم، وەكو گيانى تيانەمابێت، لەژێر لێوەوە ووتى:

- ئەمە چىيە؟!.

خەريك بوو هاوار كەم (ئاسيل!). بەلّام ڕوانينە ناڕازيە لەخۆڕازييەكەى نەيهێشت بێمە زمان.. سەرم دانەواند و شەرمەزارى هەلّى قرچاندم. هەناسەيەكى بێدەنگى ترسناك ژورەكەى داگرت. نازانم چۆن كۆتايى ئە هات ئەگەر بايتمێر نەيگێڕامايەتەوە سەر سروشتى خۆم. وەكو هيچ ڕوينەدابێ لەسەر خۆ ووتى: هيچ نيە ئاسيل، ئەوە شۆفێرە تۆزێ بريندار بوە بەلّام چاك ئەبێ ... ئەگەر هەيە تۆزێك (يۆد)مان بۆ بێنە.

- يۆد؟!. تۆزێك گەرمى گەڕابوەوە دەنگى، شلّەژايەوە ووتى:

–يۆدەكە دراوسێكان بردويانە ئێستا ئەچم ئەيهێنمەوە!. لەدەرگاكە چوەدەرەوە. بێ جولّە دانيشتم و گازم لە لێوى خۆم ئەگرت، وەكو كاريگەرى مەيەكە لە مێشكما بوبێ بەهەلّم بەيەك هەناسە بەرى دام، بەلّام دەمارێكى لاجانگم وەكو دلّ لێى ئەدا.

بايتيمێر پێى ووتم: ئەبێ جارێ تۆزێ دەم و چاوت بشۆى. لەكاتێكدا سەيرى زامەكانى دەموچاومى ئەكرد. دەفرێكى بردو چوە دەرەوە. لەژورەكەى تەنيشتمانەوە منالّێك تەمەنى نزيكەى پێنج سالّ ئەبوو تەنيا كراسێكى لەبەرابوو، هاتە ژورەوە. بەدووچاوى گەشى پان، بەزەردەخەنەيەكەوە سەيرى كردم.. يەكسەر ناسيم.. نازانم چۆن بەلّام ئەزانم ناسيم. دلّيم ناسى. بەدەنگێكى كپى خنكاوەوە چپاندم (سامات)! باوەشم كردەوە بۆ كوڕەكەم.. لەو چركەيەدا بايتمێر هاتە ژوورەوە.. لەبەر هەر هۆيەك كە نازانم چى بوو ترسام. لەوە ئەچوو گوێى لێ بوبێ كوڕەكەمم بەناوى خۆيەوە بانگ كرد. زۆر تەنگە تاو بووم، وەكو دز بم و شتە دزراوەكانم بەدەستەوە گيرابێ، بۆئەوەى شلّەژانى خۆم بشارمەوە شكاوييەكەى پشتى چاوم بەدەست داپۆشيو. يەكسەر ووتم:

–ئەمە كوڕتە؟!.

نازانم چ پێويستيەكم بەم پرسيارە بوو؟! تا ئێستاش ناتوانم لەخۆم ببورم. بايتمێر بەبڕوايەكى خانە خوێ وە ووتى:

–بەلّێ كوڕمە. ئاوەكەى داناو ساماتى كردە باوەشى و ووتى:

–بێگومان كوڕمە.. دلّ و گيانى بابەيە. وانيە سامات؟!. منالّەكەى ماچ كرد و سمێلّە زبرەكانى ئەهێنا بە لاملە ناسكەكەيا، دەنگى بايتمێر و هەلّس و كەوتى، يەك تۆز گەردى نمايش و دووڕويى پێوە ديار نەبوو. ئينجا پێى ووت:

–بۆناچيت بنويت ؟.. ڕاكە بۆناو نوێنەكەت.

سامات ووتى ئەى دايكم كوا؟.

–ئێستا يەتەوە.. ئائەوە هاتەوە! دەبڕۆ كوڕم.

ئاسيل هاتە ژوورەوە، بەخێرايى، بەلّام بە ورياييی سەيرى هەردوكمانى كردو شوشە يۆدەكەى دا بە بايتمێر و كوڕەكەى برد بيخەوێنێ. بايتمێر دەسرێكى تەڕكرد و خوێنە مەيوەكەى سڕى و لە كاتێكا برينەكانى بە يۆدەكە ئەبرژاندەوە بەشۆخييەوە ووتى: خۆت بگرە!.. ئينجا بەتوڕەييەوە ووتى: حەزم ئەكرد لەسەر ئەم كردەوەيەت خوێ بكەم بە برينەكانتەوە، بەلّام قەينا ميوانى.. هيچ نىيە زوو چاك ئەبێتەوە. ئادەى ئاسيل چايەكمان بۆلێنێ.

–باشە.

بايتيمێر لەسەر قالّيەكە لێفەيەكى لۆكەى دووقەد كرد و ووتى:

—وەرە ئێرەوەو تۆزێ بە ئیسراحەت قاچ ڕاكێشە.

بەكزێكەوە وتم:

—پێویست ناكات، سوپاس. زیاتر سوور بوو

— وەكو ماڵی خۆت هەڵسەو دانیشە.

وەكو خەو ببینم هەڵس و كەوتم ئەكرد، وەكو دەستێك بەسنگما بگەڕێ و دڵم بگوشێ، هەرچی هەناو و گیانم هەبوو گرژی و دوودڵی و چاوەڕوانی پیا ئەچزا:

—ئاخ بۆچی دایكم بۆئەم ڕۆژەی خستمەوە؟!.

ئاسیل هاتە ژورەوە و هەوڵی دا خۆی بپارێزێ لەوەی سەیری كەسمان بكات.. سەماوەرەكەی بردوو چوە هەیوانەكە. بایتمێر دوای كەوت ووتی:

- بێم یارمەتیەكت بدەم ئاسیل؟.

بەڵام سامات هاتە ژورەوە.. ئەمشەو نەیئەویست بنوێ. بایتمێر بەدڵسۆزییەوە سەرێكی باداو ووتی: دەچیت ئەوێ سامات ؟!.

كوڕەكەم نزیك بوەوەو لەدڵەوە پرسی:

—مامەكە تۆ لەسینەماوە هاتوی؟. تێگەیشتم مەبەستی چی‌یە. بایتمیر قاقایەكی لێداو نزیك كوڕەكە چوار مشقی دانیشت.

—ئای بەچكە كەر.. ئەمهێنێتە پێكەنین، لەوكێوە فیلمان دەرئەكرد... ئاوڕێكی بۆمن دایەوە، ئەم برادەرەش پاڵەوانەكە بوو. منیش ویستم خۆم تێكەڵی شۆخییەكە بكەم ووتم: ئا گیان لە سینەماوە هاتوم.

بەڵام سامات نێوچەوانی گرژ كرد و ووتی: درۆ ئەكەی!.

—بۆچی درۆئەكەم؟.

—ئەی كوا شمشێرەكەی غاینەكانی پێ ڕاوئەنێیت ؟.

— لەماڵەوە دامناوە.

—بەیانی نیشانم ئەدەی ؟.

—سبەینێ نیشانت ئەدەم.. وەرەبزانم ناوت چی‌یە؟.

—سامات.. ئەی تۆ ناوت چی‌یە مامە؟.

— من .... بێدەنگ بووم، بەناڕەحەت دەمم هێنای ووتم: ناوم ئەلیاسە. بایتمێر لە نێوانمانا هەڵی دایە:

—بڕۆ بخەوە سامات، درەنگە.

سامات بەرپەرچی دایەوە:

—بابە ئاخر خەوم نایە،بایتمێر ڕەزامەندنی دەربڕی و وتی:

—باشە. بابچم(چا)كە بێنم.

سامات هاتە لامەوە، دەستم هێنا بەدەسیا، زۆر لەخۆم ئەچوو، هەتا دەستەكانیشی لەمن ئەچوو.. پێكەنینەكەشی لە پێكەنینی من ئەچوو. بۆئەوەی ووتووێژ لەگەڵ كوڕەكەما دروست بكەم ووتم:

—كە گەورەبویت ئەبی بەچی؟.

—شۆفێر.

—حەزت لە ئوتومبێل لێخوڕینە؟.

—زۆر زۆر، بەڵام كە دەستیان لێ ڕائەگرم كەس سوارم ناكات.

—سبەینێ من سوارت ئەكەم.. باشە؟.

—باشە.. منیش گوڵە یاریەكانت ئەدەمێ. ڕایكرد گوڵەكانی بێنێ. لەپشت پەنجەرەكەوە بلێسەیەك ئاگر لەدوكەڵكێشی سەماوەرەكە وە ئەهاتە دەرەوە، ئاسیل و بایتمێر باسی شتێكیان ئەكرد.

سامات گوڵەكانی لەتورەكەیەكی پێستی مەڕەكێویدا بۆ هێنام.

—هەڵبژێرە مامە.

كۆمەڵێك شتی ڕەنگاو ڕەنگی هەمەجۆری لەبەردەمما هەڵڕشت ویستم گوڵێك بۆ یادگاری هەلگرم، بەلام غیرەتم نەبوو. دەرگاكە كرایەوەو بایتیمێر بەسەماوەرە كولاوەكەوە هاتە ژورەوە.. ئاسیلیش بەدوایدا هاتە ژوورەوە و دەستی كرد بە چا لێنان. لەكاتێكدا بایتیمێر مێزێكی خڕی بچكۆلەی قاچ كورتی لەسەر قاڵیەكە داناو پەڕۆیەكی لەسەر داخست، لەگەڵ سامات گوڵەكانمان كۆكردەوەو كردمانەوە تورەكەكە . بایتیمێر بە یاریەوە بەهێواشی گوێی ساماتی ڕاكێشاو ووتی:

—ماڵ و سامانەكەت نیشاندا.. ئای كە فشەكەرێكی بچكۆلەی!.

دوای دەقیقەیەك لەدەوری سەماوەرەكە دانیشتین.. من و ئاسیل واخۆمان نیشان دەدا كە یەكتری ناناسین، دانمان بەخۆمانا گرت كە هێمن بین. وابزانم هەر هی ئەوەش بوو زوربەی كات بێدەنگ بوین. سامات لەسەر ئەژنۆی بایتیمێر دانیشتبوو، ئەویش باوەشی پیاكردبوو سەری بائەدا.

—ئۆی بابە.. سمێڵت تیژە!. كەچی ڕومەتیشی ئەخشاند لە سمێڵی.

بارێكی ئاسان نەبوو لەنزیك كوڕەكەمەوە دانیشم و نەتوانم بلێم كوڕمەو بەبەرچاومەوە بەیەكێكی تر بلێ بابە.. ئاسان نەبوو بۆم ئاسیل، ئاسیلی خۆشەویستم لەنزیكمەوە دانیشتوەو مافی ئەوەم نەبێ یەكسەر تێر سەیری چاوەكانی بكەم. چی هێناویەتیە ئێرە ؟! بلێی ئەم كابرایەی خۆشویستبێ و شوی پێكردبێ؟ جا چوزانم ؟ كەئەو واخۆی نیشان بدا كە نامناسێ و وابزانێ كەسێكی غەریبم كە هەرگیز نەیدیوە. مەعقولە وای لێهاتبێ!.. ئەوەندە ڕقی لێم بێ ؟!. ئەی بایتیمێر، تۆبلێ ی هەست بەهیچ نەكات ؟. مەعقولە دەرك بەوە نەكات سامات لەمن ئەچێت ؟! ئەی بۆچی باسی ئەوجارەی نەكرد كە لەدەربەندەكەدا ئوتومبێلەكەمان بەیەكە وە ڕاكێشا.. یان ڕاستە لەبیری چووە؟!.

كاتێ چوینە ناو جێگا ئەندێشەو ئەشكەنجەم زیاتر بوو. جێگەكەی من لەسەر قاڵیەكە بوو. ڕاكشام و ڕوم كردە دیوارەكە.. چراكە كز كرابوو.. ئاسیل قاپ و قاچاخی كۆئەكردەوە. بایتیمێر بەهێواشی لەدەرگای ژورەكەی تەنیشتمانەوە بانگی كرد ئاسیل. ئاسیل هات.

—ئائەوەش بشۆ.

ئاسیل كراسە دامەییە خوێناویەكەی بردم و دەستی كرد بەشۆردنی.. ئاگام لێ بوو دەستی هەڵگرت و هاتەوە بۆلای بایتیمێر، گوێم لێبوو پێی ووت:

—ئاوی ڕادێتەرەكەتان بەتاڵ نەكردبێتەوە ئەمشەو ئەیبەستێ. بایتیمێر بەهەمان هێمنییەوە وەڵامی دایەوە

—ڕشتومانە.. كەمیل بەتاڵی كردەوە، لۆریەكەش لەوەناچێ زیانی زۆر بوبێ.. بەیانی یارمەتی ئەدەین.

من خۆم لەبیرم چووبوو نەمەكینەو نەڕادێتەرم لەیاد نەبوو. ئاسیل كراسەكەی شۆرد و لەنزیك زۆپاكە هەڵی خست، هەناسەیەكی قووڵی هەڵكێشا و فویەكی لەچراكە كردو چوە دەرەوە. ژوورەكە تاریك ونوتەك بوو. من ئەمزانی كەسمان خەومان لێنەكەوتوە، هەریەكەمان بەدەم بیركردنەوە تایبەتیەكانی خۆیەوە ئەتلێتەوە. بایتیمێر لەگەڵ كوڕەكەمدا بەیەكەوە نوستبوون.. یەك دوو شتی ناسكی بەگوێدا چپان و جاربەجارێ كە ئەم دیوو ئەودیوی ئەكرد دایئەپۆشیەوە. ئاسیل تاو ناتاوێك هەناسەیەكی كورتی پچڕاوی هەڵ ئەكێشا. واخەیاڵم ئەكرد لە تاریكیەكەدا دوو چاوە گەشەكانی ئەبینم ئەبریسكێنەوە، ئەگەر بەهەڵە نەچووبم هی ئەوە بوو فرمێسكیان تیا قەتیس مابوو. بیری لەچی و لە كێمان ئەكردەوە؟ ئەوا ئێستا بووین بە سیان. لەوانەیە ئێستا ئەویش وەكو من هەموو شتە خۆشو ناخۆشەكان شەنو كەو بكات كە بەیەكیەوە ئەبەستێنو جارێكی تر ڕونادەنەوەو نایبینینەوە.

ئاسیل لەو ساڵانەدا گۆڕابوو، چاوەكانیشی گۆڕابوون...ئەو دوو چاوە گەش و هێمن و پڕ لە پاكی و ئارام بەخشەی جاران نەمابوون. دامركاوەو قوڵترو تیژتر بون. بەلام ئاسیل لای من هەمان شۆخ و شەنگەكەی جاران بوو، هەمان ئەو نەومامە لەچك سوورەكەم بوو لەهەموو نیگاو ڕامانێكا، لەهەموو جووڵیەكیا شتێكی ئاشنای ئازیزم بەدی ئەكرد. ئەوەش تاڵاوی زیاتری پێ ئەچەشتم، زیاتر تێكی ئەشكانم و ئازاری ئەدام، لە تاوا وەكو شێت قەپم ئەكرد بە پشتیەكەدا. تا بەیانی تەپ و تلم كردو چاوم لێك نەنا.مانگ لە پشتەوە لەناو هەورەكاندا نقووم ئەبو و سەری هەڵ ئەدایەوە.

بەیانی زوو كاتێ ئاسیل و بایتیمێر چوونە هەیوانەكە بۆ كارو باری ناو ماڵ، منیش هەڵسام. ئەبوایە برۆم. بە هێواشی و بە وریایی لەسامات

چوومە پێشەوە، ماچێكم كردو خێرا لە ژوورەكە هاتمە دەرەوە. ئاسیل لە حەوشەكەدا قابلەمەیەكی گەورەی خستبوە سەر سێ كوچكەیەكی بەردو ئاوی گەرم ئەكرد.بایتیمێر داری وورد ئەكرد، بەیەكەوە چووینەوە بۆ لای لۆریەكەم و بێدەنگ جگەرەمان ئەكێشا.بینیم ئۆتۆمبێلەكەم دوێنێ شەو خۆی داوە بە پایەكانی قەراخ جادەكەداو دوو پایەی بە بنكە كۆنكریتیەكانیەوە هەڵكەندووە. لۆریەكەش یەكێك لە لایتەكانی شكاوە و دەعامیەكەی نوشتاوەتەوە و تایەیەكی تەقیوە. ئەو شتانەمان هەموو بە پیك و دەرنەفیس چاك كرد. بەلأم كێشەی گەورەو كاری ناڕەحەت ئەوەبوو، مەكینەكە بەستبووی.بە لۆكە سووتاندن مەكینەكەمان گەرم كرد و بەهەردوو دەست هەندڵ مان بائەدا، شانمان لەیەك ئەخشاو ناو لەپمان سوور بوبوەوە، هەریەكەمان هەناسەمان بەڕووی ئەوی ترماندا هەڵ ئەكێشا.هەردووكمان یەك شتمان ئەكرد. لەوانەیە هەردووكیشمان بیرمان لەیەك شت بكردایەتەوە.

مەكینە نەیویست هاوكاریمان بكات، هەناسە بڕكێمان پێكەوت. لەوكاتەدا ئاسیل دوو جلیكانە ئاوی گەرمی هێناو بێدەنگ لەبەردەمما دایناو چووە ئەولاوە. ئاوەكەم كردە ڕادێتەرەكەوە و لەگەڵ بایتیمێردا هەندلێكی ترمان لێدا و سەرەنجام مەكینەكە كەوتە ئیش. چوومە ناو ئۆتۆمبیلەكەم، مەكینەكە بەیەك ئاواز كاری نەئەكرد، بەڵكو ئەیبڕی.بایتیمێر بۆنیتەكەی هەڵدایەوەو لەگەڵ چەكوشێكدا سەری كرد بەناو مەكینەكەدا بۆ ئەوەی لە شخاتەكان دڵنیا بێت. لەو كاتەدا سامات بە قاپوتێكی قۆپچە دانەخراوەوە بەڕاكردن هات. تۆزێ بەدوای لۆریەكەدا ڕایكرد، ئەیویست نۆزێك سوار بێت. ئاسیل كوڕەكەی گرت و نزیك دەرگاكە وەستابوو، بەری نەئەدا. بە ڕوانینێكی گریاناوی و ئازاراوی و بەزەییەكی واوە سەیری ئەكردم، لەو هەناسەیەدا ئامادەبووم چی ئەوێت بیكەم. بەمەرجێ لێم ببورێت و لەگەڵ كوڕەكەما بێنەوە لام. لەدەرگا كراوەكەوە بەڕووی ئەودا خۆم لاركردەوەو لەناو دەنگە دەنگی مەكینەكەوە لێی پاڕامەوەو ووتم :

-ئاسیل كوڕەكە بێنە و وەرە لە تەنیشتمەوە سوار بەو وەكو جاران بۆ هەتا هەتایە ئەتبەم.

سەركەوە !

ئاسیل هیچی نەوت، بەڵكو چاوە پڕ فرمێسكەكانی وەرگێڕاو سەری بادا. سامات دەستی ڕاكێشاو ووتی:

-دایە بابڕۆین تۆزێ سواربین. بەلأم بێ ئەوەی ئاوڕ بداتەوە، سەری داگرت و ڕۆیشت، ساماتیشی بەزۆر ڕائەكێشاو ئەویش نابەدڵ دوای ئەكەوت. بایتیمێر هاواری كرد:

—تەواو.

بۆنیتەكەی داخستەوەوهاتە پێشەوەو شتەكانی دامەوەو، هەر لەناو قەمەرەكەوە لێم وەرگرت. دەرچوم. جارێكی تر كەمەی لێخوڕین بەدەستمەوەیە و جارێكی تر جادەو چیا خۆتان بگرن. لۆریەكەم بێ ئەوەی گوێ بداتە ئەوەی ڕوویدابوو هەڵیگرتم. بەو جۆرە لەدەربەندەكەدا ئاسیل و كوڕەكەم دۆزییەوە و بەوجۆرە بەیەك گەیشتین و جیا بوینەوە. بەدرێژی ڕێگا بەرەو سنوور و گەڕانەوە هەر بیرم ئەكردەوە. بێ ئەوەی دەروویەك بدۆزمەوە. لە بیر كردنەوەی بێ كۆتایی ماندوو بووم. ئێستا پێویستە لەسەرم بڕۆم، هەتا چاو بڕئەكات بڕۆم. بەلأم لەم ناوەدا نەمێنمەوە. بەتوندی مێشكم لەسەر ئەم بڕیارە چەقاند و پێم لەسەر جێبەجێكردنی داگرت.

لە كاتێكدا بە نیشتەجێی تیمی چاكردنی ڕێگاو بانەكەدا تێ پەڕیم، ساماتم دی. لەنزیك جادەكە لەگەڵ كوڕێك و كچێكا كە تۆزێ لە خۆی گەورەتر بوون یاری دەكرد، خانوویەكیان لەبەرد و چیلكە دروست كردبوو لەگەڵ چەند گەورێك بۆ ئاژەڵ. لەوانەیە چەند جاری تریش لەوەو پێش لەو گوێ ڕێیە بینیبێتمن یاریان كردووە. واتە هەموو ڕۆژێك بەنزیك كوڕەكەما ڕۆیشتووم، بێ ئەوەی بزانم. لۆریەكەم ڕاگرت و بانگم كرد.

-سامات.

ویستم چاوێكم پێی بكەوێت. هەر سێكیان بەڕاكردن هاتن بۆ لای لۆریەكە.

-مامە هاتوین سوارمان كەیت.

وتم: بەڵی، سەركەون باتۆزێك سوارتان كەم. مناڵەكان بە خۆشییەوە هاتنە پێشەوە. سامات بە شانازییەوە بە هاوڕێكانی وت:

-ئەم شۆفێرە خزمی ئێمەیە.

ماوەیەكی كورت دوورم خستنەوە. بەلأم ئای ئەو كامەرانی و دڵخۆشیەی هەستم پێكرد كە درێژ بو! دڵنیام لە دڵخۆشی و كامەرانییەكەی ئەوان زۆرتر بوو. دام بەزاندن.

-ئیتر بڕۆنەوە بۆماڵەوە.

منالەكان ڕایانكردو كوڕەكەم ڕاوەستان:

–ئاوەرە سامات قسەیەكت پێ بڵێم! بەهەردوو دەست هەڵم گرتو بەرزم كردەوە بۆ سەر سەرم، بە ووردی سەیری دەم و چاویم كرد، ئەوجا نام بەسنگمەوەو ماچم كردو دام نایەوە سەر زەوی.

سامات بیری كەوتەوە. ئەی شمشێرەكەت كوا مامە.. هێناوتە؟!.

–ئۆی كوڕم بیرم چوو.. ئەم جارە بێتەوە بۆت ئەهێنم.

–مامە لەبیرت نەچێت ها !ئێمە هەر لەویا یاری ئەكەین.

–باشە، ئێستا بزانم خێرا ڕائەكەیت ؟.

لەوەرشەی دارتاشیی بنكەكە سێ شمشێری تەختەم بۆ یاریكردن دروست كرد و لەگەڵ خۆما هێنام. منالەكان لە شوێنەكەی خۆیان چاوەڕێ بوون. جارێكی تر سوارم كردنەوە. بەو جۆرە هاوڕێیەتیم لەگەڵ كوڕەكەم و دوو هاوڕێ خۆشەویستەكەیا پەیداكرد.بە زوویی ئاشنام بوون، هێشتا من دوور بووم. ڕایان ئەكرد و پێش برکێیان ئەكرد زوو بگەنە لای من.

–لۆری.. لۆریەكەمان هات.

ژیانم بۆ گەڕایەوە، بومەوە بەمرۆڤێك كەدەرئەچوم بۆ گەشتێك ڕۆحم ئاسوودە بوو، هەستێكی بەلەزەت ختوكەی ئەدام. ئەمزانی ئێستا كوڕەكەم لەسەر ڕێگاكە چاوەڕێمە، با بۆ دوو دەقیقەش بێت لەپێشی ئۆتۆمبیلەكەمدا لە نزیكیەوە دائەنیشم. هەموو بیركردنەوەو خەفەتم لەیەك شتا كۆبوبۆوە، ئەویش ئەوە بوو لەكاتی خۆیدا بگەمە لای كوڕەكەم.

هەمیشە وا بەرنامەی خۆم دائەڕشت كە بە ڕۆژ بگەمە دەربەندەكە، ڕۆژگار گەرمترو بەهاری بو، منالێ هەمیشە یاریان ئەكرد، زوربەی كات لەسەر ڕێگاكە ئەم بینین. زۆر دڵم بەوە خۆش بوو، بەلاَم هەندێ جار دڵم لە ترسا ئەلەرزی. لەوانەیە ئاسیل و بایتیمێر زانیبێتیان منالێ سوار ئەكەم یان نەشیان زانیبێ، بەلاَم نەیەڵن ئیتر كوڕەكەم ببینم و نەیەڵن بێتە دەرەوە لە سەر جادەكە یاری بكات. زۆر ترسام، لەدڵی خۆما لە ئاسیل و بایتیمێر ئەپاڕامەوە ئەوەم لەگەڵ نەكەن‌ولەو چاوپێكەوتنە كورتانە بێ بەریم نەكەن. بەلاَم جارێك ئەوە ڕوویدا.

جەژنی یەكی ئایار نزیك بۆوە نیازم وابوو بەو بۆنەیەوە دیاریەك پێشكەشی كوڕەكەم بكەم، لۆریەكی قورمیشم بۆ كڕی، ئەو ڕۆژە زۆر لە بنكەكە مامەوە ودرەنگ دەر چووم، بەلاَم زۆر بەپەلە، بۆ ئەوەی تۆڵەی ئەو درەنگ كەوتنە بكەمەوە. وابزانم هەر هۆی ئەوەش بوو لە ناخما چاوەڕێی ئەوە بووم شتێكی ناڕەحەت ڕووبدات بۆیە كەنزیكی شوێنەكە بوومەوە پریاسكەكەم دەرهێناو لەتەنیشت خۆمەوە دامنا، لە خەیاڵی خۆما ئەمدی سامات چەند دڵی پێی خۆش دەبێت. ئەزانم یاری باشتری هەبوو، بەلاَم ئەمەیان دیاریەكی تایبەتە لە شۆفێرێكی ڕاگوزارەوە كە دەیناسێ، بۆ منالێك خەون بەوەوە ئەبینێ ببێ بە شۆفێر. بەلاَم ئەمجارە سامات لەسەر ڕێگەكە نەبوو، دووو هاوڕێكەی تری بەرەو ڕووم ڕاییانكرد. لە قەمەرەكە هاتمە خوارەوە

–سامات كوا ؟!. كوڕەكە وتی:

–لەماڵەوەیە نەخۆشە.

–نەخۆش؟!.

كچەكە هەڵیدایەو بەهەست كردن بە چاكەوە وتی:

–نا، نەخۆش نیە بەلاَم دایكی نایەڵێت بێ بۆ ئێرە.

–بۆ؟.

–نازانم.. بەلاَم هەر نایەڵن.

باشە با ئەوەش وابێت، ئەوە كۆتایی هەموووشتێكە. ها ئەوەی بۆ بەرە. پریاسكەكەم دا بەكوڕەكە.

بەلاَم ڕام گۆڕی.

— نا قەیناكات، پێویست ناكات. لێم وەرگرتەوە. سەرم داگرت و چوومە لای لۆریەكە.

كوڕەكە لە خوشكەكەی پرسی

–مامە بۆچی سوارمان ناكات ؟. بە مۆنیەوە وەلاَمی دایەوە

-ئەو مان لەگەڵ نیە. نەخۆشە!.

بەڵێ كچەكە چاكی زانی. شتێك لە هەرچی نەخۆشیە خراپتر دایگرتم. بە درێژی ڕێگا بیرم ئەكردەوە. چۆن ئـەكرێ ئاسـیل ئەوەنـدە دڵـڕەق بێت بەرامبەرم ! تۆ بڵێی تەنیا دڵۆپێك بەزەیی تیا نەمابێت بەرامبەرم؟!. من هەر چەندیش خراپ بم، لەوە دڵنیـا نـیم. ئەمانـە سـیفاتی ئـەو نین. دیارە شتێكی تر هەیە:

—چیيە ؟نازانم!. هەوڵم دا قەناعەت بەخۆم بكەم كە كوڕەكەم بەڕاستی ناساغەو كەوتوە..بۆ بڕوا بـەو كـوڕە نەكـەم ؟!. قەناعـەتم بـەخۆم كرد و.. ئەهاتە بەرچاوم چۆن بەدەم تاوە تەپاوتل ئەكات و ئەبزركێنیٚو.. پێویسـتە بـەجۆرێك یارمـەتیان بـدەم، دەرمانێكیـان بـۆ بێـنم یـان بیانگەیەنمە خەستەخانە. چونكە ئەوان لە چۆڵە وانیەكدان، نەك شەقامێك لە شەقامەكانی شـار. زۆرم ئـازار چەشـت. بـە پەلـە گەڕامـەوە. نـە ئەهات بە مێشكما چی بكەم و چۆن هەڵسـوكەوت بكـەم. تـەنیا یـەك شـتم ئـەزانی، ئـەویش ئـەوە بـوو :ئەمـەوێ بـە زووتـرین كـات كوڕەكـەك ببینم.بڕوام بەتین بوو ئەیبینم، دڵم خەبەری دابوو، بۆ نەگبەتی سەیرەكەم گازم پـێ نـەماوە. ئەبوایـە لابـدەم و لـە بەنزینخانـەی دەربەندەكـە بوەستم

*　　　*　　　*　　　*

ئەلیاسی هاورێی سەفەرەكم بێدەنگ بـوو، بـەناو لـەپی دەم و چـاوی هەڵقرچـاوی سـڕی، هەناسـەیەكی قـووڵی هەڵكێشـاو جامەكـەی تـەواو دادایەوە. چەند مژێكی یەك لە دوای یەكی لە جگەرەكەی دا, دەمێـك بـوو شـەو دوولایـی بوبـوەوە. هـەموو سەرنشـینەكانی شـەمەندەفەرەكە نوستبوون. ئێمە نەبێت.

پێچكەكانی شەمەندەفەرەكە لە سەر سكەكە گۆرانی بێ كۆتایی سەفەری ئەچڕی.لە پشت پەنجەرەكەوە ئەمدی شەو لە سەفەر ئەهاتەوە.. گڵۆپە بچكۆلەكانی وێستگەكە لێمان ڕەت ئەبوون و شەمەندەفەرەكەش بە لوورەی بەهێزی خۆی ئەیلووراند.

-ئەوە ئەو جارە بوو كە ڕووم لێنایت و هەڵم نەگرتیت، ئاغام !ئێستا هۆكەی ئاشكرا بوو؟؟. من لە بەنزین خانەكە وەستابووم،

كە بە ئۆتۆمبێلێكی پۆبیدا تیژ دات بەلاماو ڕەت بووی.. ئاگام لێ بوو 0

بەڵێ ڕۆیشتم و زۆر سامناكانە دلە ٚ ڕاوكێم بوو ...بۆ چوونی دڵم ڕاست دەرچوو، سامات لە سەر جادەكە چاوەڕوانی ئەكردم. كە لۆرییەكەی بینی ڕایكردو هاتە بەردەمم.

-مامە، مامە، شۆفێر.

كەواتە كوڕەكەم نەخۆش نییە. ئای كە دڵخۆشم!. ئەمویست دەست بكەمە ملـی هـەموو جیهـان. وەسـتام، بـازم دایـە خـوارەوە، ڕام كـرد بگەمە كوڕەكەم.

-ئەوە چیت بوو؟نەخۆش بووی ؟!.

سامات بە گلەییەوە ووتی :

- نەء..دایكم نایەڵێت، ئەڵێ سواری لۆریەكەی نەبی.. منیش گریام.

—-ئەی ئێستا چۆن هاتی؟.

-بابە ئەڵێ ئەگەر پیاوەكە خۆی حەز ئەكات سواریان بكات با سوار بن.

—ئاوا؟!.

-منیش وتم حەزئەكەم فێری شۆفێری بم.

-ئەبیت بە شۆفێرێك..بەلاٚم شۆفێر!!..ئەزانی چیم بۆهێناوی ؟

لۆریە قورمیشەكەم دەرهێنا. سەیریكە، لۆریەك مەكینەی هەیە.. باشترین ئۆتۆمبێل بۆ شۆفێری بچكۆلە.

كوڕەكەم پێكەنی و دڵخۆش بوو.. بە دوو چاوەوە كە پڕ بوون لە تكا سەیری كردم و ووتی:

-هەمیشە.. هەمیشە لەگەڵت سوار ئەبم، باشە مامە؟.

دڵنیام كردوو بەڵێنم دایە:

-بێگومان هەمیشە سوارت ئەكەم، ئەگەر ئەتەوێت جەژنی یەكی ئایاریش بچین بۆ شار، لۆریەكەمان بـەئالاٚی ڕەنگـاو ڕەنـگ ئەڕازێنینـەوە و

ئەتبەم و ئەتهێنمەوە. ئێستا نارەحەتە بەلامەوە روونی بكەمەوە بۆ وام پێوت. چ مافێكی ئەوەم هەبوو، لەوەش زیاتر چۆن لە پـڕ بـڕوام كـرد وائەبێت؟ هەر ئەوەندەش نەبوو، بەڵكو زیاتر ڕۆیشتم:

-ئەگەر حەزیش ئەكەی تا هەتا هەتایە لەگەڵم بمێنەرەوە.

زۆر لە گانگای دڵمەوە بەكوڕەكەم وت. بەیەكەوە لە پێشی لۆریەكەدا ئەژین، بۆ هەر شوێنێك چووم ئەتبەم لەگەڵ خۆم، هـەرگیز لێـت جیـا نابمەوەو نایەڵم بڕۆیتەوە.

یەیت لەگەڵم ؟.

سامات یەكسەر وەڵامی دایەوە.

-دێم.. بۆخۆمان لەپێشی ئۆتۆمبیلەكەدا ئەبین،با ئێستا بڕۆین مامە.

زۆر كات پیاوێكی دنیادیدە وەك منالْ هەڵس و كەوت ئەكات. لە پێشەوە دانیشـتین. سویچـەكەم كـردەوە. پـێم نـا بـە سـلفەكەدا. سـامات زۆری پێ خۆش بوو، باوەشـی پیـا ئـەكردم و لەسـەر كوشـنەكە هـەڵ ئەبەزیـەوە. ڕۆیشـتین، دڵخۆشـیی سـامات زیـاتر ئـەبوو، پـێ ئەكـەنی، دەربارەی كەمەكەو داش بۆردەكەو دوگمەكانی ئۆتۆمبێلەكە شتی زۆری لێ ئەپرسیم. منیش لەگەڵ ئەوا پێئەكەنیم. ئنجا هاتمەوە سەر خـۆم، گەرمامان بوو. : من خەریكی چیم ؟!. هێواشم كردەوە، بەلاَم سامات نەیهێشت بوەستم، داوای لێكردم :

-خێراتر، مامە با خێراتر لێی بخورین.

من غیرەتی ئەوەم نەبوو تكای چاوە گەشەكانی ڕەت بكەمـەوە، خێراتـرم كـرد، لـەو كاتـەدا ڕۆڵەیـەك بـەرەو رووومـان ئـەهات كـە خـەریكی چاكردنی جادەكە بوو، پێچی كردەوە و لە دوایەوە بایتیمێرم بینی، بە خەرماشەیەك قیرەكـەی بـلاَو ئـەكردەوە و تـەختی ئـەكرد. بـە بینینـی شڵەژام، ویستم بوەستم، بەلاَم تازە ئەوەندە دوور كەوتومەتەوە بیانوم نەماوە. خۆم نوشتاندەوە بەسەر كەمەكەداو پێم لێ داگـرت. بـایتیمێر سەری لەسەر ئیشەكەی هەڵنەبڕی، تێبینی هیچی نەكرد، چونكە هەموو دەقیقەیەك بەردەوام ئوتۆمبیل ڕەت ئەبوو، بەلاَم سامات بینی :

-ئەوە بابەیە، مامە.با بابەش ببەین لەگەڵ خۆمان.. ڕاوەستە، من بانگی ئەكەم.

بێدەنگ بو. وەستان ئێستا شیاو نیە. ئێستا چی پێ بڵێم ؟!.

لە پڕ سامات ئاوڕی دایەوە بۆ دواوە، ترساو هاواری كردو گریا

-ئەچم بۆ لای بابە، ڕاوەستە بابەم ئەوێ.. نا، دایەم ئەوێ.

برێكم كردو لە پێچەكەدا لۆریەكەم خستە پشت تاوێرەكان و دەستم كرد بە هێور كردنەوەی كوڕەكەم :

-مەگری سامات گیان.. عاقڵ ئێستا ئەتبەمەوە بەلاَم مەگری.

بەلاَم منالْ تۆقیبوو، نەیئەویست هیچ بزانێ. ئەیدا بە دەرگاكەداو ئەیوت :

-من نا، نامەوێ.. بابە !.. بیكەرەوە.. من ڕائەكەم بۆلای بابە، بیكەرەوە.

بەم جۆرە ئەوەی چاوەڕوان نەئەكرا ڕویدا. لێی پارامەوەو وتم

-بەلاَم مەگری، ئێستا بۆت ئەكەمەوە.. بەس هێمن بە، ئێستا خۆم ئەتبەم بـۆ لای بابـە.. دابـەزە بـابڕۆین.سـامات بـازی دایـە سـەرزەوی و بەڕاكردن و بەگریانەوە گەڕایەوە، گرتم.

-تۆزێ ڕاوەستە.. فرمیسكەكانت بسڕە.. بۆچی ئەگری ؟!. تكات لێدەكەم كوڕە خۆشەویسـتەكەم مـەگری.. ئـەها لۆریەكـەت لـەبیر چـوو. سەیركە !. لۆریەكەم گرت بەدەستمەوە، تا قورمیشم كرد دەستم ئەلەرزی

-سەیركە چۆن دێت بۆ لای تۆ.. بیگرە. لۆریەكە تۆزێك ڕۆیشت و خۆی دا بە بەردێكا و لە چاڵێكا پشتەو خوار بوو. سامات خراپتر لـەو جـا دایە گریان و ووتی:

-من نامەوێ.

بێ ئەوەی ئاوڕیداتەوە دوركەوتەوە. هەستم كرد شتێك گیراوەتە بینم. ڕامكرد كوڕەكەم بگرم.

-پەلەمەكە. سامات.. مەگری، ڕاوەستە. من.. من، ئەزانی من كێم..؟.

بەلاَم نەم وێرا حەقیقەت بڵێم. سامات هەر ڕایئەكرد بێ ئەوەی ئاوڕ بداتەوە، لـە پێچـەكەدا ون بـوو. هـەڵم كـردە سـەر گـا بـەردێك سـەیرم

ئەكرد. چاوم لە سامات بوو گەیشتە بایتیمێر كە لەسەر جادەكە كاری ئەكرد و خۆی دا بە سەریا. بایتیمێر چوار مشقی دانیشت و كردیە باوەشی و دەستی كردە ملی. منالّەكەش هەردوو دەستی توند ئالأندە ملی و بەترسەوە بەرەو لای من ئەیروانی. ئنجا بایتیمێر دەستی گرت و خەرماشەكەی خستە سەر شانی و بەیەكەوە بەرێگاكەدا ئەرۆیشتن. پیاوێكی گەورەو منالێكی بچكۆلە . زۆر لەپشت گا بەردەكەوە خۆم حەشاردا، دوایی گەڕامەوە بۆ لای لۆریە منالأنەكە كە لە چالّەكەدا لەسەر پشت كەوتبوو، پێچكەكانی كەوتبووە ئاسمان. فرمێسك بەسەر دەم و چاوما هەلّوەری. بە لۆریە گەورەكەمم ووت (ئەمە كۆ تاییەكەیە). بۆ نیتەكەم سڕی، هەستم بە گەرمی مەكینەكە كرد. لۆریە كۆنە ئازیزەكەم ! . شاهیدە كەڕو لأڵەكەی دواین بەیەك گەیشتنم لەگەڵ كوڕەكەمدا.

ئەلیاس هەستا و رووی كردە دەربەندەكە، لەناو دەرگاكەدا ووتی :

- ئەمەوێ تۆزێ هەوای پاك هەلّمژم.

من لە فارگۆنەكەدا مامەوە، ئاسمانی رەنگ زەرد لە پشت پەنجەرەكەوە بە هێڵێكی سپی ئەكشا. دار تەلی تەلەفونەكان بەو بەری بەیانە وەك تارمایی بەدوای یەكدا رایان ئەكرد. ئێستا ئیتر ئەتوانین گلۆپ بكوژێنینەوە.

لەسەر جێگاكەم ڕاكشام، بیرم لەوە ئەكردەوە ئەوە بە ئەلیاس بلّێم كەمن ئەیزانم و ئەو نایزانێ ؟.بەلأم نەهاتەوەو هیچم پێ نەوت.

دەرفەتی ئەوەم بۆ رەخسا كە پسپۆڕی رێگا، بایتیمێر بناسم. لە هەمان كاتدا كە ئەلیاس زانی بووی ئاسیل و كوڕەكەی لە دەربەندەكەدا بەیەكەوە ئەژین.وەفدێكی كرێكارانی رێگاو بانی كەرگیزیا ئەچوون بۆ پامیر، بەو بۆنەیەوە ڕۆژنامەی (كۆماریی) تاجیكی رایسپاربووم دەربارەی كرێكارانی كەرگیزی رێگاوبانە چیاییەكان راپۆرتێك بنووسم.

بایتیمێر كۆلّۆف لە ئەندامانی وەفدەكە بوو، هەروەك یەكێك بوو لە چاكترین پسپسۆڕەكانی رێگاوبان.چوم بۆ دۆلۆن بۆ ئەوەی بایتیمێر بناسم و بیدوێنم.بە شێوەیەكی چاوەڕوان نەكراو بەیەك گەیشتین. بەلأم لە سەرەتاوە بۆ من سەركەوتوبو.. كرێكارێك كە ئالأیەكی سووری بەدەستەوە بو لە جێیەكی دەربەندەكەدا پاصەكەمانی ڕاگرت. دەركەوت لەو كاتەدا بەشێك لە رێگاكە هەرەسی هێنا بوو و كرێكارانی رێگاوبان دەست بەجێ خەریكی پاكردنەوەی بون.

لە پاصەكە دابەزیم و رووم كردە شوێنی هەرەسەكە. بلّدۆزەرێك لە لێژێكەوە خۆلّی ئەكردە خوارەوە، لەو شوێنانەشدا كە نەیئەتوانی پێچ بكاتەوە، كرێكار بە پاچ و خاكەناز خۆلّەكەیان لائەبرد. لەو كاتەدا كابرایەك هاتە پێشەوە، جلێكی مشەماو پێلأوێكی ئەستووری درێژی پۆشیبوو، بەسەر ئۆتۆمبیلێكی بلّدۆزەوە كەفەرمانی ئەدا بە شۆفێرەكەی:

-بەلای چەپدا !تۆزێكی تر برۆ.. بەسەر ئەوگلّەدا برۆ !ئاوا بوەستە ! وەرە دواوە.

رێگاكە كرایەوە،خۆلّەكە لابرا. ئۆتۆمبیلەكان لە پەلە پەلیدا لە هەردوو دیوەوە دەستیان كرد بە هۆڕین لێدان و هاواریان ئەكرد رێگاكە بەردەن، لە كاتیكا كابرا مشەما لەبەرەكە بێ ئەوەی گوێ بداتە ئەو هەرایە بە هێمنی فەرمانەكانی دەر ئەكرد و بلدۆزەرەكەی بەسەر خۆلەكەدا ئەهێنا و ئەبرد و تەختی ئەكرد.

لە دلّی خۆمدا ووتم (من بزانم ئەمە بایتیمێرە، بەم كارامەییە ئیش دەكات). بەهەلّە نەچوو بووم، بەڕاستی بایتیمێر كۆلۆۋ بوو.

سەرەنجام رێگاكە كرایەوە، ئۆتۆمبیل لە هەردوو دیوەوە جوولأن.

بایتیمێر پێی ووتم :

- پاصەكە برۆ.. تۆ بۆ ماویتەتەوە ؟.

—بۆ لای تۆ هاتووم.

بایتیمێر بەلایەوە سەیر نەبوو بەلّكو بەنەفس بەرزی و ساكاری تەوقەی لەگەڵ كردم:

—پیخۆش حالّبووم میواندارێت بكەم.

بەو زاراوەی رێزگرتنەی كە لە نێوان دۆست و ناسیاواندایە پیم ووت:

—من ئیشم بە تۆیە، باكە، تۆ ئەزانی دەستەیەك لە كرێكارانی ریگاوبان لە رۆلّەكانی كۆمارەكەمان ئەبێ بچن بۆ تاجیكستان ؟.

— بەلّێ بیستوومە.

— زۆر چاكە، ئەمەوێت پێش ئەوەی سەفەر بكەی بۆ پامیر لەگەلّت بدوێم.

لە كاتێكا من مەبەستی هاتنەكەم بۆ روون ئەكردەوە بایتیمێر زیاتر رووی گرژ ئەكردو بە تێڕامانەوە دەستی ئەهێنا بە سمێڵە رەشە

زبرەكەیداو وتی:

– هاتویت بە خێر بێی، بەڵام من ناچم بۆ پامیر، لەبەر ئەوە پێویست ناكات هیچم لەسەر بنووسی.

–بەڵام لەبەر چی؟.. ئیشێكت هەیە یان مەسەلەی ماڵ و مناڵە ؟.

–ئیشی من ڕێگاو بانە وەك خۆت ئەیبینی، بەڵام لەماڵەوە .... بێدەنگ بوو، جگەرەیەكی دەرهێنا:بێگومان لە ماڵیشەوە ئیشم هەیە، وەكو هەموو كەسێكی تر و خێزانیش... بەڵام ناچم بۆ پامیر.

دەستم كرد بە باسكردن و قەناعەت پێكردنی كە چەند گرنگە لە نێوان ئەندامانی وەفدی پسپۆڕانی ڕێگاو باندا بێت. بایتیمێر دیار بوو وەك ڕەوشت و ڕێز لێگرتنم گوێی لێ ئەگرتم، بەڵام من بۆم ڕازی نەكرا. زۆر بێزار بووم، هۆكارێكی لە بارم نە دۆزییەوە بۆ نزیك بوونەوە لەم پیاوە. لەبەر ئەوە ئەبوایە بە هەگبەی بەتاڵەوە بگەڕێمەوەو ئەركەكەی ڕۆژنامەكە بە ئەنجام نەگەیەنم.

–چار چیە !.. باشە داوای لێبووردن ئەكەم.. من هەر ئۆتۆمبێلێك هەڵم بگرێت ئەبێ بگەڕێمەوە.

بایتیمێر بەووردی و بە دوو چاوی هێمنی زرنگەوە سەیری ئەكردم و زەردەخەنەیەك بە ژێر سمێڵیا بلاو بووبوەوە.

–:كەرگیزیەكانی خەڵكی شار داب و نەریتەكانیان لەبیر چۆتەوە.. من لای خۆی ماڵ و خێزان و دەستوری كۆنم هەیە , مادەم تەشریفت هێناوە سبەینێ لە ماڵی ئێمەوە دەرچۆ، نەك لەم جادەیەوە.. وەرە با بتبەمەوە بۆلای ژن و كوڕەكەم و..دلگران مەبە من ئەبێ پێش ئەوەی تاریك دابێت ڕێگاكە بپشكنم. زۆرم.. پێ ناچێت، ئیشەكەی من وایە.

داوام لێكرد

– پەلە مەكە، باكە، با منیش لەم پشكنینەدا لەگەڵتابم. بایتیمێر بە ئەزموونەوە چاوەكانی هێنایەوە یەك و سەیرێكی پۆشاكە شاریەكەی كردم.

–وابزانم ناڕەحەتە لەگەڵ منا بگەڕێی چونكە ڕێگاكە دووروو پێچاو پێچە.

–قەیناكات.

ڕۆیشتین. لای هەموو ئاو پەڕو پێچێكا وەستاین، سەیری هەموو دۆڵێك و..هەموو گابەردێكی خزاومان بەسەركردەوە و وتووێژیشمان ئەكرد. تا ئێستاش نازانم بەچ شتێك و بە كام ووشەو بە چی شێوەیەك چوومە دڵی بایتیمێر و سیقەی پێكردم و هەموو ژیانی خۆی و مێژووی خێزانەكەی بۆ باسكردم.

چیرۆكی پسپۆری ڕێگاو بانەكە

-پرسیارت لێكردم بۆچی ئامادەنەبووم بچم بۆ پامیر؟!.. من خۆم كەرگیزیم و خەڵكی پامیرم و ئێستا لێرە لە تیان شانم.. لەو كاتەوەی منال بووم و خۆم بینیوەتەوە لە دروستكردنی ڕێگای پامیرا ئیش ئەكەم. ئەو كاتەی دەوڵەت بانگەوازی كرد، لەگەڵ كۆمەڵێ لاودا خۆبەخش بووم.. زۆر بە دڵ گەرمی و خۆشیەوە كارمان ئەكرد.. لەبەر ئەوەی ڕێگای پامیر هەڵەت و ڕكەی تێئەكەوت و ئەبوایە ببڕایە، بووم بە یەكێك

لە كرێكارە بەرد بڕەكان و چەند خەلاّت و پاداشت كرام..

ئەوە هەر بەو بۆنەیەوە باسی ئەكەم. لەو شوێنەدا كچێكم دی، خۆشم ویست و كەوتمەداوی دڵداریەوە.. كچێكی جوانی چاكی زیرەك بوو، لە گوندەكەی خۆیەوە هاتبوو بۆ ئیش كردن. ئەو سەردەمە ئەوە بۆ كچێكی كەرگیزی كارێكی ئاسان نەبوو. هەتا ئێستاش هەر بە ئاسانی ڕێ بە كچ نادرێت كار بكات. خۆت ئەزانی داب و نەریت هەتا ئێستەش رێگرە. سالێك بەسەر چوو.. ڕێگاكە لە تەواو بووندا بوو، ئیتر پێویستی بەدەستەیەك بوو بۆ چاك ڕاگرتنی. دروستكردنی ڕێگا كارێكی هەرەوەزیە، بەلام پارێزگاری كردنی ئەوێت. ئەندازیارێكمان هەبوو ناوی حسەینۆڤ بوو، هەتا ئێستاش لە بواری چاكسازی ڕێگاو باندا كار ئەكات و پسپۆڕێكی لێوەشاوەیە. دۆستایەتی لە نێوانمان دا دروست بوو. پێشنیاری كرد بچمە خولێكی ڕاهینانەوە..

پێم وابوو گوڵبارە چاوەڕێم ناكات، ئەترساین دایك و باوكی بیبەنەوە بۆ ئاوایی، بەڵام چاوەڕوانی كردم و زەماوەندمان كرد. لەوێ، لەبنكە ڕێكە ماینەوە.. بەخۆشی و كامەرانی و یەكتری خۆشویستن ئەژیایین. ئەبێ ئەوەش بڵێین خێزانێكی تەباو ژنێكی باش، شتێكی زۆر پێویستە، بەتایبەتی بۆ كرێكارانی ڕێگاوبان كە لەشاخ و دۆڵ و دەربەنا ئەژین. دوایی هەستم بەوەكرد، من كە پیشەكەی خۆم بۆهەمیشە خۆش ئەوێت بەشێكی زۆری هۆكارەكەی ئەگەڕێتەوە بۆ ژنەكەم.

كچێكمان بوو دواتریش كچێكی تر و ئالەوكاتەدا جەنگ هەڵگیرسا. ڕێگای پامیر بوو بەڕوبارێكی دوای بارانێكی لێزمە.. هەر شەپۆلی خەڵك بوو بەلێشاو ئەهاتە خوارەوە پەیوەندی بكات بەسوپاوە. نۆرەی منیش هات. بەیانیەك هەمووومان لەماڵ هاتینە دەرەوە بۆسەر ڕێگاكە، كچە بچكۆلەكەمم كردبوە باوەش و ئەوی تریان لەتەنیشتمەوە ئەڕۆیشت و دەستی گرتبوو بەپاڵتۆكەمەوە. بەستەزمان گوڵبارەی خۆشەویست! دانی بەخۆیا گرتبوو، هەوڵی ئەدا خۆی ڕابگرێت، جانتا سەربازییەكەمی هەڵگرتبوو، بەڵام من ئەمزانی چەند ناڕەحەت ئەبێ بۆی لەو شاخەدا بەدوو منالّەوە لەبنكەڕێیەكی چۆڵ و هۆڵدا بژی.. ویستم بیبەمەوە بۆلای كەس و كارم، بەڵام گوڵبارە بەدڵی نەبوو ووتی: ئەیبەینە سەر! چاوەڕێت ئەكەین.. ناشكرێ ئەم ڕێیە بێ چاودێریی بێ. ئەوە دواجاربوو لەگوێی ڕێگاكە بەیەكەوە وەستاین. سەیری ژنەكەم و هەردوو كچەكەمم كرد و ماڵئاوایم لێكردن. ئەوكاتە من و گوڵبارە لەهەڕەتی گەنجیدا بوین و ژیانمان لەسەرەتادا بوو. من بەر بەتالیۆنی ئەندازیاریی كەوتم، لەگۆڕەپانی جەنگدا چەندین رێگاو پرد و بوارمان دروست كرد. لەژمارە نایەت! لە(دۆن) و (ڤینۆلا) و(دانوب) پەڕینەوە.. لەئاوی بەفراوا تەزین و.. لەئاگر و دوكەڵا هەڵقرچاین. گوللە و تۆپ لەدەورمان تەقییەوەو پردی ڕوخان و خەڵكی كوشت، تۆش وات هەست ئەكرد لەوە زیاتر بەرگە ناگریت ،ئاواتە خوازبویت زوتر بكوژرێیت و ڕزگارت بێ، بەڵام كە بیرت ئەكردەوە خێزانێكت هەیەو لەو شاخە چاوەڕێت ئەكات دووئەوەندە هێزت ئەهاتەوە بەر: نا، نەخێر، من لەپامیرەوە بۆئەوە نەهاتوم لەژێر پردێكا بكوژرێم.

سیمەكەی كە پارچەكانی پردەكەی ئەبەست بەیەكەوە بەدان ئەمگرت، بەڵام ورەم بەرنەئەداو نەئەڕوخام.. نەشكوژرام و هەتا بەرلینیش ڕۆشتم. ژنەكەم زۆر جار نامەی بۆ ئەناردم، چونكە پۆستەكە بەلای ماڵی ئێمەدا لەبنكە ڕێكەوە ئەهات. هەموو شتێكی بەدوور و درێژیی بۆئەنوسیم، هەتا دەربارەی ڕێگاكەش. ئەو لەجیێ من كرابوو بەچاودێر. ئەمزانی ئەوە كارێكی ناڕەحەتە بۆ ئەو چونكە ڕێگاكە ڕێگایەكی ئاسایی نەبوو بەڵكو ڕێگەی چیای پامیر بوو!.

هەتا بەهاری ساڵی 1945 هاڵ و هەواڵیم لێ نەبڕا.. لەپڕ هەواڵی نەما!. ئاشكرایە لەبەرەی جەنگدا هەموو شتێك ڕوئەدات. دڵخۆشی خۆمم ئەدایەوە. ڕۆژێك بانگ كرام بۆدەستەی فەرماندەیی بەتالیۆن و پێیان ووتم: نائیب عەریف تۆ بەشی خۆت بەسەركەوتویی جەنگایت، ئەم میداڵ و سوپاسنامانەمان لێ وەربگرەو بگەڕێرەوە بۆ نیشتمان، چونكە ئێستا تۆ لەوێ پێویست تری. زۆرم پێ خۆش بوو، هەتا بروسكەیەكم كرد بۆ ماڵەوە، لەخۆشیدا بیرم لەوە نەكردبوەوەبۆچی پێش كاتی خۆی ڕێگایان دام بگەڕێمەوە!. كاتێك لەشەمەندەفەرەكە دابەزیم بڕیارم دا جارێ نەچم بۆ فەرمانگەی تۆمارگەی سەربازیی. كات زۆرە دوای ئەوە ناوی خۆم لیست بكەم، بەڵكو ڕاست بڕۆمەوە بۆ ماڵەوە.. بۆماڵەوە!!. بەپەلە لۆرییەك هەڵیگرتم و سواری ڕێگای پامیر بوین، ئاواتم ئەخواست دوو باڵم هەبوایە.. ڕۆشتنەكە هێواش دیار بوو لەچاو ئەوزرێپۆشانەی كە لەبەرەكانی جەنگدا سواریان ئەبوم، هاوارم لە شۆفێرەكە كرد —: پێی لێ داگرە برا! چی هێز لەو ئوتومبێلە كۆنەدا ماوە بیگوشە، من بۆماڵەوە ئەڕۆمەوە. نزیك كەوتینەوە، بنكە ڕێكە لەپشت ئەو پێچەوەیە!. ئارامم لەبەر بڕا، لەلۆریەكەوە خۆم هەڵدا..جانتاكەم دا بەشانمدا و ڕامكرد.. بەڕاكردن لە پێچەكە چووم بەودیوا، بەڵام شوێنەكەم نەناسیەوە!. هەموو شتێك لەشوێنی خۆیەتی.. شاخەكان لەگەڵ ڕێگاكەدا!.. بەڵام یەك خانوی لێ نەماوە.. زیندەوەرێكی لێ نییە.. هیچ شتێك نەماوە، كەڵەكە بەرد و كەلاوە نەبێت. خانوەكەی ئێمە تەنیا

ماڵ بوو لە بن شاخەكەدا. دۆڵەكە لەوێدا تەنگ بوو. سەیرێكی شاخەكەم كرد، بروسكەیەك دای لەتەوقی سەرم! هەرەسێكی بەفر ڕویداوە و هەرچی لەسەر ڕێ یا بوبێ لەسەر زەوی لەگەڵ خۆیا ڕایماڵیوە و هیچی نەهێشتوە. وەكو گاسنێكی زەبەلاح لەشاخەكە دەرپەڕیبێ و بنارەكەی كێڵا بێ و خۆڵەكەی كردبێتە دۆڵەكەوەو خەرەندێكی قوڵی هەڵكەندبێ تا دامێنی دۆڵەكە.

ژنەكەم لەدوا نامەیدا بۆی نوسیبوم كە بەفر و بارانێكی زۆر لەپڕ دایكردوە و ئەبێ شەختەكان لەكاتێكی لەبارا لەت بكرێن و بهێنرێنە خوارەوە، بەڵام ئەوە كەی ئیشی ژنە ؟!. ئاوا هاتمەوە بۆماڵەوە... هەزاران جار ڕوبەڕوی مردن بومەوە و بەزیندوی لەدۆزەخ هاتمەوە ! بەڵام ئەوان ... ئەوان لەوانەیە هەر نەبوبن. وەستابووم و جوڵەم لێ بڕابوو ئەمویست هاوار بكەم و بقیژێنم تا شاخەكان دێنە لەرزین، بەڵام نەمتوانی. هەموو شتێك لەناخما بوبو بەبەرد. من ئیتر زیندوو نەبووم!. جانتاكەم لەسەر شانم خزا و كەوتە بەرپێم لەسەر زەوییەكە. وازم لێهێنا لەویا بكەوێ. هەندێك دیاری و پاكەتێك شیرینی تیابو بۆ هەردوو كچەكەم و ژنەكەم هێنابوو. زۆر لە سەر ڕێگاكە وەستام، وەكو چاوەڕێ بم موعجیزەیەك ڕوبدات.. ئینجا ڕوم وەرگێڕاو ڕۆشتم، جارێكی تر وەستامەوە و هەڵمڕوانییەوە بە شاخەكاندا، وادیار بوو بەرد بەرئەبێتەوە و گەلە كۆمەكییان كردوە و بەرەو لای من دێنە خوارەوە پەلامارم بدەن. هاوارم كرد و تاهێزم تیابوو ڕامكرد بۆئەوەی دور كەومەوە ... دوركەومەوە لەم خاكە نەفرەت لێ كراوە!. دامە پرمەی گریان. لەبیرم نییە چۆن و بۆكوێ چووم، ئەوەندە ئەزانم سەرەنجام خۆم لەوێستگەی شەمەندەفەر بینیەوە. وەكو شێت خۆم ئەكرد بەناو خەڵكەكەدا، لەپڕ گوێم لێبوو یەكێك بەناوی خۆمەوە بانگم ئەكات. سەیرم كرد حسەینۆڤە، تەسریح بوەو ئەچێتەوە بۆماڵەوە. هەموو شتێكم بۆگێڕایەوە. لێی پرسیم: ئەی ئێستا بۆكوێ ئەچیت ؟!. ووتم نازانم. وتی: ئەمە شتێكی خراپە، تۆ هەوڵبدە بێیتەوە سەرخۆت.. من نایەڵم تۆ بەتەنیا سەری خۆت هەڵبگریت، وەرە لەگەڵ من بابڕۆین بۆ تیان شان. ئاوا هاتمە ئێرە!!..

ساڵەكانی بەرایی لەدروستكردنی پردا كارم ئەكرد. كاتی ئەوە هات لەئیشێكدا بەهەمیشەیی جێگیر بم. ئەوكاتە حسەینۆڤ لەوەزارەت كاری ئەكرد، زۆر جار سەری لێئەدام و داوای لێ ئەكردم بگەڕێمەوە سەر ئیشە كۆنەكەی خۆم و وەك (ڕێگاوان) لەبنەكەرێكە. نیازم نەبوو. ئەترسام، لێرە لەجیێ پرۆژەكە بەتەنیا نەبووم و لەگەڵ خەڵكی ترا ئەژیام كە ئاسانتر بەرگەی خەمەكانم ئەگرت، بەڵام ئەوەیان ئیشێك بوو بەتەنیا ئەبوم، لەوانەیە ببێتە هۆی كەمتەرخەمیم، چونكە هێشتا لەكۆستەكەم ڕاست نەبوبومەوە و ڕابوردو هێشتا لەبەر چاوم زیندووبوو، وەكو ئەوەی ژیانم لەوێ كۆتایی بێت و پاشەڕۆژ هیچی پێ نەبێت بۆم!. بیرۆكەی ژنهێنانەوە هەرگیز بەمێشكمدا نەئەهات چونكە گوڵبارەو دوو كچەكە چكۆلەكەمم زۆر خۆش ئەویست، لەو بڕوایەدا بووم هیچ شتێك و هیچ كەسێك ناتوانێت جێیان بگرێتەوە. ژن بێنمەوە تەنیا بۆئەوەی لەگەڵ ژنێكا بژیم؟!. ئەوە پێوەری من نییە بۆ كامەرانیی! لەبەر ئەوە باشتر وابوو بەتەنیا بم. بەڵام بڕیارمدا وەكو ڕێگاوان بگەڕێمەوە بنكە ڕێیەكەو هەوڵێكی تازە بدەم.

كرام بە لێپرسراوی ئەم بەشە، كەڕاستەوخۆ لەدەربەندەكەدایە. ئەویش زۆر خراپ نەبوو. وردە وردە ئاشنای بووم و لەگەڵی ڕاهاتم. لەوانەیە هی ئەوە بێت ئەم بەشەی ڕێگاكە گیروگرفتاوی‌یە. خۆت ئەزانی دەربەندە.. ئیتر، بەڵام من حەزم ئەكرد وابێت! چونكە، كات، خەمەكانی لەبیر ئەبردمەوە. هەندێ جار خەونم ئەبینی، جارێكیان لەخەوما بوبوم بەبەرد و لەویا چەقیبوم! ئەمڕوانیە ئەو شوێنەكەی ماڵەكەمی لێ بوو، هەستم ئەكرد جانتاكەم لەشانم دائەخزێ ... بەیانیان دوای یەكێك لەوخەونانە زوو دەرئەپەڕیم بۆسەر ڕێگاكەو نەئەهاتمەوە تا تاریك دائەهات. هەموو ئەوماوەیە بەتەنیا بووم.. ڕاستە هەندێ جار ڕائەمام، لەوانەیە جارێكی تر كامەرانی ببینمەوە، ، تۆ بڵێی ... جارێكی تر بیبینمەوە؟!. لەوكاتەدا كەمتر پێشبینیم ئەكرد.. كامەرانییەكی ناڕەحەت و بێ متمانە!!.

نزیكەی چوار ساڵ لەمەوبەر دایكی دراوسێیەكم نەخۆش بوو، پیاوەكە بەهۆی ئیش و كارو ماڵ و منداڵێكی زۆرەوە كاتی ئەوەی نەبوو بیبات بۆلای دكتۆر. پیرە ژنەكە ڕۆژ بەڕۆژ خراپتر ئەبوو.. بڕیارم دا بەلۆریەك كە لەوكاتەدا هەندێ شتی هێنابوو بۆ بنكە ڕێكە بیبەم بۆلای دكتۆر. دكتۆرەكان زۆریان ووت ئەبێ لەنەخۆشخانە بمێنێتەوە بەڵام ئەو نەیبیست. ووتی ئەمەوێ لەماڵەوە بمرم.. بمبەرەوە ئەگینا نەفرەتت لێ ئەكەم. لەبەر ئەوە سوار بووین و گەڕاینەوە. تازە تاریك داهاتبوو، تۆزێ كەوتبوینە پشت بارخانەكەوە. شۆفێرەكە وەستاو گوێم لێ بوو لەیەكێكی ئەپرسی بۆكوێ ئەڕۆی؟.. دەنگی ژنێك وەڵامی دایەوە. شۆفێرەكەش وتی : زۆر چاكە، سەركەوە. ئافرەتێكی گەنج منداڵێكی بەباوەشەوە بوو لەگەڵ بوخچەیەكی بچكۆلەدا. بەتەنیشتەكەدا هاتە دوای لۆریەكەوە، دەستم گرت و سەرم خست.. شوێنەكەی خۆم بۆ چۆڵكرد كەلە پشت قەمەرەكەوە بوو، با، كەمتر ئەیگرتەوە، خۆشم لەسوچێكدا خۆم مەڵاس دا.. سەرمایەكی كوشندە بوو لەگەڵ

ڕەشەبایەكی تەڕ كەڕاستەوخۆ ئەیپێكای. منالّەكە دەستی كرد بەگریان. دایكەكەی ڕایژەندو تۆزێ بەقوربان و بەساقەی بوو بەلاّم منالّەكە ژێر نەبوەوە. ئەبێ چارێكی بكرێ! نەمئەتوانی بینێرمە پێشەوە چونكە پیرە ژنە نەخۆشەكەی تیا بوو، دەستێكم دا بەشانیداو ووتم: بیدە بەمن.. بەلّكو لای من ژێر بێتەوە، تۆش تۆزێك دابەزە خوارتر با كە كەمتر لێت ئەدات. منالّەكەم خستە ژێر پالّتۆ كەولّە مەڕەكەمەوەو گوشیم بەخۆمەوە. بێدەنگ بوو و نوست. منالّێكی بچكۆلەی جوانكیلە بوو، تەمەنی نزیكەی دە مانگێك ئەبوو، نوساندبووم بەلای چەپمەوە، لەپڕ دلّم وەكو بالّندەیەكی بریندار كەوتە ترپە ترپ و بالّە تەپێ! تاڕادەیەك هەستێكی شیرینی پێ بەخشیم. لەدلّی خۆمدا ووتم بلّێی جارێكی تر من نەبمەوە بە باوك ؟!. كاتێك كە مەلۆتكەكە بێ ئەوە مێشێك میوانی بێت لەباخەلّما خەپەرەی كردبوو، لەژنەكەم پرسی: كوڕە؟. سەری لەقاند. سەیرم كرد بەستەزمانە لەسەرمادا تەزیوە. چاكەتەكەی بەری یەكجار تەنك بوو. زستانان ئەم بارانگیرەم لەسەر كەولّە مەڕەكەمەوە لەبەر ئەكرد، ئەوەم لەبەرا نەبوایە ئیشم بۆنەئەكرا، قۆلّێكیانم بەمنالّەكەوە بوو، قۆلّەكەی ترم داكەند و بۆئەوم راخست

— ئەو قۆلّە ڕاكێشە بۆخۆت كچێ بارەق نەبیتەوە !. وەلاّمی دایەوە:

— نا،نا، خۆت سەغلّەت مەكە برا.

— ڕایكێشە با باكە لێت نەدا.

— زۆرم لێكرد تا خۆی پێچا لە بارانگیرەكەوە، منیش دامێنەكەم ئالاّند لەقاچ و قولیەوە.

— تۆزێ گەرم بویتەوە ؟.

— بەلّێ.

— بۆبەم درەنگ وەختە دەرچویت؟.

— وەزعەكەم وابوو!. بەنەرمی وەلاّمی دامەوە.

— لەوكاتەدا بەدۆلّەكەدا ئەڕۆشتین، بەپالّ نیشتەجێی كرێكارانی كان —ەكاندا، هەموو نوستبون، پەنجەرەكان هەموویان تاریك بون، برێك سەگەل بەوەڕین دوامان كەوتبون. شتێك هات بەخەیالّما: باشە بۆكوێ ئەچێت؟!. لەبەر هەندێ هۆ، وامئەزانی لێرە دائەبەزێت، چونكە لێرە بەدواوە شوێنێكی تر نی‌یە بۆی بچێت، جگە لەدەربەندەكەو بنكە ڕێكەی ئێمە.

— پێم وایە لێرە دائەبەزیت ؟. دام بەسەری لۆریەكەدا. زۆری نەماوە بۆ دەربەندەكەو لۆریەكە لەوە زیاتر ناڕوات. پرسیاری كرد: ئەی ئەمە ئاوەدانییە؟!.

— ئێرە نیشتەجێی كرێكاری كانەكانە... ئەی تۆ بۆئێرە ناچیت؟.

— بەلّێ با..با. بەشلّەژاوییەوە وەلاّمی دامەوەو بەپەلە هەستایە سەرپێ، بارانگیرەكەی دامەوەو منالّەكەی كردە باوەشی. كوڕەكە دەستبەجێ دەستی كردەوە بە زریكە. ئەم ماستە مویەكی تیایە! ئەم ئافرەتە لێی قەوماوە! ڕاست نی‌یە بێلّم بەم تاریكەو بەم سەرمایە بە تەنیا بڕوات!. بێ چەند و چون پێم ووت: تۆ هیچ شوێنێك شك نابەیت بۆی بچیت! خراپ لێم تێمەگە ئەو منالّەم بەرێ!. منالّەكەم بەزۆر لەباوەشی دەرهێنا.: مەلّێ نا، ئەم شەو لای ئێمە بنوو لە بنكەڕێ كە.. ئیتر سبەینێ ئارەزووی خۆتە. باشە دادە؟!! بەشۆفێرەكەم ووت هیچ نی‌یە بڕۆ. ئەو ڕۆشت و ژنەكە لەجێی خۆی دانیشتەوە، هەردوو دەستی گرت بەدەموچاوییەوە بێ ئەوەی هیچ بلّێ.. وابزانم ئەگریا.

— مەترسە! من نیازێكی خراپم پێت نییە. من ڕێگاوانم، ناوم بایتیمێر كۆلۆڤە .. دلّنیابەو دلّت هیچ نەكات.

لای خۆم دامبەزاند. ژورێكی بچكۆلەی چۆلّمان هەبوو لەحەوشەكەدا، جێیەكەم بۆخۆم بردە ئەوێ. خەوم نەئەهات. مەسەلەكەم لە مێشكی خۆما تاوتوێ ئەكرد. دلّتەنگی كردم. خۆ تێهەلّقورتاندنم پێ جوان نەبوو. من بەش بەحالّی خۆم ڕقم لەو كەسانەیە خۆیان لەكاروباری خەلّكی تر هەلّئەقورتێنن. چاریش نی‌یە! ناچارم هەر ئەبێت پرسیارێك یان دوانی لێبكەم، بەلّكو پێویستی بەهاوكارییەك بێت. بەوشكی و ناچاری و نابەدلّی وەلاّمی پرسیارەكانی دامەوە. بەلاّم خۆم ئەو شتانە تێگەیشتم كە باسی نەكردن. تا وشەیەكی ئاشكرا ئەكرد دەی تری ئەشاردەوە. تۆراوە!.. مالّ و مێردی بەجێهێشتوەو سەری خۆی هەلّگرتوە. دیار بوو فریشتەیەكی نەفس بەرز و خۆنەشكێن بوو. هەستم كرد خەفەت بارەو ئازار ئەچێژێ بەلاّم دەری نابڕێ. چاك ئەكات، هەمو مرۆڤێك بەو جۆرە هەلّس و كەوت ئەكات كە خۆی بەڕاستی ئەزانێت.. خۆی باشتر ئەزانێت!. بەلاّم هەر بەزەییم پیایدا ئەهاتەوە: ژنێك بەو گەنجی و وناسكییە ئەتوت گەورە كچە، وەكو پیاوێكی بەڕێزی تێگەشتوو منی

چووبوو بەدلآ، پیاو چۆن ئەتوانیٚ وازی لیٚبیٚنیٚت بڕوا!. هەرچەندە ئەوكیٚشەی لەگەلٚ میٚردی خۆیدا هەیە. بەیانی یەكەم لۆری هات سواری ئەكەم. خوا حافیزیی لیٚ ئەكەم.

ئەو ڕۆژە یەكجار ماندوو بووم، یەكسەر خەوم لیٚكەوت، لەخەوما بەلۆرییەك ئەچم بۆ جیٚیەك، منالٚیٚك لەژیٚر پالٚتۆ كەولٚە مەڕەكەمایە، لەسەرمادا توند خۆی توند كردوە لەسەر دلٚم. دەمەو بەیان هەستام چووم پشكنینەكەم كرد و بەپەلە هاتمەوە. بلٚیٚی میوانەكانم چۆن بن؟!. بە هیٚواشی بۆئەوەی خەبەریان نەكەمەوە ئاگرەكەم كردەوە، سەماوەرەكەم ئامادەكرد، هەستم كرد ئەویش هەستاوەو خۆی ئامادەكردوە بۆ ڕۆیشتن. زۆر سوپاسی كردم كە یارمەتیم داوون بەلاٚم سویٚندم لیٚ خوارد تا چاكە نەكولٚیٚ و چانەخوات ناڕۆن. هاوڕیٚ بچكۆلەكەی سەفەرەكەی دویٚنیٚ شەوم دەركەوت منالٚیٚكی زۆر ڕوخۆشە. گەمەم كرد لەگەلٚیا.. هەتا بلٚیٚی بەزمی خۆش بوو!. بەدەم چا خواردنەوە لیٚم پرسی: ئەتەویٚت بۆكویٚ بچیت؟. تۆزیٚ بیری كردەوەو ووتی: ریباچیٚ.

– مالٚی باوكت لەویٚیە.. ؟.

–نەخیٚر، لەدیٚیەكن لەپشت تۆسۆر–ەوە.

– ئۆە! جاخۆ ئەوە ئەبیٚ دووسیٚ قۆناغ دابەزیت و سوار بیتەوە.. زۆر ناڕەحەتەو لەوانەشە لۆریت دەست نەكەویٚ.

–بەلٚیٚ، بەس خۆ ئیٚمە ناچینەوە بۆئەویٚ.. ناتوانم بچمەوە مالٚی باوكم.

بە خەمۆكییەوە سەیریٚكی كوڕەكەی كرد.. كاریٚكم نەكردوە بتوانم ڕویان تیٚبكەم!. یەكسەر بیرم بۆئەوە چوو بەبیٚ ڕەزامەندی دایك و باوكی شوی كردبیٚ وەكو دواتریش بۆم دەركەوت وایە.. ئەیویست بچیٚتە سەر جادەكەو بوەستیٚ تا لۆریەك دیٚت. بەلاٚم ڕازیم كرد نەڕوات و ئەوان لەمالٚەوە بن، من بچم لۆریەكیان بۆبگرم. چونكە كزە بایەكی ساردی ئەهات و لەدەرەوە منالٚەكە سەرمای ئەبوو. ئەتوت بیٚگارم پیٚئەكەن، یەكجار دلٚتەنگ و شپرزەو شلەژاو بووم، كەبیرم ئەكردەوە چەند دەقیقەیەكی تر ئەڕۆن و من جاریٚكی تریش سەر لەنویٚ تەنیا ئەكەومەوە.

سەرەتا لۆریم دەست نەكەوت بەرەو ئەویٚ بڕوات، دوایی یەكیٚك هات، دەستم لیٚ ڕانەگرت، ترسام!. ئەریٚ من بۆ وام كرد ؟!. لیٚرەوە ئازارو ئەشكەنجەم دەست پیٚكرد، لۆری دوای لۆری ئەهات و من گویٚی خۆم لیٚ خەواند. لەدلٚی خۆما ووتم با ئەم لۆرییە بیٚت ڕایئەگرم. بەلاٚم دەستم بۆ بەرز نەئەكرایەوە، دەستم بەقسەی نەئەكردم. ئیٚستا ئەو لەویٚ چاوەڕیٚیەو بەتەمای منە. بیٚزم لەخۆم ئەهاتەوە! بەلاٚم بەدەست خۆم نەبوو، بەجادەكەدا ئەهاتم و ئەچوم، گرفتم نەبوو لەدۆزینەوەی بڕو بیانو: ئەو لۆرییە جامەكەی پیٚشەوەی شكاوەو ناوەكەی ساردە یان حەزم لەچارەی ئەو شۆفیٚرە نییە، سەركیٚش دیارە! یان لەوانەیە سەرخۆش بیٚت. كە لۆرییەكیش ئەهات پیٚشەكەی خەلٚكی تیا بوو خەریك بوو لەخۆشیا هاوارم ئەكرد. هەر شتیٚك بیٚت نەیەلٚیٚت ئیٚستا بڕۆن.. ئیٚستانا، با تاویٚكی تریش لەمالٚەوە بن.. پیٚنج دەقەی تر. لەخۆم پرسی: جا بۆكویٚ ئەچیٚ؟!.. خۆی ووتی ناتوانیٚ بچیٚتەوە بۆ مالٚی باوكی. لە ریٚباچیە كیٚ جیٚی ئەكاتەوە.. خۆی و ئەو منالٚە؟!. ئەم زستانە ئەو منالٚە ئەمریٚت.. ئەوە باشتر نیە لیٚرە بمیٚننەوە؟. ماوەیەك لیٚرە بژین.. بیر بكاتەوەو خەمەكانی بەبا بدات، لەوانەیە بگە ڕیٚتەوە بۆلای میٚردەكەی، یان لەوانەیە ئەو بیٚت و لیٚرە بیدۆزیتەوە.. من حەق بو لەگەلٚ خۆم بمهیٚنایەو سوارم بكردایەو ڕەوانەم بكردایە. سیٚ سەعات بەو جۆرە مامەوە. لەڕاستیدا لەخۆم بیٚزار بووم.. بەسە ئیتر! ئەچم خۆی ئەهیٚنم و بەبەرچاوی خۆیەوە لۆرییەكی بۆ ڕائەگرم. وانەبیٚت خۆم بەتەنیا بۆم ناكریٚت. گەڕامەوە. سەیرم كرد لەو كاتەدا ئەویش لە مالٚ دیٚتە دەرەوە.. چەند توانیویەتی چاوەڕوانی كردوە. هەستم بە شەرمەزاری كرد، دیار بوو وەكو خۆشم هەستم ئەكرد تاوانبار دیار بووم، منجە منجیٚكم كرد:

–زۆرم پیٚ چوو؟! لۆری بەرەو ژوور نەبوو، یان هەبوو بە كاری سواربوون نەئەهات، زۆر بە داخەوەم......دلٚت هیچ نەكات، بیكە بە خاتری خودا تۆزیٚكی تر بچۆ مالٚەوە، تكات لیٚ ئەكەم. بە بیٚتاقەتی و سەر سوڕمانەوە بە دواما هاتە ژوورەوە، بیٚ ئەوەی ووشەیەك بلٚیٚ. لیٚی پرسیم:

–تۆ دلٚت پیٚم ئەسوتیٚ...بەزەیت پیاما دیٚتەوە؟

نە مەسەلە ئەوە نییە، خۆت ئەزانی من ئەترسم بكەویتە ناڕەحەتیی. تۆ بە چی ئەژیت؟!.

- ئیشیٚك پەیدا ئەكەم.. پیٚشتریش ئیشم كردوە.
- لە كویٚ ئیش پەیدا ئەكەی؟!

لە هەر جێیەك بێت! بەڵام ناچمەوە لای.. ناچمەوە ماڵی باوكیشم.. ئیشێك ئەدۆزمەوەو پێی ئەژیم.

چی بڵێم! وازی لە بیر كردنەوە نەهێنا لەوەی ئەیویست جێبەجێی بكات.. مەینەتی و نەفس بەرزییەكەی پاڵیان پێوە ئەنا، ئیتر گرنگ نەبوو بەلایەوە بەرەو كوێ؟.(ئیشێك ئەدۆزمەوەو پێی ئەژیم). وتن ئاسانە وەلێ كردنی وانیە، بەڵام ناتوانیت زۆر لەكەس بكەیت!.

مناڵەكە بەسەر دەستیا خۆی شۆڕكردەوە بۆلای من. لێم وەرگرت و ماچم كرد. لەدڵی خۆما ووتم: ئەی كوڕیە شیرینەكەم، ئەبێ ئێستا وازت لێبێنم بڕۆیت، دوای ئەوەی ئەوەندە خۆشەویست بوی لام ئەڵێی بەڕاستی كوڕی خۆمی!. بەهێمنی ووتم: هەستە بابڕۆین!. هەستاینە سەرپێ، كوڕەكەم كردە باوەش. لەدالانەكەدا وەستام:

–ئێمە لێرە ئیشمان هەیە، ئەتوانی لێرە ئیش بكەیت و بژیت، ژورێكی بچكۆلەی سەربەخۆش هەیە. بەڕاست بۆ لێرە نابیت؟!. ماوەیەك بمێنەرەوە.. هیچ كاتێك درەنگ نییە بۆ ڕۆشتن..ئەگەر بەدڵت بوو بیرێكی لێبكەرەوە. لەسەرەتاوە ڕازی نەبوو، بەڵام سەرەنجام قەناعەتم پێكرد. بەوجۆرە ئاسیل و سامات، كوڕە بچكۆلەكەی لە بنكە ڕێكە لای من مانەوە. ژوورە بچكۆلەكەی حەوشەكە زۆر سارد بوو، زۆرم لە ئاسیل كرد خۆی و كوڕەكەی بێنە ژوورەكەی من. شتەكانی خۆم گوێزایەوە بۆ ژوورە بچكۆلەكە، ئەو ژوورە بۆ من زۆر باش بوو. لەوكاتەوە ژیانێكی جیاواز ئەژیام. لە ڕواڵەتدا هیچ شتێك نەگۆڕابو. من هێشتا تەنیا بووم بەڵام گەڕامەوە ناو ژیان. دڵم دوای ئەوەی لەو هەموو تەنیاییەدا بوبو بە شەختە، گەرمیی پێگەیشتو كردیەوە. لەڕاستیدا من پێشتریش لەخەڵك دوور نەبووم، بەڵام تەنیا ئەوەی شان بەشانی خەڵك بژیت و دۆستایەتی بكەیت، بەیەكەوە كاربكەن، یارمەتییان بدەیت و یارمەتییان لێوەربگری، بەس نییە!.. بەڵكو هەمیشە كەلەبەرێك لەژیاندا ئەمێنێتەوە، بەهیچ كام لەوانە پڕ نابێتەوە.

بەڕاستی هۆگری ئەو مناڵە بوبوم، كە دەرئەچوم بۆ پشكنین شتێكی گەرمم تێوە ئەپێچاو لەگەڵ خۆم ئەمبرد و بە درێژی ڕۆژ بەباوەشمەوە بو، هەموو كاتی بێ ئیشیم لەگەڵ ئەودا ئەبردە سەر. دراوسێكانم خەڵكی باش بوون، زۆر بەتەنگ ئاسیل و ساماتەوە ئەهاتن.. بەڵام كێ هەیە مناڵی خۆش نەوێت؟!.. ئاسیلیش ئەوەندە دڵپاك و بێ مەكر و ڕیا بوو دەستبەجێ بوو بەیەكێك لەئێمە لە بنكەڕێیەكەدا، هەربەهۆی ئەمیشەوە بوو..بەهۆی ئاسیلەوە بوو منیش ئەوەندە هۆگری مناڵەكە بووم.. شاردنەوەی بۆچییە؟ من نەمئەتوانی لەخۆمی بشارمەوە چۆن هەوڵم ئەدا، گرنگ نییە، بەڵام كەوتمە داوی خۆشەویستییەوە، هەر لەیەكەم بینینەوە خۆشم ویست، بەهەموگیانم، بەهەموو دڵم خۆشم ویست. ئەو هەموو ساڵەی تەنیایم.. ئەو هەموو ئازارو سوێیەم، هەموو ئەو شتانەی لەدەستم چووبون، هەموویان لەو خۆشەویستیەدا توانەوەو وون بوون. بەڵام من مافی ئەوەم نییە بیدركێنم، چونكە ئەو چاوەڕوانی یەكێكی تر بوو، نیشانی نەئەدا چەند تامەزرۆیەتی بەڵام كە ئیشمان ئەكرد تێبینیم ئەكرد هەر لۆرییەك ئەهات و ئەڕۆی چۆن بەتاسەوە چاودێریی ئەكرد، هەندێ جار كوڕەكەی هەڵ ئەگرت و چەند سەعاتێك لەسەر بەردێك لەقەراغ ڕێكە دائەنیشت بەڵام ئەو هەرگیز نەهات. من نەمئەزانی كێیەو شێوەی چۆنە، چونكە هەرگیز لە ئاسیلم نەپرسیبوو، ئەویش بەهیچ جۆرێ بۆ منی باس نەكردبوو.

چەند مانگێك بەسەر چوو.. سامات گەورە تر بوو. بەڕاستی مناڵێكی زیرەك و خۆبەرەپێش بوو، لەوانەیە یەكێك فێری كردبێت یان لەوانەیە هەر لەخۆیەوە فێربوبێت، بانگی ئەكردم بابە!. كەئەیبینیم ئەهاتمەوە، ڕای ئەكرد بەپیرمەوەو خۆی ئەخستە باوەشم و هاواری ئەكرد : ئاتا– ئاتا. ئاسیل سەیری ئەكرد و زەردەخەنەیەكی خەوناوی ئەیگرت. لەیەك كاتدا پێم خۆش بوو،و، ئازاریشی ئەدام! ئەو پەڕی ئاواتم بوو باوكی بم.. بەڵام چی بكەم؟!.

ئەو هاوینە هەندێك لەڕێگاكەمان چاك ئەكرد، ئوتومبێل بەلاماندا ئەهات و ئەچوو، لەپڕ جارێك گوێم لەئاسیل بوو بانگی شۆفێرێكی كرد:

– هۆ جانتای ئاڕاوەستە تۆزێ..!. لۆرییەكە دای لەبرێك و وەستا. ئاسیل ڕایكرد بۆلای. من گوێم لێنەبوو لەگەڵ شۆفێرەكەدا باسی چییان ئەكرد بەڵام گوێم لێ بوو ئاسیل توڕەبوبو دەنگی بەرز كردوە.

– درۆئەكەیت! بڕوات پێناكەم بڕۆ! بڕۆ ! لاچۆ لەبەرچاوم.

لۆریەكە ڕۆیشت، ئاسیل بەپەلە لەجادەكە پەڕییەوەو بەڕاكردن ڕۆشتەوە بۆ ماڵەوە، پێم وابوو ئەشگریا. نەمئەزانی چۆن ئیش ئەكەم. ئەم كابرایە كێ بوو! چی بەم ژنە ووت؟!. هەرچی دودڵی و گومان هەیە لە مێشكما كۆبوەوە. كە ئیتر لەتوانام نەما ڕۆیشتمەوە. بەڵام ئاسیل لەژورەكەی خۆی نەهاتە دەرەوە. ئێوارە درەنگ من چووم بۆلای.

– سامات لەكوێیە؟ ئەمڕۆ چاوم پێی نەكەوتوە.

بەدەنگێكی خەماوییەوە ووتی لەماڵەوەیە.

— ئاتا. سامات باوەشی كردەوەو داوای لێكردم هەڵی بگرم، تۆزێ یاریم لەگەڵ كردوو ختوكەم دا، پێبكەنێ، بەڵام ئاسیل هەر مات و خەمبار و بێدەنگ بوو. پرسیارم لێكرد:ئاسیل چی ڕوویداوە؟.

—من ئەبێ لێرە بڕۆم. بەهەناسەیەكی ساردەوە وەڵامی دایەوە.. نەك لەبەر ئەوەی ژیانم لێرە ناخۆشە، من زۆر مەمنونی تۆم.. زۆریش! . بەڵام ئەبێ لێرە بڕۆم، نازانم بۆكوێ ئەچم! ئەبێ سەری خۆم هەڵگرم.

سەیرم كرد بەڕاستیەتی ئەڕوات، تەنیا ئەتوانم ڕاستیەك هەیە پێی بڵێم.

—من ناتوانم دەست بێنمە ڕێت ئاسیل، بەڵام منیش لێرە نامێنم.. منیش ئەبێ لێرە بڕۆم..جارێكی تریش من ماڵێكی چۆڵی ترم بەجێهێشتوە، چ پێویست بە باسكردن ئەكات تۆ خۆت هەستت هەیە ئاسیل! ئەزانی ئەگەر بڕۆیت و بەجێم بێڵیت هەمان مەینەتی و كارەسات ڕوئەداتەوە كە لەپامیر بەسەرم هات. بیربكەرەوە ئاسیل، ئەگەر دڵت بۆ گەڕانەوە لێ ئەدات و ئەچیتەوە لای، من دەست ناهێنمە ڕێت و نابم بەكۆسپ.. تۆ هەمیشە ئازادیت.. ئاسیل.

ساماتم كردە باوەشم و چوم بۆسەرجادەكە، ماوەیەكی زۆر هاتم و چوم. كوڕە خۆشەویستەكەم.. هیچی نەئەزانی. ئاسیل مایەوە.. بەڵام نازانم تاچەندیتر ؟ بیری لەچی ئەكردەوە.. بڕیاری چی دا ؟ ئەم پرسیارانەش ژیانیان لێ تاڵ كردمەوە.

ڕۆژێكیان نیوەڕۆ هاتمەوە بۆماڵەوە.. چی ببینم؟! سامات دارەدارە ئەكات، ئاسیلیش دەستی گرتوە بەپشتیەوە نەك بكەوێ، وەستام و سەیرم ئەكرد.

—باكە، سەیركە كوڕەكەت بەپێی خۆی ئەڕوات. بەزەردەخەنەیەكی دڵخۆشیەوە بە خۆمم ووت: ئە ڕێ گوێم لەچی بوو..! گوێم بەهەڵەنەچووە؟!. نەیوت كوڕەكەت؟!. خاكەنازەكەم فڕێ دا، چوارمشقی دانیشتم و ئیشارەتم بۆسامات كرد بێ بۆلام (ئادەی كوڕە جوانەكەم، ئادەی بەرخەكەم. ئادەی وەرە، دارە..دارە، مەترسە! پێبنێ بەزەویدا.

سامات باڵەكانی بڵاوئەكردەوەو هاواری ئەكرد (ئاتا)، قاچەكانی تێكەڵ و پێكەڵ ئەبوو. ڕایكرد بۆلام، گرتم و بەرزم كردەوەو دامنا، نوساندم بەسنگمەوە.

- ئاسیل، باسبەینێ ئاهەنگی پێگرتنی بۆ بكەین.. بەنێكی ڕەش و سپیم بۆئامادە بكەو منالی دراوسێكان داوەت بكە.

بەپێكەنینەوە ووتی: باشە.. باكە..

— ئەبێ بەنەكە ڕەش و سپی بێت و خوری بێت.

سواری ئەسپەكەم بوم و ئاوەزەنگم لێدا بۆلای هاوڕێ خاوەن ماڵاتەكانم بڕێكی زۆر (كومس)* و گۆشتم هێنا، ڕۆژی دوایی دراوسێكانمان داوەت كرد بۆئاهەنگی (پێوەند– بڕین)ی كوڕەكەمان. ساماتم بەپێوە وەستاند و قاچەكانم بەبەنە ڕەش و سپییەكە بەست و مقەستێكم لەلاوە دانا، منالە میوانەكانیشم نارده ئەو سەری حەوشەكە.

—یەكەم كەس ئەگاتە لای سامات و بەنەكە ئەبڕێ یەكەم خەڵات وەرئەگرێ، تێم گەیاندن ئەوانی تریش بەنۆرە هەركەسێك خەڵاتی خۆی وەردەگرێ.

—ئامادەبن! دەستم بۆڕاوەشاندن: ڕاكەن.

منالەكان بەقیژە قیژە و هاوار ڕایانكرد بۆلای سامات..بەنەكە بڕا.

بەساماتم ووت: ئێستا تۆش ڕاكە كوڕەكەم!. منالینە لەگەڵ خۆتان بیبەن. دەستی ساماتیان گرت و ڕاكردنیان پێئەكرد. ڕومكردە میوانەكان : خەڵكینە، بێ ئەوەی مەبەستم یەكێكیان بێت، خەڵكینە ئەمە جوانووە كەمە ڕائەكات.. ئومێدەوارم ببێ بەجوانویەكی چوارپەل سوك و سۆڵ. سامات بەدەست منالەكانەوە بەدوایاندا ڕای ئەكرد. ئاوڕی دایەوەو بانگی كرد (ئاتا) و كەوت بەدەمدا. من و ئاسیل بەپەلە پەلامارمان دا، كە هەڵم گرتەوە گوێم لێبوو ئاسیل بۆیەكەم جار پێی ووتم: ئای.. پیاوەكە!. بەو جۆرە بووین بەژن و مێرد. ئەو زستانە هەرسێكمان سەرمان لەماڵی باوك و خزمەكانی ئاسیل دایەوە، كە هێشتا زۆر لەئاسیل توڕەو زویر بوون. من و ئاسیل قسەمان زۆر لەگەڵ

---

*بەرهەمێكە لە شیری ماین وەكو ماست. ئەم گەلە لەگەڵ ئەوەدا موسڵمانن بەڵام گۆشتی ئەسپ و ماین و بەرهەمە شیرییەكانیشی دەخۆن....ت.ع

كردن، وەلامی پرسیارەكانمان دایەوە. من ڕاستیی هەموو شتەكانم بۆگێڕانەوە چۆن ڕویاندابوو. سەرەنجام لە ئاسیل بوران و پیرۆزباییان لێ كردین. سالێ بەدوای سالدا هات و ڕۆشت، سامات تەمەنی پێنج سالە.. زۆر بەهاوكاری و تەبایی ئەژین، تەنیا یەك شت هەیە كە هەرگیز باسمان نەكردوەو قسەمان لەسەری نەكردوە، هەرگیز نەمانویستوە پیتەكانی لەیەك بدەین، چونكە ڕێكەوتبوین.

بۆئێمە ئەو پیاوە هەروەكو نەبێت وابوو، بەلام هەمیشە شتەكان واناكەونەوە كەتۆ ئەتەوێت! . ماوەیەكی كەم لەمەوپێش كابرا ڕۆژێك پەیدابوو. ڕوداوێك لەسەر جادەكە ڕویدا. كات نیوەشەو بوو، لەگەلێ یاریدەدەرەكەم كە دراوسێمە هەر گوێمان لەدەنگی خۆپیادانەكە بوو ڕامان كرد بۆ شوێنەكەی. ئەترساین یەكێك شتێكی لێهاتبێت. لۆریەكەی خۆی دابوو بە پایەكانی گوێ جادەكەدا. شۆفێرەكە بریندار بوو. لەڕاستیدا بێهۆش بوو، زۆریشی خواردبوەوە، ناسیمەوە، بەلام ناوەكەیم بیر نەئەكەوتەوە.. جارێك یارمەتی دام و لۆریەكەی بۆ ڕاكێشام. خۆت ئەزانی ڕاكێشانی لۆریەك بەرەوژوور لەدۆلۆندا كارێكە گالتەی پێ ناكرێ، كە هەرگیز لەوەو پێش لەم بەشەی دەربەندەكەدا نەكرابوو، بەلام ئەو لاوە بەجەرگە توانی بەسەلامەتی ئێمە ڕزگار بكات. لەبەرئەوە زۆرم خۆشئەویست و چووبوە دلمەوە. پاش ئەوە بەماوەیەكی كەم شۆفێرێك عەرەبانەیەكی بەدوای خۆیدا بەدەربەندەكەدا ڕاكێشابوو، زۆری نەمابوو سەركەوێت. بۆنەگبەتی هەلەیەك ڕویدا، عەرەبانەكەی كەوتبوە چالێكەوەوچەقیبوو، بەجیێی هێشتبوو و ڕۆشتبوو. كاتی خۆی ووتم بێت و نەبێت ئەو شۆفێرە چاونەترس و بەجەرگەیە. زۆر بەداخەوە بووم كەسەركەوتوو نەبوو، بەلام دوای ئەوەی ڕاكێشانی عارەبانە لە دەربەندەكەدا بوو بەكارێكی ڕۆتین. شۆفێرەكان فێربوون چۆن بەكاری بێنن و كارێكی باشیش بوو. ڕاستت ئەوێ نەمئەزانی ئەو پیاوەیە كە ئاسیل وازی لێ هێناوە ! . بشمزانیایە هەر وام ئەكرد. هێنامەوە بۆمالەوە. دەست بەجێ هەموو شتێكم بۆدەركەوت. ئاسیل بەباوەشێك دارەوە هاتە ژورەوەو هەر چاوی پێی كەوت دارەكانی لەباوەش كەوتە خوارەوە سەرزەوییەكە. بەلام هەمووومان واخۆمان نیشان ئەدا كە هەرگیز یەكتریمان نەدیوە. من ئەبوایە دان بەخۆمدا بگرم، نەك بە ووشەیەكی ڕەق یان ئاماژەیەك ئازاریان بدەم و كارێك بكەم ببمە هۆی ئەوەی یەكتری نەناسنەوە. من خاوەنی هیچ بڕیارێك نەبووم.. ئارەزوی ئەوان بوو.. ئەوان ڕابردوی خۆیان هەبوو.. كوڕی ئەوان بوو لەگەلێ منا خەوتبو و نابوم بەسنگمەوە.

ئەو شەوە كەسمان نەنوستین. هەركەسێك سەرقالی بیركردنەوەكانی خۆی بوو. منیش هەندێ شتم هەبوو بۆخۆم بیری لێ بكەمەوە. ئاسیل سەربەستە كوڕەكەی ببات و بڕوات. مافی خۆیانە. ئەبێ دوای ئەوە بكەوێت كە عەقلی و دلی داوای لێ ئەكەن. منیش.. من چیم؟! ئەو مەسەلە یە چ پەیوەندییەكی بە منەوە هەیە ! پێویست ناكات ڕێگری لێبكەم. پیاوەكە تا ئێستاش لێرەیە. بەم ڕێیەدا هات و چۆ ئەكات. ئەو هەموو سالە لە كوێبوە؟.. خەریكی چی بوە؟! من نازانم. ئەوە مەسەلەیەك نیە، چونكە پەیوەندی بەوانەوە هەیە. دوای ئەوەی پشكنینەكەی تەواو كرد لەگەلێ بایتیمێر بەیەكەوە چوینەوە بۆ مالەوە، ڕۆژ بەرەو كۆتایی ئەچوو، ئەنگۆرەی دوكەلاویی ڕۆژئاوا بونێكی بەهاریی بەئاسماندا بلاو بوبوەوە. لوتكە بەفراوییەكانی تیان شانی داپۆشیبوو. وڕەی لۆری ئەهات بەجادەكەدا ئەچوونە خوارەوە. مەسەلەكان ئێستا بەو جۆرەن. بایتیمێر دوای كەمێك لەبێدەنگی بەخەفەتەوە ووتی:

– ئێستا ناتوانم مالێ بەجێ بێلم ! ئەگەر ئاسیل بڕیاری داوە بڕواتەوە.. ئەمەوێ بەدەمی خۆی پێم بلێ. با بەویژدانێكی پاكەوە بڕوات و مالئاوایی لەكوڕەكەم بكەم. خۆت ئەزانی ئەو منالە گۆشت و خوێنی خۆم بوایە لەوەزیاترم خۆش نەئەویست! . بەلام هێشتا بۆم نییە لەدایك و باوكی خۆی بكەم.لەبەر ئەوەیە ناتوانم بڕۆم، بەتایبەتی ئەوە ئەگەر بۆ پامیر بێت. ئەم هەموو شتەشم بۆئەوە بۆباس نەكردیت لە ڕۆژنامەكەتا بلاوی بكەیتەوە، بەلكو تەنیا وەكو قسەی مرۆڤێك بۆ مرۆڤێك.

لەجیاتی كۆتایی.

لە ئۆش لە ئەلیاس جیابومەوە. ئەو ئەچوو بۆ پامیر.

كە گەیشتمە ئەویٚ هەولٚ ئەدەم عەلی بەگ بدۆزمەوە و جارێكی تر سەر لەنویٚ ژیان دەست پیٚ بكەمەوە. ئەلیاس خەونەكانی بەدەنگی بەرز ئاشكرا ئەكرد:

(دلٚ لەدلٚ مەدە من پیاوێك نیم لیٚ بوبمەوە , زۆر نابات ژن ئەهێنمەوە و وەكو هەموو پیاوێكی تر ئەبم بەخاوەنی مالٚ و منالٚ. دۆست و برادەریش پەیدا ئەكەمەوە. تەنیا یەك شت نەبێت كە (لەدەستم چوو) ە و هەتا هەتایە دەستم ناكەوێتەوە. تائەو ڕۆژەی دوا هەناسە ئەدەم و شۆڕم ئەكەنەوە ناو گۆڕ.. ئاسیلم لەبیر ناچێتەوە و یادی ئەكەم.. یادی هەموو ئەو شتە جوانانەی هی هەردووكمان بوون.

هەناسەیەكی هەلٚكێشا بۆ كرِوزی لیٚ ئەهات. تۆزیٚ بێدەنگ بوو، قسەكانی تەواو كرد – ئەو ڕۆژەی ڕۆشتم، چوم بۆسەر دەریاچەكەو لەكەنارەكەی وەستام، مالٚئاوایم لە تیان شان و ئیسیك – كولٚ كرد : خوات لەگەلٚ ئیسیك – كولٚ، ئەی گۆرانیە تەواو نەبوەكەم.. چەندەم حەزئەكرد بمتوانیایە لەگەلٚ خۆم بتبەم.خۆت و ئاوە شینەكەت و كەنارە زەردەكانت. بەلاٚم داخی گرانم ناتوانم، وەك چۆن ناتوانم ئەو نەونەمامە ببەم لەگەلٚ خۆم كە خۆشم ویست .. خوات لەگەلٚ ئاسیل..خوات لەگەلٚ ئەی نەونەمامە لەچك سورەكەم.. خوات لەگەلٚ دلٚەكەم.... هیوای كامەرانی و خۆش گوزەرانیت بۆ ئەخوازم ....

خوێنەری بەرێز، هەر بیرو ڕاو تێبینییەكت هەیە تكایە بەم ناونیشانە پەیوەندیم پێوە بكە.

Tofiqabdol@yahoo.com